

~~Thurs.~~

~~207. i~~

R. M. K. I.

1648

1. peld.

Telys

1678

5434.
Hung. e.

201. i.

Specimen
LIBRARY

13. 4. 54.
Oct. 1804.

BETEGET GYOGYITOJA,

AZ AZ

Sümei Pater Franciscánusok Templo-
mában, Csudákkal tündöklő, keserves, Ke-
reszt farúl le-téetett Sz. Fiát élőben tartó
Makula nélkül való Dűcsőfészes

SZŰZ MARIANAK

Nyilvánóságos Csuda-tételi,

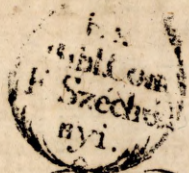
Meltyeket

Az Ur Istennek nagyobb dűcsőf-
ségére, a' Bóldogságos Szűznek tisztel-
tére, édes Nemzetünknek öröme, és
fzegény Hazánknek Lelki vigasztalására,
a' meg-gyógyúltak Relatiójafzerént
egybe szedvén.

A' Tisztelendő Pater Guzmán Daniel, Magyar
Országai Bóldog Alzfzony Provinciájának érdemes.
Provinciális engedelmevel, világosságra bocsá-
tott azon Sümei Conventbúl egy
Pater Franciscanus.

Ezen Szentséges és vég nélkül va-
ló érdemű kegyes Szűzet, alázatos áita-
tofsággal tisztelő, leg-kissebb
Szolgája költségén.

Nagy-Szombatban, az Academiai Bötűkkel Hörmann
János által, 1703 Ezstendőben.

Aitatos Olvasó.

MInek előtte Szent István
Országunknak Apostoli
első Királya ez árnyék
világból az Istenhez által költöz-
nék, mint Isten féltő Király, sze-
gény Hazánkat, Magyar Országot
(mellyet ő térített vala meg az igaz
Rimai Catholica Hitre, a' pogány-
ságból) Bóldogságos Szűz Mariá-
nak gondviselése alá ajánlotta; őtet
Magyar Ország örökös nagy Afz-
szonyának választván, és ezen szók-
kal Testamentomban néki hagy-
ván. *O Regina Caeli, tuo Patrocinio,
novellam hanc Ecclesiam cum Episco-
pis & Clero comendo, Regnumque cum
Primatibus & Populis, Tibi ex integro*

committo. Bonfinij Decadis 2. Lib.
1. Oh Egek Királynéja! ezt az újonnan plántáltatott Anya-szent-Egyházat, a' Püspökökkel, és a' Clerussal, néked ajánlom az Országot is, Fejeivel, és az egész népeivel te reád bízom. Hogy minden látható, és láthatatlan ellenségi ellen, mint választott Népedet, őrizzed, óltalmazd; a' Szent Koronát, és Királyi Pálczámat, minden jussommal viszsza adván.

S' - ugyan azért a' Bóldogságos Nagy Afzszonyunk maga szárnyai, és Anyai Gondviseleése alá vévén Magyar Országot, Népevel; mind annyi változások, háboruságok, pártütések, hadakozások, pusztítások 's vér ontások között is meg-őrizte 's óltalmazta.

Sőt hogy kiváltképpen való
Gond-

Gondviseleését, szegény Hazánkhoz annál-is inkább meg-mutatná; csuda-tételekkel-is, egynehány helyeken Országunkban megjeleni méltóztatott.

Nem hozom elő ennek nagyobb bizonyására, a' Rákóczy György, veszedelmes pártütését; melyben a' maga Fiai által édes Hazánk tűzzel vassal emészttetvén: Talban Posonon fellyúl, a' Bóldog Afzszony Képe vérrel veritékezett. Nem emlitem a' Főlföldön, Kassa Várofsához közel Ezer hat száz kilenczven hatodik Esztendőben tett egynehány rendbéli firásit: sem nagy Győr Várában három óráig vérrel való veritékezését. Nem vitatom a' Főrtő mellett való fok csuda-tételit, 's orvoslásit; nem allegálok az Hadakban;

veszedelminkben, és más szűksé-
ginkben, velünk, 's Országunk-
kal, tett számtalan jó réteményit
segítségít, és óltalmazásít.

Meg-bizonyította, 's előnkben
adgya csak ez a' Sümegi Csuda-té-
vő Bóldogságos Szűz MARIA-is;
hogy mind Országunknak, 's mind
pedig Lakosinak igaz szószóllója,
Nagy Afzszonya, 's Patronája.

Mivel hogy ebben a' nagy em-
lékezetű, Istenben üdvözült Mél-
toságos Szécsényi György Eszter-
gami Ersek Urunk ő Nagysága, mi-
dön még Veszprémi Püspök volna,
költségén Szerzetünk számára ép-
pítettett Kalastromának Templo-
mában, a' Bécsi sebes Afzszonyt
(meg-jelenvén néki) veszedelmes
betegségéből csudálatosan meg-
gyógyította, 's az után is külömb
kü-

külobb féle csudák történtek ál-
tala.

Mellyekért ezen Szentséges
Anyá; *Salus infirmorum*, betegek
Gyógyítójának tartatik lenni; mi-
vel valamint hogy a' szépen illa-
tozó Rosa, ama Lemma szerént:
redoletque sanatque, úgy az ő A-
nyai irgalmafsága-is, rajtunk szá-
nakodván, valahol a' nyavalya, be-
tegség, és nyomoruság találratik
(hogy meg-gyógyítsen mondha-
tom) oda fíet.

Im azon Sümegi Szent Anyá-
nak csuda-tételit Szerzetes egyű-
gyűséggel le-irtam, olvashadd lel-
ked vigasztalására.

Adgya Isten hogy midön ke-
serves Keresztről le-téretett Szent
Annya ölében fekvő Kristus

JESUS el-jő az Itiletre, legyen
 irgalmas, és kegyelmes minnyá-
 junknak az ő Szent Anyja esede-
 zéseért. AMEN.

Approbatio Ordinarij

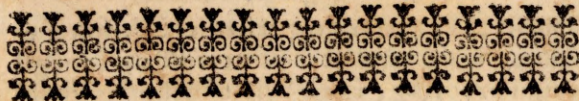
Hæc omnia ita conti-
 gisse recognosco.

PAULUS SZÉCSÉNYI
 Archi-Episcopus
 Colocensis.

ELSŐ

(1)

E L S Ő CSUDA-TETEL.

*A' Bécsi sebes Afzszony, háromszor álmában,
 meg-lárván a' Sümegi Bóldogságos Szűzet,
 Bőjt-elő Havának hatodik napján, csudála-
 tossan általa meg-orvosoltatik.*

AZ Oó Testamentom-béli Náámán
 minek utánna meg-poklosodott
 volna, az Isten Profétája Elifeus
 orvosolni akarván őtet azt javallá
 néki: 4. Reg. 5. v. 10. *Vade & lavare septies in
 Jordane, & recipiet sanitatem caro tua, atq;
 mundaberis.* Menny-el, és mosódgyal-meg
 hétszer a' Jordánban, és meg-gyógyúl a' te te-
 sted, és meg-tisztúlsz. Midőn azért alá-ment
 volna Náámán, és meg-mosódott volna hét-
 szer, az Isten szolgálja tanácsa szerént *restituta
 est caro ejus sicut caro pueri parvuli, & munda-
 tus est.* meg-újúla az ő teste, mint a' kis gyer-
 meknek teste, és meg-tisztúla.

Csak nem így a' Bécsi böcsületes Német
 Afzszony-is Maria, Sofia, Kata in; Bengarin
 Filhein Kristian Ferdinand Német Urnak Fe-
 lesége, minek utánna tomporának ki-rothadá-
 sa miatt

A

sa miatt

sa miatt, két Esztendeig lebes lévén, fok frázakat, sőt Ezereket költött volna; 's mégis semmi orvosság, és emberi okoskodás által, magát meg nem orvosoltathatná, fok búsulási és elme fárasztási után, tanácsot tartta, a' Bécsi, és másfunnan való híres doktorokkal, ha talám valamiképpen utóllýára meg segíthetnék: de ugyan csak ki-mondának rajta, hogy ők meg nem gyógyíthatták, mert az el-rodhatt csontot nem nevelhetik, ha csak az Isten csudálatos képpen meg nem segíti. Semmi reménsége nem lévén azért, az emberi segítségben, egyedül csak az Istennek, 's a' Bóldogságos Szűznek ajánlá magát, tudván hogy Isten után Eccl. 43. §. 24. *Medicina omnium*. Mindeneknek orvossága ő.

Es Viz-kerefzt nap tájban 1699. Esztendőben, midőn fok gondolkodási között, el-szöndörödött volna, láta álmában, egy fábúl faragott, közép szerű ékes ábrázatú Magyar Országban lévő Bóldog Afzszony statuáját; mely a' keserves, Keresztről le-tétetett Szent Fiát ölében tartja. Egy része ruhájának arannyal; más része ezüsttel; harmad része kézzel; negyed része pedig vörössel írva láttatik vala lenni néki (ugy hogy ha képiró lett volna, mind a' Templomot az ablakokkal, az oltárt-is a' bóltrozattal, 's mind pedig a' néki meg-jelentett Szent Fiát ölében tartó fájdalmas Bóldog Afzszonyt-is le-tudta volna írni) hogy tudni-

illik

illik, ha azt fel-kerefné, és őtet meg-lárogatván, alázatosan köszöntené, előbbeni egélségét meg-nyerné, általa.

Meg-beszéllé ezen szép álmát Urának, a' sebes Afzszony állat; de mivel hogy fok helyek vannak Magyar Országban, és nem tudták hol kell keresniük, abba hadták.

Másodszor ismét hasonló álmát láta az nyavalyás Afzszony, azon Bóldogságos Szűz képerül, és mivel örömeft meg-gyógyíttatta volna magát, fok kezde gondolkodni magában, szüntelen búsitotta az Urát, törté faggatta elméjét, törekedvén azon, hol találhatná fel, ő, azt Magyar Országban.

A' mint hogy-is ki-hozatván magát Bécs Várofsábul, Bóldog Afzszonyban a' Fertő mellett, Ohvárott, Győrrött, Pápán, és más helyeken-is azon szent Képet (mint az három Szent Királyok Idvözirőnket) kereste ugyan de fel nem találta: hanem harmadszor-is meg-jelenék néki álmában, és fülében halható képpen sugalla, azt monda néki; Leányom, vade meny Sümege, és ott fel találod, 's meg-gyógyúlsz. *Et recipiet sanitatem caro tua, atq; mundaberis.* 4. Reg. 5. §. 10. és meg-gyógyúl a' te tested, és meg-tisztúlsz: mint ha azt mondotta volna néki Elíseus Profétával, avagy azt a' mit mondott vala régenten Rafaél Archangyal vén Tobíasnak: *Forti animò esto, in proximo est ut à Deo cures* Tob. 5. §. 13. Légy erős

Sűmegi Bóldogságos Szűznek
erős szível, közel nagyon hogy meg-gyógyit-
tassál az Istentől.

Szívet vévén erre az szép álmra és Anyai
biztatásra, a' sebes Afzszonyi állat, minek-
utánna Bőjt-elő Havának negyedik napján,
(nagy reménsége lévén meg-gyógyulása vé-
gett) Pápáról Sűmegre érkezett volna estve,
más nap jó reggel a' Templomban vitette ma-
gát, és midőn keresné a' néki meg-jelent Ból-
dog Afzszony képét; kettőt mutatának ugyan
néki, egyiket a' külső kápolnában, másikat
pedig a' Bóldog Afzszony Oltárán, de eggyi-
két sem isméré annak lenni, a' ki ő néki Bécs-
ben meg-jelent vala.

Továb mégyen azért keresvén a' kit kíván
vala az ő lelke; és a' Szent István első Mátyr
oltárára vetvén szemeit, (mellyet Istenben üd-
vózult Gallovitius István, Hontai Præpost,
Wespremi, Lector, és Canonok, 1653. Esz-
tendőben cfináltatott vala) midőn szemlélné
a' szent oltárt, imé a' bóltózat alatt szemeibe
akada néki a' szent kép, és meg-isméré; 's térd-
re esvén előtte, fel-kiálta a' nép között, 's azt
mondá: Ez az én Szent Anyám, a' ki nekem
Bécsben meg-jelent álmamban, e' gyógyit-
meg engem itt Sűmegben, sírva és keseregve
imádkozván előtte.

Hogy pedig egészsége meg-térítése végett
a' fel-talált Szent Anyának legedelmét vehet-
né; Misét mondata tiszteltégere, az után töl-
redel-

redelmes szível, 's alázatos lélekkel meg-gyón-
ván, és meg-áldozván három Misét halgata,
's magát néki ajánlván Szent Germánus Püf-
pökkel, ilyen formán kezde néki könyörög-
ni: *Nullus est qui saluus fiat, nisi per Te, ô San-
ctissima! nullus qui liberetur à malis, nisi per Te,
ô purissima! nemo est cui donum concedatur, nisi
per Te, ô castissima! nemo cui divina misereatur
gratia nisi per Te ô Virgo nobilissima!* Hom.
de sona, & fascijs Virg.

Senki nincs a' ki üdvözüllyön hanem Te
általad, oh Szentséges Szűz MARIA! senki
nincs a' ki meg-szabadüllyön a' gonoszoktól,
hanem te általad oh leg tisztább Anya! senki
nincs, a' kinek az Isteni ajándék adásék, ha-
nem Te általad, oh macula nélkül való MA-
RIA! senki nincs, a' kinn az Isteni malaszt
könyörüllyön, hanem Te általad, oh leg Ne-
messebb Szűz.

Azért gyógyits-meg engem, és meg-gyó-
gyúlok, szabadits-meg, és meg-szabadúlok.
*Ut videant qui oderunt me, & confundantur
quoniam Tu audivisti me,* Pál. 85. Hogy láf-
sák a' kik gyűlöltek engem, és szégyenüllye-
nek-meg, mert Te meg-segitettél engem.

Te jelentél-meg nekem háromszor álmam-
ban, mivel láttad hogy fokát költöttem az or-
vosokra; *Et non erat qui adjuvaret.* Eccl. 51.
V. 10. Es nem vala a' ki meg-segitene. Sőt
magad Jeremias Proféta által azt láttattál mon-
dani

erős szível, közel vagyon hogy meg-gyógyit-
tatsál az Istentől.

Szívet vévén erre az szép álmra és Anyai
biztatásra, a' sebes Afzszonyi állapot, minek-
utánna Bőjt-elő Havának negyedik napján,
(nagy reménsége lévén meg gyógyulása vé-
gett) Pápáról Sümegre érkezett volna estve,
más nap jó reggel a' Templomban vitette ma-
gát, és midőn keresné a' néki meg-jelent Ból-
dog Afzszony képét; kettőt mutatának ugyan
néki, egyiket a' külső kápolnában, másikat
pedig a' Bóldog Afzszony Oltárán, de eggyi-
két sem isméré annak lenni, a' ki ő néki Bécs-
ben meg-jelent vala.

Továb mégyen azért keresvén a' kit kíván
vala az ő lelke; és a' Szent István első Mátyr
oltárára vetvén szemeit, (mellyet Istenben üd-
vózult Gallovitius István, Hontai Præpost,
Wespremi, Lektor, és Canonok, 1653. Esz-
rendőben cfináltatott vala) midőn szemlelné
a' szent oltárt, imé a' bôltözet alatt szemeibe
akada néki a' szent kép, és meg-isméré; 's térd-
re esvén előtte, fel-kiálta a' nép között, 's azt
mondá: Ez az én Szent Anyám, a' ki nekem
Bécsben meg-jelent álmamban, e' gyógyit-
meg engem itt Sümegen, sirva és keseregve
imádkozván előtte.

Hogy pedig egészsége meg-térítése végett
a' fel-talált Szent Anyának tegedelmét vehet-
né; Misét mondata tisztelségére, az után tö-
redel-

redelmes szível, 's alázatos lélekkel meg-gyón-
ván, és meg-áldozván három Misét halgata,
's magát néki ajánlván Szent Germánus Püf-
pökkel, ilyen formán kezde néki könyörög-
ni: *Nullus est qui saluus fiat, nisi per Te, ô San-
ctissima! nullus qui liberetur à malis, nisi per Te,
ô purissima! nemo est cui donum concedatur, nisi
per Te, ô castissima! nemo cui divina misereatur
gratia nisi per Te ô Virgo nobilissima!* Hom.
de sona, & fascijs Virg.

Senki nincs a' ki üdvözüllyön hanem Te
általad, oh Szentséges Szűz MARIA! senki
nincs a' ki meg-szabadüllyön a' gonoszoktól,
hanem te általad oh leg tisztáb Anya! senki
nincs, a' kinek az Isteni ajándék adásék, ha-
nem Te általad, oh macula nélkül való MA-
RIA! senki nincs, a' kinn az Isteni malaszt
könyörüllyön, hanem Te általad, oh leg Ne-
messebb Szűz.

Azért gyógyits-meg engem, és meg-gyó-
gyúlok, szabadits-meg, és meg-szabadúlok.
*Ut videant qui oderunt me, & confundantur
quoniam Tu audivisti me,* Psal. 85. Hogy láf-
sák a' kik gyűlölték engem, és szégyenüllye-
nek-meg, mert Te meg-segitettél engem.

Te jelentél-meg nekem háromszor álmam-
ban, mivel láttad hogy fokát költöttem az or-
vosokra; *Et non erat qui adjuvaret.* Eccl. 51.
X. 10. Es nem vala a' ki meg-segitene. Sőt
magad Jeremias Proféta által azt láttattál mon-
dani

dani nékem. *Frustra multiplicas medicamina, sanitas non erit tibi.* Jer. 46. §. 11. Heabanfo-
kasítod az orvoságokat, mert nem léfzen né-
ked azok által egészség.

Az okáért Te benned vetettem dicsősé-
ges Szűz MARIA minden reménségemet. Pf.
26. §. 8. *Tibi dixit cor meum, exquisivi Tefa-
cies mea.* Neked szóllot az én szivem, Téged
keresett-fel, az én orcám; Te tőled-is vá-
rom ki-rodhatt tomporomnak előbbeni egé-
sége meg-rétítését.

Erre az áitatos könyörgésre a' Szent Mife
alatt izzadni kezdé, a' sebes Afzszony állatnak
ki-rodhatt tompora, és a' csont nevelkedni, a'
seb-is neminémű-képpen fris hússal tellyesed-
ni; úgy hogy az ingén-is a' veriték által-hatna
látható képpen, de ugyan lábaira nem álhat va-
la, hanem ki-vitette magát a' Templomból, és
harmad napjára ismét be-vitette, s el végezvén
szokott imádságát, midőn vizsgálta készülne,
(már a' lovai-is be valának fogva) azon kérte
a' Méltóságos Kalocsai Ersek Szécsényi Pál
Urunkat ő Nagyságát, az előtt való nap pedig
a' Pátereket; hogy mivel az oltáron leg-fel-
lyebb vala, a' báltozat alatt, a' szent kép, ré-
tetnék-le onnan, hogy leg-alább (mivel már
segedelmét érzette vala) minek előtte el-men-
nyen meg-csókolhassa.

Meg-cselekedék a' Páterek a' Méltóságos
Úr Palanciólattyából, és kívánsága szerent le-
kez-

kezdék vétetni. Azonban az Afzszony szintén
mikor le-tennék a' szent képet, Nemzetes Vi-
tézlő Bogyai György Uram házában lévén,
mint amaz Apostolok cselekedete könyvének
harmadik részében említett, inaszakadtak,
*Act. 3. v. 7. Protinus consolidatus sunt bases ejus
& planta.* mindgyárt meg erősödének az ő
lábai, és talpai; *Et exiliens stetit & ambulabat.*
§. 8. Es fel-ugordván, meg-állá, és jár vala,
sőt *restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvu-
li, & mundata est.* meg-újula az ő teste, mint
a' kis gyermeknek teste, és meg-tisztrúla tom-
porainak ki-rohdásából, úgy hogy Adámmal
méltán azt mondhatná: *Hoc nunc os, ex ossibus
meis, & caro de carne mea:* Gen. 2. §. 23. Ez
mostan csont az én csontomból, és hús az én
húfomból. Látván azért az Afzszony állat,
hogy éppen meg-könnyebbedett a' lába, és
meg-gyógyulván járhat, és akár Bécsig is el-
mehetne, sirni kezdé örömében, és az szállá-
son lévő Szent Haromságnak, és Bóldog Afz-
szony képei között, most edgyikhez, most má-
sikhoz járulván öszve tett kezekkel, sűrű köny-
hullatást, és áitatos imádsági között, az Úr
Istennek, és a' Bóldogságos Szűznek hálákat
kezdé adni ilyen módon: En Uram Istenem!
nem én érettem nem, hanem tennen magad-
ért, s a' Te Szent Anyáért, és a' szegények-
ért gyógyítottál meg engem, legyen áldott
azért örökké a' Te Szent Neved.

Az Nép pedig halván az csuda tételt azt mondá: Mennyünk-el, *Ut videamus & credamus.* Joan. 6. §. 30. hogy lássuk és el-hidgyúk; 's mintha tűz támadott volna, tolongva rohannék az házra, és nagy lelki örömmel 's vigasággal csudálkozván meg-gyógyulásán, a' Templomban késéré, és hogy látta őtet frissen járni előtte; *Dedit laudem DEO.* Luc. 18. §. ult. Dicsíretet ada az Istennek.

Mivel hogy pedig Rafaél Angyal szerént: *Opera Dei revelare & confiteri honorificum est,* Tobia 12. §. 7. Az Isten cselekedetét ki-nylatkoztatni; és meg-vallani tisztességes; a' meg-gyógyult Aszfzony, ísmét a' Templomban tellyes léven lelki örömmel, a' Nép előtt: is az Ur Istennek, és a' csudálatos Bóldogságos Szűznek, az el-vett egétségért örökkén való hálákat akarván adni, Enekes Misét mondata, *Te DEUM* Laudamust énekeltete, és harmad napig Sümegben maradván, dicfíré, dűcsöité és magasztalá az Urat: hogy szegény szolgálójával szent Anyja Alral ilyen nagy irgalmasságot méltóztatott cselekedni.

Minek előtte pedig vízfza menne, a' meg-gyógyult Aszfzony, nem kezdé ugyan muto-gatni gazdagságát mint Ezechias Király (ki minek utánna meg-tartatott volna élete nagy betegsége után, örömében a' Babyloniaiaknak 4. Reg. 20. §. 13. *Ostendit domum aromatum, & aurum & argentum, & pigmentaria varia* unguen-

unguenta quoq; & domum vasorum suorum, & omnia qua habere poterat in thesauris suis. Meg-mutatá a' fű-szerfzamos házat, és az aranyat, és az ezűstöt, és a' külömb külömb fele illato-zókat, a' keneteket is és az ő edényinek házát, és mindent az milehere, az ő kincseiben) hanem azon nap futva mene-fel a' Méltóságos Urhoz a' Várba, és a' Krisztus Hiveinek kezdé mindenütt hirdetni, és beszélleni.

Az után pedig dűcsöítvén az Isten Szent Annját, midőn el-bűcsűznék tőle, tellyes léven lelki örömmel, azt mondá néki; Edes Anyám Sümegi csuda-tévő Szűz MARIA én szegény nyomorúlt leányod. Eccl. 51. §. 10. *Respicieus eram ad adiutorium hominum, & non erat.* Nézek vala az emberek segítségére, és nem vala. Hanem Te irgalmasságnak Anyja rajtam könyörűlvén Psal. 29. §. 12. *Convertisti planctum meum in gaudium mihi.* Eőrmre fordítottad nékem az én siránczozásomat. Meg-gyógyítottál, lábra álitottál engem, és másod-szor lettem itt Sümegben Te általad e' világra: *Propterea confitebor & laudem dicam Tibi, & benedicam Nomini Domini* Eccl. 51. §. 19. Az okáért hálát adok, és dicfíretet mondok néked, és áldom az Ur nevét. hogy engemet méltatlan szolgálódat, veszedelmes betegsé-gemből ki-gyógyítottál.

Es mivel el-kell válnom tőled édes Anyám! *Vale ô valde decora! & pro nobis Christum exora.*

Aldott légy oh drágalátos Szűz Isten veled
szép virág Szűz, Menyben Szent Fiadat kérjed
érettünk. A M E N.

M A S O D I K.

*A' Bécsi Aszszonynak csudálatos meg-gyógyú-
lását látván az ő két szolgálai, az eretnekség-
ből Pápistákká lettek.*

Mivel az Hit, Isten ajándékja, Isten ő
Szent Felsege, a' maga titkos taná-
csa szerént, az üdvözítő Hitre kü-
lömb-külömb féle képpen szokta vezérelni az
embereket: mert hogy örökkén el ne veszné-
nek a' Krisztus J E S U S drágalátos szent veré-
vel meg-váltott lelkek; némellyeket csuda-
tételek által (azért mondá ama Királyi Ember-
nek-is, a' kinek fiát meg gyógyitá) Urunk.
Joan. 4. 48. *Nisi signa & prodigia videritis
non creditis.* Ha jeleket és csudákat nem lát-
tok; nem hisztek. Némellyeket a' Szent Lé-
lek meg-világosítása által; mivel Idvözítők
szavai szerént a' Szent Lélek tanít minket,
minden igazságra. Némellyeket a' szép álmok-
ban való meg-jelenés által. Némellyeket az
Isten igéjének fogaratos halgatása által, mert
Szent Pál szavai szerént. Hebr. 4. 12. *Vi-
vus est sermo DEI, & efficax, & penetrabilior
omni gladiô, ancipiti, & pertingens usq; ad di-
visio-*

visioem anima, ac spiritus. Elő az Isten beszé-
de, és hatalmas, és hathatóbb minden két élő
törnél, és bé-hatván az elmének, és léleknek
oszlásáig. Némellyeket pedig a' lelki vakság-
ból, a' jó társalkodás által szokott meg-téríteni.

Mindazonáltal a' meg-átalkodott gonosz
akaratu embert, leg-inkább a' csuda-tétel indit-
tya-meg.

Hogy sokakról ne szóllyak; példa ebben a'
Bécsi nyavalyás, de itt Sümegen meg-gyógyult
Aszszonynak eretnek szolgája, a' ki halván
hogy bizony meg-gyógyult az Aszszonya,
meg-neveré, és kaczagván rajta, leheterlen-
nek mondá lenni; sőt azt fogadá, hogy ha meg-
gyógyult, 's őtet láttya jární, mindgyárt ő-is
Pápistává lészén.

Ugy-is lön, mert a' tolongó nép előtt ma-
ga eleibe hivatá szolgáját az Aszszony és meg-
mutatá neki, magát, 's azt mondá: *Convertere
ad Dominum Deum tuum* Oseæ 14. 2. Lá-
tod-e hogy meg-gyógyultam? azért térj-meg
az te Uradhoz Istenedhez és légy Pápistává.

Meg-is cselekedé; mert midőn jární szem-
lélné meg-gyógyult Aszszónyát. Gen. 6. 6. *Tactus dolore cordis intrinsecus* szívének fájdal-
mával belső-képpen illetetvén, csudálkoz-
ván el-álmélkodék rajta, és színében meg-
halaványodék. Es mint Keresztelő Szent Ja-
nos. *Confessus est & non negavit & confessus est.*
Joan. 1. 20. Meg-vallá és meg nem ragadá,
és meg-

és meg-valla, hogy bizony meg-gyógyúlt az ő Afzizonya. maga pedig más szolgálta társával meg tagadván az eretnekséget, meg-tére és Pápistává lőn.

Mi pedig Keresztények az Istentől csudát ne kívánnunk, mert Szent Pál Apostol mondása szerént 1. Cor. 14. 5. 22. *Lingua in signum sunt non fidelibus, sed infidelibus.* A' nyelvek jelül vannak, nem az hiveknek, hanem az hitetleneknek. Sőt ha az Ur azt mondgya is Isaias Proféta által. Isaiæ c. 7. 5. 11. *pete tibi signum à Domino Deo tuo in profundum inferni, sive in excelsum supra.* Kérj jelt magadnak a' te Uradtól Istenedtől a' pokol mélységében, vagy fenn a' magasságban. Azt felellyük Akázzal: *non petam, & non tentabo Dominum.* 5. 12. Nem kérek, és nem késértem az Urat. Hanem hidgyük mi mind azt, valamit az Keresztýén Anya Szentegyház (a' Szent Lélektől igazgatván) előnkben ád. *Sivè scripta illa sint, si vè non sint.* Akár légyenek azok meg-irva, 's akár ne. Mert ugyan is Joan. 20. 5. 29. *Beati qui non viderunt, & crediderunt.* Bóldogok a' kik nem láttak, és hittek.

Vannak igenis olyan meg-általkodott lelkek, a' kik ha csudákat, és jeleket nem látnak mint Tamás hinni nem akarnak: holott, az Isten szavai szerént. Luc. 16. 5. 29. *bábent Moysen, & Prophetas;* vagyon Moysessek és Profétájok a' kiktől az igaz Hitnek ágázatir, az üdvöf-

üdvöfségre rendelt eszközöket, és a' mik az üdvöfségre szükségesek az Embernek meg-tanúlhatnak.

Igaz ugyan, hogy a' nagy irgalmú Ur Isten, az ő el-tévelyedett juhait, most az ő Szent Fiának érdeme által, most a' Bóldogságos Szűz Mariának esedezése által, most pedig a' dűcsőséges Szenteknek közben járáfok által, vagyis a' maga ingyen való malasztya által az igazságnak ösvényire vezeti, mert a' mint Szent Pál tanította, Rom. 9. 5. 16. *Non volentis, neq; currentis, sed miserentis est Dei.* Nem az akaróé, sem a' futóé, hanem a' könyörülő Istené.

De ebben senki el ne bizza magát, se meg-térését utolsó órájára ne hadgya, mert ha némellyekkel meg-történik az Istennek meg-víghatatlan itilere szerént: ezereknek sem engedtetik meg.

Méltán tehát fel-kiálthattok ezekre nézve, ti-is Bécsi Afzszonynak meg-világosított szolgálai, nagy hálákat adván a' Sümegi irgalmas Anyának, 's azt mondhattátok Sz. Bernárddal. Ser. 2. super missus: *Sileat misericordiam tuam Virgo Beata! si quis est, qui te in necessitatibus suis invocatum, sibi meminere defuisse.* Csak az halgasson a' te irgalmasságod felől, oh Bóldogságos Szűz! a ki Tégedet szükségében segítségül híván, reá emlekezik arra hogy tőled meg nem segítettett.

Nem segítettett-e meg (hogy másokról most

most ne szóllyak) a' Bécsi sebes Aszszony, vezszedelmes nyavalyájából kegyes képpen meggyógyittatván? Ti pedig nagyobb nyavalyatokból lelki betegségtekből, az eretnekségnek kárhoztató vakságából (az igazságnak napjától megvilágosittatván) az igaz Hitnek úttýára vezetettetek, hogy életetek légyen, és bővebben légyen. Tehát mivel nagy az ő irgalmassága kinek ne légyen reménsége? avagy az Isten irgalmasságáról ki esék kétségben?

HARMADIK

Azon északán, melly nap a' Bécsi Aszszony meggyógyult egy Rosta György nevű eretnek Nemes Ember a' Pater Franciscanusok Templomában egy-mással szépen egyező trombita fújasokat hallott háromszor.

Minek utánna az Oé Testamentomban Salamon az egész népről Királyi Méltóságra választatván szokott pompával dúcsósségesen felkenettetett volna. 3. Reg. 1. §. 40. *Ascendit universa multitudo post eum & populus canentium tibijs & letanium gaudió magnó, & insonuit terra á clamore eorum.* Felméne az egész sokaság utánna, és a' nép sípolván, és vigadván nagy örömmel, és megzendüle a' föld a' kiáltásoktól.

Hasonló képpen minek utánna az emberi vált.

váltságért született volna a' gyermek JESUS. Luc. 2. §. 13. *Subito facta est cum Angelo multitudo militia celestis, laudantium Deum, & dicentium: gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bona voluntatis.* Mindgyártlón az Angyallal mennyei seregnek sokasága, dicfírvén az Istent és mondván, dúcsósség magasságban az Istennek, és a' földön békelesség a' jó akaratú embereknek.

Az világi nagy Monárkák-is, úgy mint Császárok, Királyok, Fejedelmek, Herczegek, Gróffok, és más féle nagy Urak-is, ha valami nagy solennitást tartnak, szívek örömet akarják jelenreni; tehát ágyú lövések, réz dobok, és trombita harfogások által mutattyák vig kedveket.

Méltán dicfírhetem erről én-is a' Sümegen megjelent csudálatos Szent Szűzet: mert minek utánna a' Bécsi Német Aszszony, tomporának vezszedelmes ki-rodadásából csudálatosan általa meggyógyittatott volna: aző északán a' Tekéntetes Nemes Vas Vármegyének edgyik Eskütye Nemzetes Rosta György a' Templom mellett való háznál lévén szálláson (noha eretnek volt) nagy és egymással szépen egyező trombita fújasokat és zengedezéseket hallott háromszor, (holott csak egy trombitás sem volt akkor Sümegen) elannyira, hogy a' gyönyörűséges trombita harfogásokra az ágyából háromszor kellene felkelni, és reggel az haz-

az házban lévőknék mindeneket meg-beszélt, 's bizonyosságot tett a' lőtt dologról. Hírfzűk pedig, hogy nem másért lettek azok a' szép trombita fújalok, hanem a' Krisztus szent Annjának itt Sümegen való meg-jelenésének tiszteletére; hogy tudni illik meg-gyógyítván a' Bécsi sebes Afzszonyt, minnyajunk vigasztalására meg jelenni méltóztatott.

Azért hogy mi-is őtet nem clak *Revertente semper Annò* Ester. 69. minden Esztendőben azon nap; hanem minden nap dicfirjük dicsőítsük és magasztaljuk.

Sokszor fűjjak nekünk-is a' Szent Léleknek harfogó trombitáit, az ő általa meg-gyógyult ízemélyek, tudni illik: Férfiak Afzszonyok, Iffiak, és Leányok, és intnek bennünket, hogy ennek a' csudálatossan itt meg-jelent Szent Anyának emlekezetét gyakran elménkben tartfuk, csuda-tételét tiszteellyük, őtet gyakran köszöntsük, 's hozzá folyamodgyunk, őtet mint irgalmas, 's rajtunk szánakodó Anyát meg látogassuk, 's néki térdet fejet hajctunk: hogy mind a' keresztről le-tétezt, az ő ölében lévő JESUS Krisztus, 's mind pedig az őtet tartó fájdalmas Anya annál-is inkább tisztelettség és dicfirtetség.

Mind azonáltal fokban vannak a' kik azt mondgyák, hogy az Istent mindenütt fel-találhatni, ha Sümegre nem megyünk-is. Igaz, meg-vallom; de nem olly hamar mint a' Szent he-

helyen; mert az Ur Isten ama maga mondása szerént 2.Paral. 7. §. 12. *Elegi locum istum mihi* Az illyen búcsú járó helyt kíváltképpen választotta-el magának, és inkább akarja magát ott imádatni, és az ő szent Annját tiszteletleni. hamarébb-is ad valamit a' szent helyen könyörgő embernek, mint sem másutt: mert valaminthogy ahol a' test vagyon, *illic congregabuntur & aquila* Matt. 24. §. 28. oda gyűlnek a' sasok is: úgy ahol az Isten Anya magának csudálatos helyt választott, hogy hamarább meg-halgattassunk, Anyai irgalmasága oda fíet. *Nec potest miseria scire & non subvenire.* Nem-is tudhattya a' nyomoruságokat, hogy rajtunk ne könyörüllyön. úgy mond *Hugo de S. Victore.*

NEGYEDIK.

A' Sümegen lévő Csudálatos Bóldogságos Szűz ellen karomkodó Pápay eretnek ember sokaknak láttára, 's álmélkodására a' földhöz üttetik.

Mikor Saulus az Isten Anyaszentegyházát üldözné, és a' Krisztus hiveit pórázon hordozná; leveleket vévén a' Papi Fejedelmektől Damascusba a' Sinagógákhoz; édes Idvőzitőnk ezen gonosz szándékát meg-akarván gátolni, az Egből meg-szóllitá őtet, illyen képpen. Act. 9. *Saule,*

Saule quid me persequeris? Saul, Saul miért üldösz engem? nehéz néked az ösztön ellen rugódoznod. Es le-efvén a' földre, magát megadá azt mondván: *Domine quid me vis facere?* Uram mit akarsz hogy cselekedgyem? Es jól-lehet harmad napig nem evett, se nem ivott, 's mind azonáltal mivel reszkervén, és álmélkodván, hitt az Istennek, imádkozott és megkeresztelkedett, nem csak a' sötétség esék-le a' szemeiről, mint valami hal héjak, hanem meg-is igazult, sőt az üldözéből, káromkodóból, ragadozó farkasból Nemzetségek Doctorává változék.

Csak nem ilyen dolog történék a' Bóldog Aszszony ellen káromkodó Pápai Kálvinista emberrel-is, noha külömben; mert minek utánna a' fellyül meg-emitett Bécsi Német Aszszony a' csudákkal tündöklő Sümegi Bóldogságos Szűz által, veszedelmes betegségéből meg-orvosoltatván nagy lelki örömmel, és vigassággal Pápára vízfőz ment volna; és fokban mind a' Pápisták, 's mind pedig az eretnekek közül ötet frissen járnai látrák volna, és a' Kálvinisták közül egyik a' másíknak mutogatva volna, mondván Ez ám az a' febes aszszony, a' ki Sümegen meg-gyógyult.

Egy a' többi közül káromkodó száját feltátván azt mondá az Isten Annyának Szent képe ellen: Akár ki mit mondgyon felőle, én bizonyára egy fa képet imádni nem megyek Sümeg-

megre; úgy hogy ki ki a' környül állók közül ezeket halván és az Isten Annya mellett meg-főllalván méltán azt mondhatná: *Hic blasphemam* Matth. 9. v. 4. ez káromkodik; De lásd az Isten haragját; imé mindenek láttára hirtelen azon káromkodásáért nagyon fel-emeltetett a' földről, 's mint Saulus a' földhöz üttetett, és sokáig betegen-is fekütt, meg-büntetervén az Istentől.

Utat akar vala ugyan neki mutatni az Isten ezzel a' meg-téréfre. mint valaha Saulusnak a' Krisztus JESUS, de nem hogy engedelmeskedett volna hiven, és meg-tért volna: hanem inkább mint ördög tagja meg-átalkodott akarattal (noha szemei előtt volt a' meg-gyógyult aszszony;) káromkodni kezde ellene; kiért csapással meg-is látogatott az Istentől.

Ezt jelentette maga az Isten Annya azt mondván. Prov. c. 8. v. 35. *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino, qui autem in me peccaverit, ladet animam suam.* A' ki engem meg-talál, életet talál, és üdvösséget merit, az Urul; a' ki pedig ellenem vét, lelkét sérti-meg.

Ugyan ezt bizonyította Szent Anselmus-is, midőn azt írja. In alloquijs celestibus num. 27. *Sicut o' Beatissima! omnis à te aversus, & à te despectus necessè est, ut intereat; ita omnis ad te conversus, & à te respectus, impossibilè est, ut pereat.* Valamint oh Bóldogságos Szűz! min-

dentőled el-fordúlt, és meg-utáltatott, ember
szükség hogy el-vefzsen; úgy minden a' ki te
hozzád folyamodik, és reá tekintesz, lehetet-
len annak el-vefzni.

Ö T Ö D I K.

*Négy esztendeig nyomoruságban sínlődő Görbbi
Aszfzony csudalatoosan meg-gyógyúlt.*

A' ki a' Szent Iráft, és Szent Atyáknak
a' Bóldogságos Szűz Mariáról való írá-
sit meg fontolván igazán akarja ma-
gyarázni, fel-talállya, hogy. *MARIA est Ma-
ter pulchra dilectionis, & timoris & agnitionis, &
sancta spei.* Eccl. 24. v. 24. A' szép szeretnek
Annya, és a' félelemnek, és az isméretnek, és a'
szent reménségnek. Mert külömb. külömb. fé-
le képpen segiti az embereket, mind jókat, 's-
mind gonoszokat. Segiti a' jókat az Isten ma-
lasztyában meg-tartván. Segiti a' gonoszokat
az ő Szent Fiának könyörületességében bé-ve-
zervén segiti a' betegeket, halálos betegség-
ben vonakodókat, a' kórnyúl lefelkedő pokol-
béli sátán incselkedési ellen őltalmazván. Se-
giti a' meg-hóltakat; azoknak lelkeket a' men-
nyei Bóldogságban vezervén, úgy hogy vala-
ki igaz szolgálja, és szolgálja a' Bóldogságos
Szűznek, méltán azt mondhattya Szent Dá-
viddal: MARIA Isten után az én szabadulásom,
kitől

kitől félek? MARIA az én életemnek őltalma-
zója, kitől rettegek? ha Tábor áll ellenem,
nem fél az én szivem, ha harcz támad ellenem,
én ő benne bizom, sőt ha az halál árnyéka kö-
zepett járok-is nem félek gonosztól; mert te
velem vagy oh MARIA! *Psal. 26.*

Probálva tapasztalta Anyai kegyelmét en-
nek a' csudákkal tündöklő Szentséges Szűznek,
ama Görbbi Luterana Aszfzony; ki négy esz-
tendeig mind kezeire, 's mind lábaira őlzve-
sugorodott vala, úgy annyira; hogy magát
meg sem mozdithatná, a' szóllásáról-is meg-
fosztatván.

Tudván pedig az Ura, és eretnek attyafiai,
hogy Kanisá táján Dúcsófséges Szent László
Királyunknak Kápolnájában sok rendbéli csu-
dák történtenek: fogadást tévén, oda viteték
őtet, hogy ha az Ur Isten meg gyógyítaná Pá-
pistá vá lenne.

Meg gyógyúlt ugyan a' Szent Király érde-
me által, ezen údvólséges fogadására a' nyo-
morúlt aszfzony; de mivel sokan, sokakat fo-
gadnak, 's ritkán tellyesítik bé, ámbár azt
mondgya-is az Isten nekik: Deut: 23. v. 21.
*Cum votum voveris Domino Deo tuo non tarda-
bis reddere; quia requireret illud Dominus Deus
tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in pec-
catum.* Mikor fogadást télsz a' te Uradnak Iste-
nednek, ne késsél meg-adni; mert meg-ke-
resi azt a' te Urad Istened, és ha késsel bűnnek
tulaidonittatik néked.

Ez-is mivel az Ura, hogy meg-rérne nem engedé s'fogadását bé nem tellyesíté, előbbeni betegségében esék, és két esztendeig sínlődék az ágy fenekén.

Azonban meg emlékezék előbbeni fogadásáról, a' nyomorult afzszony, és magában szálván (egy hónappal az előtt minek előtte Súmegben a' csuda történt volna) ismét fogadást tett beteg ágyában, hogy Súmegre mégyen, és meg-gyónik.

Es imé másodszor-is szépen meg-gyógyult, s'el-is készült; de az Ura, s'attyafiai nem Súmegre; hanem a' Prædikátorhoz vezették őtet, kinek az ő módgyok szerént meg-gyónván, és hamis áldozattyát el-végezván, harmadszor-is meg-betegszik, őszsze fugarodik, lábairól elesik, és kényszerítetik magát szekéren haza vitetni.

Mivel pedig a' gonosz lelki isméret mindenkor vádolni, és furdalni szokta az embert, mint Káint. *vide Gen. c. 4. v. 14. Sap. 17. v. 10. 11.* a' nyomorult afzszony tudván, hogy fogadását már kétszer meg-szegte, az Istennel jádzani kezdett, magát (egészséges lévén) tévelygése által betegségben ejtette. *Luca. 7. v. 37. ut cognovit.* Hogy meg-érté Súmegben a' Bécsi sebes afzszonnyal történt csudának hírét, ismét Jud. II. §. 30. *Vorum vocit Domino.* fogadást tón az Ur Istennek, hogy a' férje, s'attyafiai akarattya ellen-is meg-tér, Pápistává léljen, és töb-

és többször Istennével nem jádzik, csak még egyszer a' Súmegi Bóldog Afzszony meg-gyógyítja, így könyörögvén: Vétkeztem Uram az ég ellen, és te ellened, hogy fogadásimra, nagy betegségemből, és veszedelmes nyavalyámból ki-gyógyítottál, s'még-is az el-vert jókért háládatlan lévén, hozzád, az igaz Romai Catholica Hitre meg nem tértem. *Idcirco ipsa me reprehendo, & ago penitentiam in favilla & cinere.* Job. 42. §. 6. Az okáért (Szent Jóbbal) én magam feddem magamat, és porban, és hamuban tartok penitentiát. Alig végezé el ezen fogadását; s'leg-ottan a' Súmegi Csudálatos Anyának fejedelme által, a' falubélieknek nagy álmélkodására mind jární, s' mind pedig szólni kezde.

El-jöve azért és meg-látogatván az ő rajta könyörült, irgalmas Anyának szent képét, meg-tére, meg-gyónék, Pápistává lón Férjével edgyütt, és el-végezván áitatóságát, egészeessen viszsza méne Súmegről házához, s'most is mind ketten frissen élnek.

Lássad Keresztény lélek a' Súmegi Csudálatos Szent Anyának kegyes vóltát, a' meg-említett nyomorult Afzszonyhoz. Erre nézve mondotta a' Bóldogságos Szűzet tisztelő, Damianus Szent Péter-is, ser. de Nativ. *MARIA lux est cæcis, infirmis medicina, claudis gressus, mortuis vita, desperatis venia, expulsis, & exulibus verus regressus ad Patriam.*

MARIA a' vakoknak világossága, a' betegek orvossága; a' sánták járása, a' holtaknak élete, a' kétségben esteknek bocsánattya, a' ki-űzeteknek, és számkivetetteknek hazájokban való igaz vizsgálója jövése.

HATODIK.

A' torkán akatt csont miatt haldokló ember meg-szabadult.

Hogy az okossággal bíró ember, az ördög kelepczéjét, és meg-vetett hálóját el-kerülné, 's magától el-tudná távoztatni Chrisologus Szent Péter szépen eleiben számlállyal ravaliz incselkedésit, és így szól, ser. 12. *Sathan semper nostris satiatur ex culpis, ille cibum nostrum deducit in crapulam, potum nostrum in ebrietatem diffundit, ut mentem faciat, amentem carnem luteam reddat, corpus anima domicilium, anima vas, murum spiritus, virtutum sculam, Dei templum; in scenam criminum, in vitiorum pompam, in voluptatum redigat theatrum.* A' sátn mindenkor a' mi gonofságinkból töltözik, ő az mi étünknek tobzódáfra fordította, italunkat részegségre fakasztja, hogy elménket észtelenné tegye, tagainkat meg vesztegeffe, testünket ki szívünknek háza, lelünknek edénye, érzékenségünknek báltyája, jósaágos cselekedetünknek iskolája,

az Istennek Temploma; a' gonofságoknak komédiájává, az istentelenségnek pompájává, és az hívságoknak játékos helyévé változtassa.

Ezekkel jelentvén a' szent Arya: hogy az ember a' mikben nem-is vélné, a' sátn meg-vetette maga töreit, Szent Péter Apostol szavai szerént: 1. Petri 5. *Quarens quem devoret;* keresvén a' kit el-nyeljen; Azért igen szemésnek, igen vigyázónak kell lenni az embernek, hogy az ördögtől meg ne csalattassék, bűnben ne hozattassék, avagy általa testi veszedelemben ne forogjon, mert ő az hazukságnak atya, ezer mesternek egyike.

Vajha a' fellyúl említett Szent Atyának szépen intő szavait és tanítását meg-tartottá volna, a' Sümegei ember; bizonyára a' sátnak el-kerülhetne volna az ételben el-rejtett veszedelmes kelepczéjét; de mivel inkább, (mondhatom) torkoságtól, mint sem szűkségtől viseltetvén, mohón evett, né vigyázván magára, egy darab csont a' Lúd nyakából Uj-Eszendő napján keresztül akatt a' torkán, *Et vox faucibus hæsit* és a' szava a' torkához ragadott, Mellyet se a' borbélyok magok mesterségek által ki nem vehettek, se más módon alá nem taszithatták, annyira hogy Bőjt elő Havanak hufzon kettődik napjáig, semminémű étet bé nem vehetne, 's el nem nyelhetne a' téjen kívül, és a' nagy éthlenség miatt, éppen félig meg-hóltnak láttának lenni,

Mit cselekedik itt a' nyomorúlt haldokló ember? nem mást, hanem hogy mind a' maga élete meg-tartatnék, 's mind pedig a' felesége hét gyermekivel edgyütt árvaságra ne maradna, siránkozásával, és könyörgésével, Sűmegi ember lévén a' Sűmegi betegeket orvosló irgalmas Anyához, kezde folyamodni. 's azt mondá: Csudákkal tündöklő Sűmegi fájdalmas Anya! imé látod, hogy a' torkomon akatt csont miatt meg-kelem halnom, és szegény gyermekimet, és feleségemet árvaságra hagyom. mert *Hominem non habeo* Joan.c. 5. §. 7. Nincs emberem a' ki meg-segítsen, senkit nem találok, a' ki meg-szabadítson Te kivűled.

Néked ajánlom azért magamat, Te bened vetem minden reménségemet, szánd meg-édes gyermekimet, és segics-meg engemet oh csuda tévő Szűz Anya Maria!

Alig végezé-el ez-is az halál árnyékában lévő nyomorult Ember, a' Bóldogságos Szűzhöz bocsátot áitatos könyörgését; 's leg-ottan meg-fordúlván ágyában a' torkában lévő csont csudálatossan alá-méne, és magának kívánságára, feleségének és hét gyermekének vigasztalására, másoknak pedig nagy álmélkodására meg-szabadúla.

Imé fel-találta ez a' Férfiu a' Bóldogságos Szűzet, ki magárúl azt mondgya Prov. 8. §. 35. *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.* A' ki engem meg-talál, életet talál, és üdvösséget merit az Urtul. HE-

HETEDIK.

Az himlők miatt meg-vakúlt tizen két esztendőss iffiú meg-világosittatik.

AZ Emberi érzékenységek fogyatkozási közdött nincs nehezebb a' vakságnál, azért az Evangeliombéli vak ember-is az által-menő Jესusra azt kiáltya vala: Lucæ 18. §. 38. *JESU Fili Dávid miserere mei.* JESUS Dávidnak Fia Könyörűly rajtam. Mert a' ki-nek jó a' szeme fénye, bátor süket légyen, és szaglása, szája íze, kezei illetése ne legyenek-is, mind könnyebb, a' vak pedig hová lépik nem láttya. Innen mondgya Idvőzítőnk-is Matt. 15. §. 14. *Cæcus sicaco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt.* Ha a' vak vakot vezet, mind ketten a' veremben esnek.

Jól tudván ezeket ama Jánosházi Nemes Ember; ki nek tizen két esztendőss fia, az himlőknek sokasága miatt, mind a' két szemére meg-vakúlt vala; hogy tudni illik igen nyomorúlt és szánakodásra méltó a' vak ember, ne talántán kodólni kényszerítettnek jóvendőben szerelmes gyermeke, a' Sűmegi Csudálatos Bóldog Anyához folyamodék feleségével edgyütt, 's azt fogadá: hogy ha ő általa, fia szemének előbbeni látását vízfza adgya az Ur Istén mind fiokkal edgyütt meg-ternek, és és Pápistákká léfsznek.

A' mint

A' mint hogy-is erős hittel, és jó reménység-gel Sümegre jövének minek utánna alázatossan könyörgöttek volna; és a' Szent Szűznek ajánlották volna fiókat, mint ama vak Saulus a' fiók, Aét. 9. *Visum recepit.* meg jöve szeme világa.

Hogy pedig hálá adatlanok ne lennének az Istenhez, és a' csuda tévő szent Anyához, a' szüléi vévén a' Szent Szűz irgalmát egész házok népével Pápiistákká lettek.

Imé a' hol talám az eretnokség által az előtt: *Abundavit delictum, superabundavit gratia.* Rom. 5. 20. Bővelkedett a' bűn, fellyül bővelkedett a' kegyelem.

NYOLCZADIK.

Sümegi Varga Tamás vakságából meg-gyógyittatik.

Hová lettek szemeinek keserves vaksága, és abból származott sok elme fárasztási, búsulási, és külömb külömb féle szomorú gondolati? nemde nem minek utánna a' Sümegi csudálatos Bóldog Afzszony tiszteltségére szeme világa meg-térítése végett, Szent Miske mondatást fogadott volna mondván: Pál. 68. 4. *Defecerunt oculi mei.* Edes Anyám Sümegi csuda tévő MARIA, el-fogytak az én szemeim, azért világosíts-meg engemet,

gemet, és meg-világosulok; kegyes képpen meg-halgattatott. *Et illuminati sunt oculi ejus.* I. Reg. 14. 27. Es meg-világosulának az ő szemei. el-távoztak és füstben mentek minden sötétségi, 's most egélségek az ő szemei.

KILENCZEDIK.

SZólylón Gvidó Storemberg Uram ő Nagysága Regementéből lévő fegyver-visező Söldát, a' ki egynehány esztendőig vak lévén, hogy hírét hallotta a' Sümegi Csudálatos irgalmás Anyának: ide vezetteté magát, és nagy reménsege lévén azt mondá Tobbiással. Tob. 3. 14. *Ad te oculos meos dirigo* Edes Anyám te hozzád igazgatom az én megvakult szemeimet. Minek utánna sok áitatoságait el-végezte volna, csudálatossan viszsza nyeré szeme világát, és nagy hálaadással viszsza méne.

TIZEDIK.

ADgyon dicsőiséget az Istennek és valya meg ama hadi Német is, a' ki két Esztendeig vak volt ugyan, de minek utánna Sümegre vezettette volna magát, és szemei látása végett tizen öt egész napig szüntelen esedezett volna néki, külömb-külobb áitatoságokat tévén. *Illuminans oculos.* Pál. 18. 26.

18. *Ű. 9.* Meg-világosítván szemeit, meg-orvosolta őtet a' Szent Szűz.

Meg-vallom azt-is, hogy sokakat meg-segitnek a' Szentek, de sokkal többeket az Isten Anyja. Azért mondgya Nicephorus Lib. de Laud. Virg. *Multa petuntur à Deo, nec obtinentur; multa petuntur à Maria & obtinentur; non quia potentior sit, sed quia Deus eam decrevit sic honorare ut sciant homines, omnia per ipsam obtineri posse à Deo.* Gyakorta sokat kérünk az Istentől, és meg nem nyerjük; sokat kérünk a' Szűz Mariától, és meg-nyerjük, nem hogy hatalmasabb volna, hanem hogy az Isten úgy akarta őtet meg-tisztelni, hogy tudgyák az emberek, hogy mindeneket ő általa meg-nyerhetnek az Istentől.

TIZENEGYEDIK.

Az halálos ágyban sínlődő Nemes Aszszony meggyógyúl.

Isten ő Szent Felsége, ki az özvegyeknek árváknak kegyes Attya, azt parancsollya, *Exod. c. 22. Ű. 22. 23. Vidua & Pupillo non nocebitis, si laeseritis eos, vociferabuntur ad me, & Ego exaudiam clamorem eorum: & indignabitur furor meus, percutiamq; vos gladiò & erunt uxores vestrae Viduae, & filij vestri pupilli.* Az özvegynek, és árvának ne ártstok, ha meg-sértitek

titek őket, fel-kiáltnak hozzám, és meghalatom kiáltásokat: és fel-gerjed haragom, és fegyverrel verlek meg titeket, és a' feleségtek özvegyekké lesznek, és a' fiaitok árvákká.

Innék minek utánna Jób sok nyomorúságok, s kárvallások alá vettetett volna, azt hányá szemére Elifás néki: *Jób. c. 22. Ű. 9 & 10. Viduas dimisisti vacuas, & lacertos pupillorum comminuisti: Propterea circumdatus es laqueis, & conturbat te formido subita.* Az özvegyeket üressen bocsátottad, és az árvák karjait megtörtöttad. az okáért környül vétetél tő rőkkel, és meg-háborít téged az hirtelen félelem.

Szent Pál-is azt mondgya: *1. Timot. c. 5. Ű. 3. Viduas honora, quae verè Viduae sunt.* Bőcsöld meg az özvegyeket, a' kik igazán özvegyek. Mert Bölcs Salamon szerént *Eccl. 35. Ű. 18. & 19. Lachrymae Viduae ad maxillam descendunt, & exclamatio ejus super deducentem eas. à maxilla enim ascendunt usq; ad cælum, & Dominus exauditor non delectabitur in illis.* Az özvegy könnyhullatái az orczáján folynak alá, és annak kiáltása azoknak indítója ellen vagyon, Mert az orczáról az égig fel-mennek és a' meghalható Ur nem gyönyörködik azokban.

Ezekből el-hitethettyük magunkal; hogy ha az Ur Isten az özvegyekről és árvákról ezeket parancsollya a' földi embernek, annál inkább maga szánakodik a' nyomorúlt özvegyeken, és árvákon. Azért mondgya Szent Dávid-is

vid-is. Psal. 145. 9. *Pupillum & Viduam suscipiet.* Az árvát és özvegyet bé-fogadgya; Nagy betegségben esett vala Nemzetes Angyal Juditt, néhai Istenben üdvözült Nemzetes Vitézlő Csernel Mihály Uram meg-hagyott özvegye is, úgy hogy előbbeni egészsége megtérítése végett az emberi segítségben semmi reménsége nem volna.

Midőn azért sok fájdalmatokat és gyötrelmeket szenvedne tagjaiban, régi áitatolsága szerént imádsági, könyörgési, és külömb külömbféle foházkodási által, a' Sümegi Csudálatos Bóldogságos Szűzhöz kezdé folyamodni, és kegyesen meg-halgattatvan általa, veszedelmes betegségéből szépen ki-gyógyúla, 's nagy halála adással friss egészségben vívísza méne házához.

Méltán-is, mert Szent Jakab Apostol szerént. Jac. c.5. 16. *Multum valet deprecatio iusti assidua.* Sokat használ az igaznak szüntelen való könyörgése. Ezerszer hatalmassabb az Isten Annyának az ő Szent Fia előtt éretünk való könyörgése; mivel a' Szent Atyák szerént ő minden Angyaloknak, és meg-dücsöült Szenteknek érdemít fellyül-halladgya, és meg-előzi. Sőt Szent Jeronymus Doctor tanítása szerént Ser. de Assumpt. *Omnia dona, omnes Virtutes, & gratia ipsius Spiritus Sancti quibus vult, & quantum vult, per manus ipsius administrantur.* Minden ajándékok, minden

den Jóságos cselekedetek, és a' Szent Léleknek minden Malasztai, a' kiknek akarja, a' mikor akarja, miképpen akarja, és a' mennyit akar, az ő keze által szolgáltatnak nekünk.

TIZENKETTÓDIK.

Egészsége felől, nagy betegsége miatt kétségben esett aszszony, a' Szent Képhez tett fogadása által meg-orvosoltatik.

AZt mondgya ugyan a' Poëta, tudván az halálnak rajtunk vett hatalmát hogy. *Contra vim mortis, non est medicamen in hortis.* Az halál ereje ellen nincs orvosság a' kertekben. Mindazon által *Apud Bernard. de bustis.* az Istennek drágálatos Szent Annyában, mint Mennyei malasztoknak Patikájában minden romlások, veszedelmes betegségek, és nyavalyák ellen (csak az Istennek tetsék, 's lelkünk üdvösségére legyen, és igazán tudgyunk hozzá folyamodni) orvosságot találhatunk.

Szép bizonysgot téssen erről a' betegetek akarván vigasztalni édes beszédű Sz. Bernárd. P. 755. *Apotheca est omnium gratiarum, in qua Coelestis pigmentarius se cum omnibus unguentis suis collocavit, & cum omnibus delicijs occulit.* A' Bóldogságos Szűz MARIA, minden malasztoknak Patikája, kiben a' Mennyei Orvos magát minden drága kenetivel helyhezttette, és minden gyönyörűségivel el-rejtette.

Valóban az halál árnyékában jár vala Nemes Sopron Vármegyének Fő Szolga-Birája, és Commissariussa, Nemzetes Vitézlő Bakonyi Márton Uramnak kedves Házastársa, mert olly nehéz beteg vala, hogy semmi emberi erő, és okoskodás által magát meg nem segíthetné, hanem halván a' Sümei Csudálatos Anyának orvoslását, minek utánna fogadást tett volna neki, és nagy alázatosan ő általa Szent Fiát kérte volna; leg-ottan meg-halgattatott, és lábra álván, szépen ki-gyógyult, 's most él egétségben.

Mellyet látván Prov. 31. §. 28. *Surrexerunt filij ejus, & beatissimam predicaverunt; Vir ejus, & laudavit eam.* Fel-költek fiai, és igen bóldognak hirdették, a' férje, és dicshírté őtet. Hogy az Isten csudálatos Annyához folyamodván, élete meg-tartatott ő általa.

Illy kegyes, illy irgalmas, és könyörültes ez a' Sümei Fájdalmas Anya, az ő hozzá alázatosan folyamodókhoz. Azért mondatik felőle, Prov. c. 3. §. 18. *Lignum vitae est hic, qui apprehenderit eam; & qui tenuerit eam, beatus.* Eletnek faja azoknak a' kik meg-fogják őtet, és a' ki meg-tartya őtet bóldog az.

TIZENHARMADIK.

A' kország törés miatt halálra vált gyermek meg-gyógyul.

Miyel

Mivel Szent Pál szavai szerént Rom. 6. §. 23. *Stipendium peccati mors est.* A' bűnnek sóldgya az halál; a' nagy igazságú Isten a' bűnökért az ártatlanokat-is, sőt az Atyák, anyák vérkeiért gyakorta a' kisdedeket-is meg-szokta harmad izig büntetni. A' mint láttuk is sokszor, hogy a' bölcsűben fekűő gyenge gyermekskéket a' nyavalya felűti, a' kország töri, vagy más nehéz nyavalya véres tajtékkal győtri. Innét mondotta Jeremiás-is. Thren. c. 5. §. 7. *Patres nostri peccaverunt, & nos iniquitates eorum portavimus.* A' mi atyáink vérkeztek, és az ő istentelenségeket mi hordoztuk, az az mi büntettetünk miattok.

Hallod-é mit mond az Ur Isten Exodi. c. 20. §. 5. *Ego visitans iniquitatem Patrum in filios, in tertiam & quartam generationem.* En meg-látogatván az atyák hamisságát a' fiakban, harmad és negyed iziglen.

Ne adgya az Ur Isten én nem mondom, sőt külömbet hiszek, és ellenközött tartok szívemben, 's elmémben, hogy Nemzetes Vitézlő Ulásics János Uram szerelmes gyermekét szülei vérkéért törte volna ki a' kország, hanem inkább az Istennek titkos ítélete szerént látogatott vala meg. Mindazon által azt tudom szerelmes szüleinek meg-vallásából, hogy annyira győtri vala a' veszedelmes nyavalya

valya az ártatlan gyermecskét, hogy már-már inkább haldoklani láttatnék mint élni.

Mivel pedig az atyai, és anyai szeretet látván magzattyának kinait, sokakra fakad szivbeli fájdalomtól viseltetvén méhének gyűmölcshéhez; Ezek a' kedves szülék is (ha talám az Ur Istennek úgy tetszenék) a' Sűmegi Csudálatos betegeket orvosló Anyához kezdék nyavalyás gyermekeket ajánlani, könyves szemmel fogadást tévén néki és érette könyörögven, reménségek kívül csudálatossan, csak nem mint amaz Urunktól halottaiból fel-támasztatott iffú, meg gyógyúla, a' Városnak álmélkodására, 's most-is él egészségesen.

Oh édes Anya Sűmegi MARIA! Szent Fiad után: S. Bernardus: *Data est Tibi omnis potestas, in Cælo, & in terra. ut quidquid volueris, valeas efficere.* Minden hatalom adatott néked az égen, és a' földön. hogy valamit akarsz véghez vihed.

TIZEN NEGYEDIK.

Az Anya méhétől némán született aszszony-nak nyelve fel öldoztatik.

JOl mondotta azt Salamon az örök Bölcseségről: Sap. 10. §. 21. hogy *Sapientia aperuit os mutorum, & linguas infantium fecit disertis.* A' bölcsesség meg-nyitotta a' né-

a' némák száját, és a' gyermekek nyelveit ékes-sen szölkökká tette.

A' meg-némult Zakariás (mivel Gábrriel Arkangyal ízavainak nem hitt. Luc. 1. §. 20.) mikor némaságában a' fia születésének nyolczad napján nevét a' jedző táblára írta: *Joannes est nomen ejus.* Luc. 1. §. 63. János az ő neve. *Apertum est illic os ejus, & lingua, & loquebatur benedicens Deum,* §. 64. Meg-nyílék mindgyárt a' szája és a' nyelve, és szólla áldván az Istent; Nagy csuda! de ha nem külömb, hasonló csuda történt, a' Sűmegi Csuda-tévő Szent Fiát ölében tartó Bóldogságos Szűz Sz. Anya által-is, a' Légrádi néma aszszonnyal: ki az anyja méhétől fogva néma vala. A' ki minek utánna ide hozatván magát, meg-kötöztetett nyelvének izabadítása véger, töredelmes szível könyörgött volna, meg-halgattatván az irgalmas anyától; mint amaz Evangelium-beli Urunktól meg-gyógyított süketnek és némának: Marc. 7. §. 35. *Solutum est vinculum lingua ejus, & loquebatur recte.* Meg-öldaték az ő nyelvének kötele, és igazán szól vala.

Minek okáért hálákat adván az Istennek, minek utánna áitatóságit a' szent Kép előtt elvégezte volna, ép nyelvel viszsza ment Légradra, ámbár az előtt soha szölkani nem tanult vőlte legyen-is. Folyamodgyál hozzá te-is oh Ke-relztény Lélek! ehhez a' csudákkal tündöklő Sűmegi Bóldogságos Szent Anyához; és meg-

tapasztalod: hogy Szent Bonaventura szavai szerént in speculo Virginis Mariæ. *Sinum misericordie sue, MARIA omnibus aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: Captivus redemptionem, eger curationem, tristis consolationem. iustus gratiam, Angelus letitiam, tota denique Trinitas gloriam.* A' Szűz Maria Anyai irgalmasságának kebelét mindeneknek felnyitva, hogy az ő tellyes vóltából mindenek végyenek: a' fogoly szabadulást, a' beteg orvoslást, a' szomorú vigasztalást, az igaz bővelkedő malasztot, az Angyal örömet, egy szóval, a' Szent Háromság dúcsófséget.

TIZEN ÖTÖDIK.

Haldokló gyermek meg-gyógyúlt.

S Zöllyon elő, és mondgya-meg feleségével edgyütt a' Pápai Mester, Szentiváni Márton, ha nem igaz-é, a' mit mondott Szent Rikárd. Lib. de laud. Virg. *Potens est ad protegendum.* Hatalmas (az Isten szülő Szűz) a' meg őltalmazáfra, mikor halálra betegedvén fiaskájok, és sokáig finlódván; midőn semmi móddal, továbbra életét meg nem tudnák tartani, fogadást tévén érte, a' Sümegi Szent Képhez, és minék utánna meg látogatták volna, a' kiseddel ezt a' betegeket orvosló irgalmas Anyát, és atyai, 's anyai szível néki ajánlván

ván előtte könyörgöttek volna finlódó fiokért, a' Szent Anya irgalmassága által, az halálnak árnyékából előbbeni egélségre jutott a' kised.

Innét mondgya azt maga-is az Isten Anya MARIA. Eccl. c. 24. *ψ. 26. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me & a generationibus meis implemini.* Jöjjetek által hozzam minnyájan a' kik engem kívántok, és az én gyümölcsmmel töltözzetek az az vegyetek Anyai legitségemet: Mert mindenekben meg halgattya azokat, 's meg is segiti a' kik ő hozzá igazán tudnak folyamodni, csak a' miket ő általa kértek Istentől, lelkek üdvösségére légyenek.

Ugyan-is, ha szerelmes Idvőzítőnk szavai szerént, az ő szolgai reá tészik kezeket, a' betegekre, *Et bene habebunt.* Marc. 16. *ψ. 18.* és meg-gyógyúlnak.

Annál inkább Krisztus Urunknak rajtunk fánakodó szerelmes szent Anyja, (kinek semmiben kedvét nem szegi) ha betegséginkben, vagy más szűkségünkben, alázatos szível töreldelmes lélekkel hozzá folyamodunk, azt mondván: *Monstra te esse Matrem.* Oh drágalatos Szűz MARIA! mutasd Anyánknak magadat. Meg-halga, ki gyógyit, és meg-segit.

TIZEN HATODIK.

O Rókké való háláadással köszöni ennek a' Sümegi Szent Anyának Anyai jó voltát, kegyelmét, és irgalmatságát, a' Pápai Szabó János felesége, hogy sokáig szilódvén, a' fájdalmak, és gyötrelemek között, hozzája tett fogadása után, kegyessen meghalgatta őtet, lábra állította, 's teleyességgel meggyógyította.

Nem-is kérlem, hogy egészségben élván általa, most szüntelen azt ne mondgya Szent Tamással: *â Vill. nov. Conc. 3. de Nat. V. M. Sicut pulli volitantibus de super milvis, ad galina alas concurrunt; ita & nos sub velamento alarum tuarum abscondimur: nec scimus aliud refugium nisi te, tu sola es unica spes nostra, in qua confidimus.* S. Thom. ut supra. Valamint a' titkiak látván a' fölöttök röbdőző kányát, az annyok szárnyai alá futnak, úgy mi-is a' te Anyai szárnyaid palástya alatt óltalmaztatunk-meg, nem-is tudunk más óltalmat Istentől, hanem téged, te vagy egyedül a' mi reménységünk, oh dicsőséges Szűz Maria! a' kiben hiszünk.

En-is azt mondom Szent Bernardinussal. Ser. 5. de patr. Mariæ. *Sicut anchora navim retinet, ne in saxis sefrangat; sic Maria vitam nostram retinet, ne ruat in peccatum.* Valamint a' val-

a' vasmacska meg-tartya az hajót, hogy a' kősziklákba magát őfzve ne törje; úgy a' Bóldogságos Szűz Maria-is, életünket meg-tartya, hogy hanyatt homlok a' bűnben ne elsünk.

Valaki azért a' bűnnek rútságátul meg-akard óltalmazni a' lelkedet, és a' Krisztus JESUS-nak tisztán tartani; tehát: *Respice stellam, voca Mariam.* S. Bernar. Erre a' tengernek fényes csillagára tekéncs 's hidd segítségül MARIAT. Amen.

TIZEN HETEDIK.

A' félig meg-hólt Aszszony előbbeni egészségét visszanyeri.

M Ikor a' terhes, de nem terheltetett szeplőtelen Szűz MARIA ' kedves atyafiát Ersébet Aszszont meg-látogatván köszöntötte volna, Luc. c. 1. §. 41. *Ut audivit salutationem MARIE Elisabeth, exultavit infans in utero ejus: hogy hallá Ersébeth, a' MARIA köszöntését, röpdőle a' magzat az ő méhében. Talám azért, hogy a' mint Adámról az Istent, úgy a' Gyermekek JESUS-is Jánosra; Inspiravit in faciem ejus spiraculum vite,* Gen. c. 2. §. 7. Lehellé az ő orcájára az életnek lehelletit. Avagy azért hogy az ő Annya Ersébeth, a' Szent Szűz köszöntésére: *repleta est Spiritu Sancto.* Luc. 1. §. 41. Bé-telék Sz.

Lélekkel. Sőt maga-is János, mert Origenes tanítása szerint. hom. 7. in Luc. *IESUS qui in utero Virginis erat, Joannem adhuc in ventre Matris possum sanctificare festinabat.* A Szűznek méhében lévő János az Anyának méhében nyugovó Jánost meg-szentelni siet vala.

Meg-vallom nagy gráciája Istennek ha valakit bé-tölt szent Lélekkel, leg főképpen, az Anya méhében mint Keresztelő Jánost. de az emberi életre nézve (mivel a' természet futya az halált) az-is nagy háláadásra méltó Malaszt: ha az embert az halál árnyékából ki-vezeti, és meg-gyógyítja, 's másodszor születik, olyankor az ember e' világra és méltán örven-dezhet.

Meg nem mondhatni melly nagy betegségben, és veszedelmes nyavalyában volt három fertály esztendeig, Nemzetes Virézlő Telekefi Pál Uram szerelmes Házastársa, ugy annyira, hogy halálra válván a' nagy betegség miatt az utolsó keneret-is fel-vette; már alég vévén lélekzetet, hogy a' pokolbéli sátán ellen gyö-zedelmessebb lehetne, a' szentelt gyertyát-is kezében tartotta, várván lelkének a' testétől való üdvösséges el-válását.

Tudván pedig a' Gyóntató Attya, hogy a' Sümegi Fájdalmas Anya nagy beteget meg-orvosol; azt sugallá tulében, hogy tenne fogadást ahoz a' szent Képhez, 's talám meg-adgya Isten Szent Anya által, előbbeni egélségét.

Szavát

Szavát fogadá lelki Attyának, és a' mennyire engedte betegsége, fogadást tőn a' szent Képhez: hogy ha előbbeni egélsége vizsgálta, Sümegre jön meg-látogattya alázatos szível köszönti, és valamiket teher tisztességére mindeneket el-követ, és örökké való halákat ad néki.

Alég végezé el ezen Istenes fogadását, 's leg ottan meg-kezde könnyebbülni, és hogy fogadásának eleget tenne, ide hozatá magát betegen, Bóldog Alszony látogatása napjának nyolczadik napján, minek utánna szívbéli töredelmességgel meg-gyónván, és meg-áldozván, fel-tett áitatóságát el végezte volna, szépen meg-gyógyula az irgalmas Anya segedelme által, és kedves Férjével edgyütt egélségben vizsgálta méne házához, örökkén való halákat adván az Istennek 's a' Bóldogságos Szűznek örülvén, és tellyes szívből vigadván, mint Ersébeth az Szűz Maria köszöntésére. El-hitettem magammal azt-is hogy röpösött az ölelke testében, mint Keresztelő János az Anya méhében hogy még edgyfer az Isten Szent Anya által tel-támasztatott az életre.

Oh minket segéző, 's orvosló Fájdalmas Sümegi édes Anyánk MARIA! Látván, 's tudván az halálos betegségben vonakodókhoz való nagy könyörületességedet, 's orvoslásodat, méltán dicshetünk, akarván hogy mások-is a' te Anyai szeretetedre fel-gerjedgyenek.

Azt

Azt mondhattuk felőled, tégedet tisztelő Szent Bernárd Docttorral. Ser. de S. M. V. *Nemo Domina, tam idoneus est, ut gladio Domini, manum pro nobis obiciat, ut Tu Dei amantissima.* Senki, senki nincs oh édes Afzszonyunk! olly alkatos, hogy az Isten karja alá mi éretünk vesse kezeit, mint Te Istennek leg-szerelmesebb Anya MARIA.

Nem-is csuda, mert ha a' Bóldogságos Szűznek érdemét, egy mértékben akarjuk vetni, a' több dicsőült Szenteknek érdemivel; sokkal többet nyomnak az ő érdemi, a' más Szentek érdeminél. *In tantum enim fuit MARIA prae maxima gratiae plenitudine ponderosa* (ugy mond Bernardinus de Buftis c. 5. de Annun) *Quod si ipsa sola in una statera poneretur ex una parte, & Cateri omnes Sancti tam novi, quam veteris Testamenti, & omnes Angeli in alia, Ipsa amplius ponderaret.* Mert a' malasztnak leg-nagyobb tellyesége miatt, annyit nyomotta a' Szűz Maria, hogy ha egy felől maga egy mérő serpenyőben tétetnék, és más felől mind az Oó, 's mind az Uij Testamentom béli Szentek, és mind az Angyalok-is, maga egyedül azoknál többet nyomna.

Tehát sokkal többet-is vihet végben a' mi mindennapi szükséginknek, kívánságinknak szolgáltatására, 's betegségeinknek, és nyavalyáinknak meg orvoslására az Istennél.

TIZEN.

TIZEN NYOL- CZADIK.

A' Vajdó Afzszony szerencsésen szül.

Mivel Isten ő Szent Felsége, a' mi első Anyánk vétkéért, fájdalom alá vetette a' szülő afzszoy állatot, azt mondván néki. Gen. c. 3. §. 16. *In dolore paries filios.* fájdalomban szűlsz fiaikat. Kristus Urunk-is azt mondgya Joan. 16. §. 21. *Mulier cum parit tristitiam habet.* Az afzszony midőn szül szomorúsága vagy on. Van-is miért; mert Szent Dávid Proféta-is a' pokol béli kinkat a' szülő afzszoy fájdalmihoz hasonlittya. Psal. 47. §. 8. *Ibi dolores, ut parturientis.* Ott a' fájdalmak mint a' szülőé.

Csak a' tudgya, ki próbálta, mely nagy fájdalmakat szenved, szülésékor az afzszony.

Igy amaz ékes termetű Rákel (kiért Jákob tizen négy eszténdeig szolgálá Lábánt az Ipát) nagy fájdalmával, sőt halálával szülé fiát, a' mint a' Szent Irás szöll. Gen. 35. §. 18. *Egre-diente autem animâ prae dolore, & imminente iam morte vocavit nomen filij sui Benoni, id est filius Doloris mei.* Ki menvén pedig a' lelke, a' fájdalom miatt, és el-közelgetvén halála, hívá az ő fia nevét Benóninak az az fájdalma fiának. Hasonló képpen a' Tincez felesége, minek előt-

előtte szült volna, nagy fájdalmak rohanának reája. 1. Reg. 4. v. 19. 20.

Másokat látunk, hogy négy öt napig is el-kinlódnak, mások nem szülhetvén, náluk lévő gyermekekkel meg-halnak, mások szülnek ugyan, de a' fok fájdalmak, szorongatások, és belső nyavalyák miatt el-halnak.

Hogy pedig fokakról ne szóllyak, bizony-ságot tenne erről (ha Isten az el-múlt hetekben ki nem szállította volna e' világból) Nagy Sigmond Uram ő Nagysága kedves néhai Házas-társa Czápari Magdolna, kinek el érkez-vén szülése ideje, midőn a' fájdalmaktól meg környékeztetvén, nagy veszedelemben volna, nem szülhetvén, egy olvasót monda ennek a' Sümegi csuda tévd Bóldog Afzszonnak tiszt-ségére, halván az előtt fokakkal való jó-téte-ményit, és meg-halgattatván általa szerencsés-sen szüle.

Ugy hogy méltán azt mondhatná az Isten Annyától meg-segítettvén: *Eccè quod concupi-vi jam video, quòd speravi jam teneo*, Imé a' mit kívántam már látom, a' mit reménlettem már tartom.

TIZEN KILEN- CZEDIK.

Három Hólnapig sinlódó gyermek meg-gyógyúl.

Ugyan

UGyan azon nagy Sigmondné Afzszonyom ő Nagyságának világra születeret gyermeke a' fővény, kő, és fejében költ sül miatt három hólnapig fanyargattatván annyira jutott vólt. hogy az asztalra tévén az ártatlan gyermekskét, inkább halálát várnák mint sem életét. Mindazon által, mivel hogy szerelmes szüléi ismét a' Sümegi csudákkal tündöklő Fájdalmas Anyához folyamodának azt mondván hihető: *Sub tuum presidium confu-gimus Sancta DEI Genitrix*. Oltalmad alá fo-lyamodunk Istennek Szent Anya, halgas-meg minket, és ha az Ur Istennek úgy tetszik (ki az holtból-is elevent támaszthat) Anyai cse-dezésed által nyerj életet néki az Urtól.

Meg-is halgatá őket kegyessen, és másod-szor-is a' veszedelemből ki-szabadítván, vigasztalásokra szerelmes gyermekeknek életet nyert Szent Fiától.

HUSZADIK.

Az orczáján nagy dagadásokat szenvedő személy meg-orvósoltatik.

MIt mondgyak Czápari Péterné Afzszonyom ő Nagyságáról? nem mást, hanem azt: hogy ő Nagysága-is nagy dagadásokat szenvedvén orczáján; mikor semmi orvosságokkal el nem űzhetné, nagy alázatoság-

rossággal ehez a' Sümegi orvosló Anyához folyamodék és kevés idő alatt, minden daganatya orczájának csudálatossan meg-szűnék.

Ah bizonyára meg-tetzik ezekből-is, hogy Szent Domonkos írása szerént: *Etiam si omnes Sancti à nobis alieni essent, & ad preces nostras surdi; MARIA tamen sinum misericordiae nobis apertura esset.* Hogy ha minden Szentek hozzánk idegenek vólnának-is, és könyörgésfinkre sűketek, mind azon által a' Szűz Maria az irgalmafságnak kebelét nekünk fel-nyitná.

Mert valamint hogy az első teremtésben Eva Anyánk: *Mater cunctorum viventium* Genes. c. 3. §. 20. Minden élők Annyának nevezteték; úgy a' Bóldogságos szeplőtelen Szűz MARIA-is mint édes Anyánk mindenekre tekint, mindeneket meg-halgar, mindeneket kész meg-segíteni.

Azért jelent-meg Országunkban-is csudatételivel egynehány helyeken, más Országokban és tartományokban-is hasonló képpen, hogy azok által értésére adgya a' világnak hogy ő minden Szentek fölött leg-nagyobb reménsége, szószólója, és segítője az emberi nemzernek.

Szép bizonyyságot téfzen erről a' maga irásiban Hugo Kárdinál, 's azt mondgya: A' Bóldogságos Szűz nem csak egyedül a' Krisztusnak

ma-

magányossan való Anya, hanem minden Keresztény hiveknek-is közönségesen Anya.

Ezzel jelentvén, hogy valamint a' természet szerént való Anya minden tehetségével azon vagyon, hogy gyermekét leg-kisseb gonoszról-is meg-óltalmazza, és ha valami nyavalyában vagyon meg-segítse; úgy az Istennek rajtunk könyörülő Szent Anya-is, hogy bűnben ne esünk, meg-óltalmaz. Ha pedig valami veszedelemben tétetünk, hogy ki-fabadítson, érettünk mint fiaiert, Leányiert szorgalmatoskodik Szent Fia előtt.

HUSZON EGY- GYEDIK.

Az halálra betegedett gyermek meg-gyógyúl.

Mikor Lázár Betániában meg betegedett vólna, szánakodván rajta hugai, Mártha, és Maria követeket küldének Krisztus Urunkhoz, kik azt mondák Joan. 11. §. 3. *Domine ecce quem amas infirmatur.* Uram imé a' kit szeretz beteg. Idvőztünk mivel hogy mind Lázárt 's mind pedig hugait kedvelli vala, meg-vigasztalá őket, 's azt mondá §. 4. *Infirmus hac non est ad mortem, sed pro gloria Dei ut glorificetur Filius Dei per eam.* e' betegség nem halálra való, hanem az Isten

D

Sümegi Bóldogságos Szűznek
Isten dicsőiségére, hogy dicsőíttessék az Isten
Fia az által.

Igy a' JESUS Anyja-is minek utánna Nem-
zetes Stubner György Uram szerelmes mag-
zatya halálra beregedett volna: 's Attya, An-
nya, mint jó szülék rajta el-szomorodtak vol-
na, és alázatos fogadások által, a' betegetek
Orvosló Sümegi Szent Anyához folyamodtak
vólna, így könyörgének néki, nagy Afzszó-
nyunk csuda tévő dicsőőséges Szűz MARIA!
tudgyuk hogy Te az ártatlanokat szereted, a'
kisdédet, kedvelled, a' Téged alázatosan
segítséggül hívókat meg-halगतod, az okáért
mivel látod nyomorúlt állapotját magza-
tunknak, hogy fölörte el-betegedett, és halál-
nak fia, 's igaz az-is te felőled, hogy, *Quacun-
que poposceris à Deo, dabis tibi Deus.* Joan. II.
v. 23. valamiket kérsz az Istentől, meg-adgya
néked, az Isten, orvosold-meg a' mi Izegény
fiunkat-is, hogy dicsőíttessék az Isten Fia, az
által, és a' te csudálatos neved-is, nagyobra
terjedgyen.

Meg-halगतá őket-is irgalmassan és fiokat
veszedelmes betegségéből meg-gyógyítá, 's
nagy lelki örömmel, és vigasággal vízlíza bo-
csátá házokhoz.

Ide czélozott nem kétlem, *Idiota sapien-
tissimus-is in Praef. de S. M.* Midőn a' Bóldog-
ságos Szűzről azt mondotra; *Sicut est omnium
Regina; sic omnium Patrona, & Advocata, &*
Cura

Cura est illi de omnibus. A' Szűz MARIA, vala-
mint hogy mindeneknek Királyné Afzszonya,
ugy mindeneknek Patronája, 's Szófszóllója, 's
gondgya vagy on ő néki mindenekre.

HUSZON KET- TŐDIK.

*A' lábaiban nagy dagadásokat, és fájdalma-
kat, sok esztendőig szenvedő Szűz Apácza
meg-könnyebbül.*

VAlamint hogy az Emberek különb kü-
lőmb féle csillagok alatt születvén kü-
lőmb különb féle vértekre és fogyat-
kozásokra, avagy jó és tekéletes cselekedet-
ekre hajlandók; ugy kinek kinek az ő tagjai
Complexiója szerént különb különb féle nya-
nyavalyákra-is hajlandók.

Innét láttyuk sőt tapasztaljuk hogy ez, esz-
tendőkről esztendőkre az ágy fenekét nyom-
ja, amaz fejét, fogát, szemét szüntelen fájdal-
lya, ez tizen öt, sőt húsz esztendőig-is kösz-
vényben nyomorkodik, kezeire, lábaira ősz-
ve sugorodik; amannak lábai sok esztendőig
fájdalmasak, dagadtak, és sebessek; Egy szó-
val valamint hogy senki közülünk fogyatko-
zás nélkül, 's ugy nyavalya nélkül nincsen.

Azért mondgya Szent Jóh-is Cap. 14. *Ho-
mo natus de muliere, brevis vivens tempore, re-
pletur*

Sűmegi Bóldogságos Szűznek
pletur multis miserijs. Az Aszfzonytúl szüle-
 tett Ember, rövid ideig élvén, fok nyavalyák-
 kal el-telik. Nem-is más az ember, hanem ke-
 serűségnek és fájdalomnak fia.

Mert alég ér fok negyven Elztendör, 's már
 is meg-vesztegetődik a' szive, tompúl a' sze-
 me fénye, reszket a' feje, lankad a' lelke, rán-
 czosúl az orczája, bűdösül a' lehellete, rothad-
 nak fogai, fáznak lábai, sűketűlnék fülei.

Innét mondgya Szent Dávid-is, Pfal. 89.
Ű. 10. Dies annorum nostrorum in ipsis, septua-
ginta anni, & amplius eorum labor & dolor. A'
 mi Elztendeinknek napjai hetven elztendők,
 és azok fölött munka és fájdalom a' mi életünk;
 Ambár iffúságunkban jó természetűnkre néz-
 ve egészségesek voltunk-is, mind azon által
 szerelmes Idvőzítőnk, és az ő Szent Annya leg-
 főképpen azokat, kik nem az el-fogyott ter-
 mészetnek fogyatkozása miatt, hanem más
 nyavalyák, és betegségek miatt, külömb kü-
 lömb fele romlásokban és fájdalomban esnek,
 hogy az Ur Istennek szolgálhassanak, és bőveb-
 ben magok údvőlségét kereshefsék, csudála-
 tosan gyakorta meg-ízokta gyógyítani, minek
 utánna nagy szívbeli alázatossággal egészségek
 meg-térítése végett hozzájuk folyamodnak.

Ezt Krisztus Úrunk maga-is még e földön
 jártában meg-cselekedte; mert azt mondgya
 Szent Lukács könyvének hatodik részében.
 Luc. c.6. Ű.19. felőle; hogy *Virtus de illo exi-*
bat.

bat, & sanabat omnes. Erő megyen vala ki be-
 löle, és meg gyógyít vala mindeneket; sőt az
 után is a' maga Isteni irgalmafsága szerént eze-
 reket engedett, 's enged-is meg-gyógyúlni
 betegségekből.

Ugy az ő szent Annya-is a' szeplőtelen Szűz
 MARIA, mivel *Mater misericordiae* Irgalmafs-
 sagnak Annya, meg-segíti, 's meg-orvosollya,
 az ő hozzá folyamodó betegeket. Így gyógyi-
 totta-meg ez az Irgalmas, nyomorútlakon kö-
 nyörülő Sz. Fiát ölében tartó, Sűmegi fájdal-
 mas Anya-is, Szűz Szent Klára rendén lévő
 Szerzetes Apáczá, ki majd tizen hat elztend-
 öktől fogva (noha nem mindenkor fekűt)
 nagy dagadáfokat, és fájdalombokat szenved va-
 la a' bal lábán, de leg-főképpen 1699. Elz-
 tendőben, Kis-Aszfzony Havának negyedik
 napján annyira hatalmat vett vala rajta, hogy
 az orvos Doctörök ítélete szerént lehetetlen-
 nek láttatnék lenni, hogy meg-gyógyúlna,
 mert már a' fene-is belé esett vala, sőt a' lábát-
 is el-akarták metczeni néki. Hanem hírét hal-
 ván a' Sűmegi csudálatos Szent Képnek, hozzá
 folyamodék az Isten Annyához, alázatos fzi-
 vel, fogadást tévén néki, és minek utánna Sű-
 megre küldötte volna fogadását, maga pedig
 a' Conventben áitatóságát el-végezte volna:
 az irgalmas Anyának kegyelmes grátiája által,
 szépen meg-gyógyúla nagy hirtelen.

HUSZON HAR- MADIK.

Ugyan azon Pofoni Szűzeknek Tárfasá-
gából más szerzetes Apácza is sokáig
nagy fő fájját szenvedé, úgy hogy sok
nyomorusági között méltán azt mondhatná az
Ur Istennek Jeremiás Profetával Cap. 20. 5. 18.
Uram miért jöttem-ki az anyám méhéből, *ut vi-
derem laborem, & dolorem & consumerentur in
confusione dies mei?* hogy munkát 's fájdalmat
látnék, és gyalázatban végeztetnének-el az én
napjaim.

De mivel a' Szerzetes személy kész többet
el-szenvedni az Isten szeretetéért, 's maga lel-
ke üdvösségéért, mint világi fok emberek, in-
kább kívánná fájdalmat el-szenvedni békefé-
ges türessel; az alatt alázatos lélekkel, és tö-
redelmes szível a' Sümei Bóldogságos Szűz-
höz folyamodván, 's magát (hogy fájdalmát
el távoztatná) tellyes reménységgel néki ajánl-
ván, kegyes képpen meg-halgattaték, és min-
dennémű fő-fájásától meg-szabadúla Eccl. 34.
5. 20. *Dans sanitatem, & vitam, & benedictio-
nem.* egészséget, és életet, és áldást adván
néki.

HUSZON

HUSZON NEGYE- DIK.

A' szeméire meg-vakult ember meg-világosul.

Az emberi érzékenységek között, a' mint
nincs gyengébb a' szemnél; úgy ked-
vessebb sincs a' szem fényénél. Lé-
gyen ámbár ezüsti, arannya, drága kincse,
ízép öltözete, nagy gazdagsága embernek,
csak úgy tartya, mintha semmie sem volna.
Azért mondá vén Tobiás is a' néki örömet hir-
dető Angyalnak Tob. cap. 5. 5. 12. *Quale
gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lu-
men Cæli non video.* Minémű örömem lehet né-
kem, ki a' sötétségben ülök, és az ég világos-
ságát nem látom?

Mit kívánt, mit akart inkább az Evangeli-
ombéli, út-félen kiáltó vak koldús-is Krisztus
Urunktól, mikor azt kérdé tőle, Luc. 18. 5. 41. *Quid tibi vis faciam?* Mit akarsz hogy cse-
lekedgyem veled? akarod-é, (mint ha azt
mondotta volna) hogy gazdagságra juthass?
akarod-é hogy valami tisztre emeltessél? aka-
rod-é hogy az engemet követő néptől dicfirtes-
sél? nem Uram, mit akarsz tehát? 5. 41. *Do-
mine ut videam.* hanem hogy lássak. mert a'
mint Prov. 15. 5. 30. írva vagyon *Lux oculo-
rum latificat animam.* A' szemek világossága
meg-

meg-vidamittya a' lelket, úgy a' vakság meg-
fzomorittya az embert.

Meg-vakult vala szemeire egy Dörönnyei
nevű Ember-is, úgy hogy Tobiással igazán
azt mondhatná az őtet vigasztalóknak: Tob.
5. §. 12. *Quale gaudium mihi erit, qui in te-
nebris sedeo, & lumen Caeli non video?* Minémű
örömem lehet ennékem, ki a' sötétségben ülök,
és az ég világozságát nem látom?

Mind azon által hogy hallotta ennek a' Sű-
megi Szent Anyának csuda tételit, reménsé-
ge lévén benne szeme világozsága meg-téríté-
se végett, Sűmegre hozatá magát, és előre le-
borúlván így kezde könyörögni néki: Pál. 86.
§. 3. *Gloriosa dicta sunt de te.* Dicsőséges dol-
gok mondattak felőled Istennek Szent Anya,
mert hallottam, hogy az Bécsi sebes Afzszont
csudálatossan meg-gyógyítottad, a' vakokat
meg-világoztottad, a' némát szólóvá titted,
és más betegeket meg-orvosoltál: azért enge-
met-is szegény szolgálodat (mivellátod, hogy
Pál. 68. §. 4. *defecerunt oculi mei.* el-fogytak
a' szemeim) ha akarod meg-gyógyithatsz; s-
kérek-is, ne utáld-meg előtted le borult szeg-
ény szolgálodat, hanem tekincs reám irgalmas
szemeiddel, Anyai kegyelmséged szerént, és
meg-gyógyulok.

Midőn azért illy áitatossan könyörögne a'
Szent Szűznek Bóldog Afzszony havának hu-
szon hatodik napján meg-halgattatott tőle ir-
gal-

galmassan, *Et illuminati sunt oculi ejus.* 1. Reg.
14. §. 27. és meg-világozódának a' szemei,
's most él tisztán látó szemekkel.

HUSZON ÖTÖDIK.

Bizonyságot tehet ennek a' Szent Szűznek
Annyai kegyelmségéről a' Győri afzszony
is Kurimay Dorottya, kinek igen fáj-
dalmasok lévén szemei, minek utánna fogadást
tett volna ide Sűmegre, a' szent Képhez sze-
meinek meg-orvoslása végett, 3. Reg. 14. §.
4. *Quia caligaverant oculi ejus.* mert meg-ho-
mályosodtak vala a' szemei, mint Ahias Profé-
tának, ez-is be-telleyesítvén fogadását, nagy
szívbeli áitatossággal könyörögvén, kegyessen
meg-halgattatott, és meg-tisztultak az ő sze-
mei. Ah Keresztény hivek! ezeket látván, és
halván, méltán azt mondhattuk a' Sűmegben
meg-jelent csudálatos Anyáról Luc. 7. §. 22.
*Quia cæci vident, claudi ambulant, leprosi
mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt,
pauperes evangelizantur.* Hogy a' vakok lát-
nak, a' sánták járnak, a' poklosok meg-tisz-
túlnak, a' fiketek hallanak, az holtak fel-tá-
madnak, a' szegényeknek az Evangéliom præ-
dikáltatik, az az: a' kik vakok voltak, már
látanak, a' kik sánták, járnak, a' kik poklosok
lélekben, meg-tisztúlnak, a' kik fiketek halla-
nak, a' kik holtak voltak a' bűn miatt, fel-tá-
madnak

madnak, a' kik szegények, nem ismervén az üdvözítő hitet, most ő általa az Evangeliom prædikáltatik nékik.

HUSZON HATO- DIK.

Egy Nemes Aszszonynak Czombjában kettő törött lába meg- orvósoltatik.

IStennek kedves szolgája, és a' békeséges tőrésnek eleven tüköre Szent Jób Pátriárka például akarván magát hagyni a' világnak, de leg-főképpen az Urak, Birák, és Tiszteknek azt hagyá maga felől: Cap. 29. §. 15. *Oculus fui cæco, & pes claudō, Pater eram pauperum; & causam quam nesciebam, diligentissimè investigabam.* Szeme voltam a' vaknak, lába a' sántának, attyok valék a' szegényeknek, és a' pört, mellyet nem tudok vala igen szorgalmatosán meg-vizsgálom vala; De valyon miképpen vala szeme a' vakoknak? avagy lába a' sántáknak? talán valakit meg-világosított? avagy a' sántaságból ki-gyógyított? nem, hanem a' szegényeken való könyörületessége, és azoknak tett alamisnálkodása által; mert csaknem mint második Tobiás, midőn valaki meg-holt az ebédgyét is el-hadgya vala Tob. I. §. 19. 20. és *Dividebat unicuique, prout poterat,*

rat, de facultatibus suis: esurientes alebat, nudisq; vestimenta præbebat, & mortuis, atq; occisis sepulturam sollicitus exhibebat. Osztoget vala kinék kinék, a' mennyi lehet vala az ő marháiból: az éhezöket táplállya vala, és a' meziteleneknek ruházatokát ad vala, és a' meg-holtakat, és meg-öletteket szorgalmatosán eltemeti vala.

Tudgyuk azt-is: hogy (Isten után) nem lehet senkiben nagyobb irgalmaság, és könyörületesség, mint az Isten Annyában: mert Szent Anselmus Doctor szavai szerént in medio B. M. V. *Ipsa est porta vite, janua salutis, aditus reparationis, aula universalis pietatis, ac generalis reconciliationis, vas & templum, & salus univerforum.* Eő az életnek kapuja, az üdvösségnek ajtaja, a' meg-békéltetésnek bemenerele, a' közönséges áitatóságnak, és az Istennél való meg-eggyesülésnek udvara, és mindeneknek lelki edénye, Szent temploma, és üdvössége.

Hogy ha azért Szent Jób maga felől azt mondotta: *Pes fui claudō*, lába voltam a' sántának; igazán mondhattya a' Bóldogságos Szűzről-is Nemzetes Kéri Adám Uram Felesége, hogy a' Sümei Fájdalmas, Szent Fiát ölben tartó Anya, a' sántának lába; mert midőn czombban el-törött volna a' lába, Sümege hozatá magát, és mankón bé vezettetvén a' templomban, szívbeli nagy töredelmességgel néki aján-

ajánlá magát, 's azt mondotta hihető: Szeplőtelen Szűz Anya, te inkább, mint Jób Patriárka a' vakoknak szeme, a' sántáknak laba, a' szegényeknek Anyja vagy, azért mivel látod nyomorúlt sántaságomat, Szent Fiad előtt kit öledben tartasz, kérek. *Monstra te esse Matrem.* Mutasd Anyámnak magadot, és ha az Isten dicsősége, 's lelkem üdvösségére lésszen, gyógyíts meg engem szegény szolgádat, 's bizonyára valamit Tobias Jerusalemből, azt mondom én te felőled Tob. 13. 5. 13. *Luce splendida fulgebis, & omnes fines terra adorabunt te, nationes ex longinquo ad te venient: & munera deferentes, adorabunt in te Dominum, & terram tuam in sanctificationem habebunt;* Fényes világsággal fogsz tündöklenni, és a' földnek minden határi imádnak téged, a' nemzetek meszszeről hozzád jönnek, és ajándékokat hozván, imádgják te benned az Urat, és a' te földedet szentnek tartják.

Alég végezé eláitatos könyörgéfit a' sebes aszszony, 's leg-ottan a' fellyúl említett fájdalom Anyának irgalmasága által meghalgtatván, csudálatossan őszíze forrada ketté törött lába, 's meg-gyógyúla szépen, úgy hogy minden emberi segedelem nélkül, ki-mehetne a' templombúl, és vízfíza mehetne maga lábain házához-is.

Tehát Keresztény lélek! néked-is azt mondom Szent Bernárd Doctorral Homil. 2. super

super missus est: ut ejus impetres suffragium, non deseras conversationis exemplum. Hogy az ő Anyai segedelmét vegyed, el ne hadgy a' véle való tárlolkodásnak jó példáját.

HUSZONHETEDIK.

A' kő miatt tizen nyolcz esztendőig nagy fájaldmokat, és kínokat szenvedő ifju meg-szabadul.

A' Földön vitézkedő Anyaszentegyház a' gyönyörűséges szép dicfiretek között, mellyekkel dicsőíti, és magasztallja az Istennek Szentséges Annyát a' Litaniákban, azt-is mondgya felőle, hogy: *Causa nostra latitia.* A' Szűz MARIA a' mi örömünknek oka. Méltán-is, mert a' Bóldogságos szeplőtelen Szűz MARIA, a' mint hogy Isten előtt az Angyaloknál, és meg-dicsőült Szenteknél hatalmasabb, úgy mindeneknél szorgalmatosabb is mind a' bűnösökért, 's mind pedig a' nyomorúltakért.

Es a' mint Idiota sapientissimus tanítja: *Cura est illi de omnibus.* Mindenekre gondgya vagyon ő néki.

Ha ugyan-is Szent Basiliust akarjuk kövteni, a' Bóldogságos Szűz tiszteletében, mi lehet vallyon üdvösségessebb? mi szerencsésebb? mi hasznosabb? mi foganatossabb? mint ő róla szól-

szóllani, ő róla gondolkodni, ő róla beszélni, és őtet követni? Sanctus Basilius sermone de Annunc. *Ipsa est enim redemptio nostra, salus, vita, spes, consilium, refugium & auxilium nostrum*; Mert ő a' mi váltságunk, üdvösségünk, életünk, reménségünk, tanácsunk, segedelmünk; és párt-fogónk.

Meg nem mondhatni, melly nagy fájdalmokat, szorongatásokat, és kinokat szenvedett legyen tizen nyolcz Esztendőig egy Sümegi ifjú ember a' kő miatt, úgy annyira, hogy sokszor holt elevennek láttatnék lenni, 's csak az tudgya, a' ki próbálta, melly veszedelmes legyen, és kínzó a' kő az Emberben.

Mindazon által mivel hogy Sümegi vala, és Sümegen az Istennek csudálatos Anyja meg jelent vala a' nyomorútlak vigasztalására, sokakat külömb külömbféle betegségekből meg orvosolván csudálatossan; ő is szegén ugyan Bóldog Afzszony napján áitatossan meg-gyónt a' Szent Kép előtt meg-áldozott, és fel-tett imádságit el-végezven minek utánna haza ment volna, mint egy bab akkora kő ment-el tőle, és meg-gyógyult az irgalmas Anya segedelme által, 's most él egészségben.

Néked is azt tanácslom, valaki ezeket olvasod, hogy ha félsz a' Kristushoz járúlni bűneid miatt; ehez az irgalmas Anyához folyamodgyál, és meg-segittettel. Mert ezen Szent-séges Szűzet tisztelő édes beszédű Szent Bernárd

nárd elméje szerént is ser. de Nat. Virg. *Exaudiet utiq; Matrem Filius, & exaudiet Filium Pater*. Bizonyára meg-halgattya az Anyát, a' Fiút, és Fiát az Attya. 'S valamit fogl sz kérni a' meg-émlérett, sokáig sínlódó iffiuval, csak üdvösségre legyen, meg-nyered általa.

HUSZON NYOLCZADIK.

Hofzszú betegségéből a' Sümegi Szent Képhez folyamodó eretnek afzszony előbbeni egészségét visszsa nyeri.

V Alamint hogy Szent Pál szavai szerént 1. Timor. 2. §. 4. szerelmes Idvőzítőnk: *Omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*. Minden embert üdvözülni akar, és az igazság ísméretire jutni; úgy a' Bóldogságos Szűz MARIA-is nem csak a' jókat, kik az ő Szent Fiának igazán szolgálnak; de az eretnekeket is (hogy magoknak a' meg-térére alkalmatosságot vegyenek) kívánja nyomorúságokban, meg-vigasztalni. Sőt Anyai szorgalmatossága szerént mindeneket akarna (csak kiki a' mintszükséges az igaz Hitért, és az örök életért, úgy munkálkodnék) meg-segíteni, és üdvözíteni.

Azért mondgya Szent Bernárd Doctör-is ser. 2.

ser. 2. super missus est: *Sileat misericordiam tuam, o Virgo Beatissima! si quis est, qui te in necessitatibus suis invocatum sibi meminerit defuisse.* Csak az halgasson a' te irgalmaságod felől oh Bóldogságos Szűz! a' ki tégedet szűkségben segítségül híván, reá emlékezik arra, hogy tőled meg nem segítettett.

Meg nem érdemelte volna ugyan, ama Szent Márton nevű Faluból való eretnek aszszony, hogy hoszfű betegségéből (késébben elvén egésége felől) a' Sümegi Bóldogságos Szűz Mariának érdeme által ki gyógyittassék: mind azon által mivel hogy az Isten Annya a' termett fának hasonlatosságára: *Quò onustior, eò humilior*: mennél termettebb, annál aláztosabb, az az: mennél többet kéretik, annál nagyobb segedelmét nyújtja. Eö-is minek utánna egy bocsületes Pápista Uri Ember jó tanács adásából, hogy a' betegeket orvosló Sümegi irgalmas Anyához tönne fogadaft, térne meg, és lenne Pápistává, szavainak engedvén (mivel hogy Elifás-is azt jóvállá ama nagy nyavalyákor szenvédő Jóbnak Job. cap. 5. v. 1. *Ad aliquem Sanctorum convertere.* A' Szenteknek valamellyikéhez térj) ide hozatá magát, és meg-gyónván, 's meg-áldozván szivbeli áitatolsággal házánál tett fogadását beteljesítette volna, veszedelmes betegségéből egélszen meg-gyógyúla az Isten Annjának érdeme által, úgy hogy mikor egynehány napok

pok múlva, a' Nemes Vármegye gyűléséről azon említett bocsületes Uri Ember (a' ki néki ezeket jóvállotta) viszsa térvén, másodszor házánál meg-szállott volna, csudálkozására egésében találá az előtt nyomoruságban sínlódó gazda aszszonyát.

Méltán mondhatom én is Cretai Andrásfal orat. 2. de dormit Deiparae hogy *Precibus nostris misericorditer annuens, respondet, & per illam, tanquam per Advocatricem orationes nostras exaudit.* Az Isten a' mi könyörgésünknek irgalmassan engedvén, meg-felel, és ő általa (ugy mint a' Bóldogságos Szűz által) mint szóízóllónk által, a' mi imádságinkat meg-halgattya: mert

Nem vólt, nincs, nem-is léfszen olly nyomorúlt ember a' ki szűkségében, vagy nyavalyájában, igazán a' Bóldogságos Szűzhöz folyamodván (ha Istennek úgy tetszett) meg ne halgattatott volna, vagy meg ne halgattatnék: mert 2. Reg. 22. v. 31. *Scutum est omnium sperantium in se.* Pálssa minden ő benne bizóknak; hogy valamint, minden a' ki az ő szent Fiában hiszen Ioan. 3. 16. *Non pereat sed habeat vitam aeternam.* el ne veszszen, hanem örök élete légyen. Ugy a' ki ő benne veti teljes reménségét, meg-halgattya, és a' mit kér, meg-nyeri általa: Mert Szent Ignácz Mátyr szavai szerént-is in Lib. Judith: *Quos non saluat Dei iustitia, saluat sua intercessione Maria*

misericordia infinita. A' kiket nem üdvözít az Istennek igasága, üdvözíti a' maga közbenjárása által Szűz Mariának vég nélkül való irgalmasága.

Példa légyen ebben nekünk a' meg-émlétt eretnek afzszony, kit az Istennek igasága (noha nem kétlem nyomorúlt lévén gyakorta kérte Istenét) meg nem gyógyította, de a' Bóldog Afzszornak Annjai kegyelme rajta könyörülvén (főképpen hogy meg-tért) meg-orvosolta, és házához mind testében, mind lelkében meg-segítvén vízfűz bocsátotta.

Nagyobb reménséged lehet néked Keresztény lélek ebben a' csudákkal tündöklő Sűmegi irgalmas Anyában: mert ha az eretneket ki talál az előtt ötet káromlotta, olly hamar meghalgatta, és előbbeni egészségét néki vízfűz adta; tégedet; csak igazán esedezzél néki, mint édes Anyának hamarabb meg-halgat, 's a' miket kívánsz általa Istentől meg-nyered.

HUSZON KILEN- C ZEDIK.

IGy segitette-meg Gyudról Posgai Miklós feleségét-is ez a' Sűmegi csuda tévő Szentséges Szűz Maria; ki terhes lévén, sokáig vajúdott mind magának, 's mind születendő gyermekének nagy veszedelmével.

Hallot-

Hallotta pedig másoktól, hogy a' Sűmegi fájdalmas Anya más szegény nem szülhető afzszonyi állatokat is Anyai irgalmasága szerént meg-segített, ő-is fogadást tett hozzája azt mondván: Pál. 17. §. 5. *Circumdederunt me dolores mortis.* Környül vettek engemet az halálnak fájdalmai; azért fogadom néked Szent Anyámnak, szeplőtelen Szűz Maria, hogy ha bóldog szülest nyer sz nekem Szent Fiadtúl, Sűmegre megyek, ott köszöntlek, 's valamit szegénységemhez képest cselekedhettem, örök-ké való hálaadás gyanánt, mindeneket el-kö-
verek.

Meg sem csalattatott reménségében, hanem mivel maga az Ur Isten azt mondgya a' szenedő ember felől, ötet bátorítván Pál. 90. §. 15. *Clamabit ad me, & ego exaudiam eum, & cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum, & glorificabo eum.* Hozzám kiált, és én meg-halgatom ötet, véle vagyok az háboruságban; meg-mentem ötet, és meg-dicsőitem ötet. Kegyeissen meg-halgattatott a' Szent Fiát ölében tartó Anya által, és szerencsésen születt gyerme-két, 's ide jövén Sűmegre, hogy az el-vett jó-ért halát adna néki, le-térdeple a' szent Kép előtt, és nagy alázatossággal azt mondá: Pál. 115. §. 14. *Vota mea Domino reddam coram omni populo eius.* Fogadásmat meg-adom az Urnak az ő egész népe előtt, 's minek uránna szent gyónását, 's meg-áldozását el végezté
E 2
vólna

Sümegei Bóldogságos Szűznek
vólna lelki nagy örömmel, fogadásának eleget
tévén, nagy háláadással házához viszsa mé-
ne Sümegről.

Bölcs Salamon a' Szűz Mariát Cant. 4. 5. 15.
Puteus aquarum viventium. Elő vizek kútyá-
nak nevezi: mert valamint a' szép friss forrás
a' szomjúság miatt el-eptetteket meg-frítsiti,
az el-fáradtakat meg-újítja; ugy az Isten An-
nya a' betegeket vidámítja, a' nyomorútlakat
vigasztallja, és az ő fiait, leányit mindenekben
Anyai kegyelvése szerént meg segít, úgy hogy
méltán a' beteg személy ágyában finlódván,
és nyavalyáitól szorongattatván azt mondhasa
Szent Dáviddal: Psal. 41. *Quemadmodum desi-*
derat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat
anima mea ad te Maria: A' mint kívánczik
a' szarvas a' vizek kút-fejéhez: ugy kívánc-
zik a' lelkem te hozzád MARIA.

HARMINCZADIK.

A' lovaktól el ragadtatott kocsinak ketté sza-
kadása miatt el törött keze egy Nemes Asz-
szonynak meg-gyógyúl.

Szent Jób Patriárka szavai szerént Job. 13.
az ember *Nunquam in eodem statu permanet*;
hanem most csendes, most meg-há-
borodott, most ártatos, most ártatlan, most
serény, most rest, most buzgó, most tunya, ked-
vetlen,

vetlen, most vig, most szomorú; ugy szeren-
cséje-is a' Poeta szerént: *variatur imagine lu-*
na. az hóló hasonlatosságra meg-változik, és
egygyik időben nevelkedik, máfikban fogy,
's gyakorta szerencsétlensége el is veszti az
embert, azért szokták mondani, hogy *fortu-*
na rota non omnibus una. a' szerencse kereke
nem mindenknek szolgál egyaránt. Ide czé-
lozott a' Bölc. is midőn azt mondotta: Eccles.
9. 5. 12. *Nescit homo finem suum: sed sicut pisces*
capiuntur hamô, & sicut aves laqueo comprehen-
duntur, sic capiuntur homines in tempore malo,
cum eis ex templo supervenerit. Nem tudgya
ember az ő végét: hanem mint az halak horog-
gal fogattatnak, és mint a' madarak törrel fo-
gattatnak, ugy fogattatnak-meg az emberek a'
gonosz időben, midőn az hirtelen reájok jó.

De vallyon mellyik a' gonosz idő? test
szerént nem más; hanem az, a' melyben mi-
kor nem is vélnék, betegségben, kárvallásban,
veszedelemben, inségben, avagy a' hol ingyen
sem gondolnák, kelepczében elnek.

Lélek szerént pedig az a' gonosz idő, mi-
dőn tudni illik a' gonolságnak ágyában heverő
lélek ellensége lévén Istennek és életének job-
bitásáról el felejtkezvén, a' gonosz idő hir-
telen reája jó, és készületlen találván hirtelen
el-veszti az embert. Mert (ugy monda' Bölc.)
Prov. 5. 5. 22. *Iniquitates sue capiunt impium,*
& funibus peccatorum suorum constringitur.

A' maga hamisági fogják-meg az istentelent, és a' bűneinek köteleivel kötöztetik-meg.

Annyi veszedelmek alá vetterünk ugyan-is mind test, 's mind lélek szerént, hogy ha az Ur Isten a' maga Irgalmafsága, a' Bóldogságos Szűz Anyai kegyessége szerént, az öríző Angyalok mellettünk lévő szorgalmatosságok, vagy-is a' dúcsdült Szentek a' magok közben járafok által meg nem óltalmaznának bennünket, Szent Dávid szavai szerént: Psal. 123. V. 3. *For te vivos deglutissent nos.* Talám elevenen el nyelték volna minket ellenségink.

Jó egészségben indult vala Sümege Pofonbúl egy böcsületes Nemes Aszszony fogadásának végben vitelére, de midőn bizonyos okokra nézve visszafizta tért volna úttjáról, más időre hallaszván fogadásának bé-telleyesítését, imé hirtelen, midőn nem-is vélne szerencsétlenségét, el-ragadák a' lovak a' kocsi, és ide's tova hurczolván, ketté szakada a' kocsi, és ki-esvén üléséből, el törék a' keze, noha a' többi, kik véle valának egészségben megtartának.

Mit mivel a' böcsületes Aszszony már el-töröttvén a' keze? nem mást, hanem hogy illy szerencsétlenül el ne veszne, a' Sümegei Szent Anyához kezde újabb fogadást tenni, hogy igen-is meg-látogattya, 's fogadásának eleget részen csak az ő Anyai kegyessége által életé-

életében meg-tartassék, és meg-gyógyúllyon a' keze.

A' mint hogy mind maga életben meg-tartott a' véle lévőekkel, 's mind az el-törött keze meg-gyógyúlt, azért ide jöve's fogadását, és fel-tett izándékát áitatossan el-végezvén örök-ké való hálákat ada a' Sümegei Irgalmas Anyának.

Mondgyuk mi-is Szent Bernárd Doctorral *serm. de Nativ. Totis medullis cordium, totis Pracordiorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc veneremur, quia sic est voluntas ejus, qui nos totum habere voluit per Mariam.* Tellyes szivünkől, tellyes lelkünkől, és kívánságinkból ezt a' Szent Szűzet tiszteljük, mert ez az Isten akarattya, ki tellyességgel minket a' Szűz Maria által akart, és akar magáévá tenni.

Ezent bizonyítja Szent Fulgentius-is maga irásiban, a' hol így szól: *Facta est Maria scala caelestis, quia per ipsam Deus descendit ad terras, ut per eandem homines mercantur ascendere ad caelos.* Menyeknek lajtorjája lett a' Szűz Maria, mert ő általa szállott alá az Isten a' földre, hogy ugyan ő általa érdemellyenek menyekben fel-menni az emberek.

HARMINCZ EGY- GYEDIK.

Egy Leány gyermekke halálos nyavalyájából ki-
gyógyúl.

A' JESUS-nak drágalátos Szent Anyja
hogy bennünket a' maga szereterére
lángadozó szível fel-gerjesztene azt
mondgya Jelus Sirák fia által: Eccl. 24. *ψ.* 24.
Ego Mater pulchra dilectionis, & timoris, &
agnitionis, & sanctæ spei. En a' szép szeretnek,
és a' félelemnek, és az isméretnek, és a' szent
reménségnek Anyja vagyok. Mint ha azt
mondaná: Fiaim, leányim ha az Istent igazán
akarjátok szeretni, ötet kívánnjátok felni,
völtaképpen, a' menyire lehet meg-akarjátok
ismérni, és az örök életre szent reménséget
akartok tőle venni, tehát én vagyok közönsé-
ges Anyátok: ki mindenekre reá segitlek ti-
teket, csak hijatok segitségül,

Innét mondgya Szent Pál-is Hebr. 6. *ψ.* 18.
& 19. *Qui confugimus ad tenendam propositam*
nobis spem: quam sicut anchoram habemus ani-
mæ tutam, ac firmam. A' kik futottunk az
előnkbe tétetett reménségnek meg-fogására:
mellyet tartunk mint lelkünknek bátorságos
és erős vas-macskáját.

Melly noha a' Szent Lélek által meg-hir-
dette-

dettetett, Istenben való reménségről értetik is;
mind azon által a' Bóldogságos Szűzről-is méltán
mondathatik: mert Isten után az emberi
nemzetnek leg-nagyobb reménsége a' Bóldog-
ságos Szűz Maria, akár a' lelki szűkségekre,
akár a' testi orvoslásokra nézve szóllyunk-is,
tapasztalljuk-is gyakorta, hogy némellyeket
betegségekből se az orvosok, se az hires Do-
ktorok ki nem gyógyíthatnak; de ha tellyes re-
ménsséggel a' Bóldogságos Szűzhöz folyamod-
nak, mind testi nyavalyájokból, 's mind lel-
ki febeiből ki-gyógyítja. Azért mondgya
Szent Bonaventura-is Tom. 2. de B. V. *Qui*
dignè coluerit illam, justificabitur, qui autem
neglexerit illam, morietur in peccatis suis.
Hogy a' ki méltán tiszteli a' Bóldogságos Szű-
zet, meg igazúl, a' ki pedig el-mulattya ötet
tisztelni, meg-hal az ő vétkeiben.

Meg-hólt volna talám szerelmes leánkája
Nemzetes Borfai János Uramnak ha tellyes re-
ménsséggel feleségével edgyűrt ehez a' bete-
geket orvosló Sümegi Szent Anyához nem fo-
lyamodott volna; mivel három esztendő s lé-
vén leánkájok, a' sok nyavalyák, belső szo-
rongatások, és betegségek miatt (másképp-is
gyenge lévén a' gyermek) éppen halálra vált
vala, az orvosok-is semmi képpen meg nem
segíthetik vala veszedelemben lévő magzattyó-
kat, azért ide hozák magokkal, és a' Szent Kép
előtt térdre esvén ilyen képpen imádkozának

érette Szent Athanásiuszal azt mondván: *Ad te clamamus, recordare nostri Sanctissima Virgo, qua etiam à partu Virgo permanisti. Ave gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui: intercede her a Domina, & Mater DEI pro nobis.* Te hozzád kiáltunk, emlékezzél meg rólunk Szentséges Szűz Maria, ki szülésed után is Szűzen maradtál. Eüdvöz légy malasztal tellyes, Ur vagy te veled, áldott vagy te az aszfzonyi állapotoknak köszönte, és áldott a te méhednek gyümölcse. Szószóllónk, Alszízyonyunk, és Istennek Anyja esedezzel érettünk, és ha Istennek úgy tetszik, nyerd meg előbbeni egélségét ennek a' mi lázár gyermekünknek.

316 Minek utánna azért el-végezván Istenes áitatoságokat, haza vitték volna a' kisdedit mint egy öreg bab olyan kő ment-el tőle, és meg gyógyult a' gyermek, 's most is él jó egélségben. Melynek bizonyására az öltözet-is szerelmes szűlei Sümegre küldötték, és örökké való hálá adás gyanánt bé-mutatták a' Szent Szűznek.

HARMINCZ KET- T Ö D I K.

IGy folyamodott Nemzetes Vitézlő (de már Istenben üdvözült) Csányi Bernárd Uram is Kapo-

Kaposi néhai Fő-Kapitány ehez a' csudákkal tündöklő irgalmas Anyához; mert minek után-na hasonló képpen (noha más nyavalya által) csak nem halálra betegedett volna szerelmes gyermekek; azt fogadá kedves házasságával, hogy ha irgalmas szemeivel reá tekintvén, előbbeni egélségét meg adgya, magokkal Sümegre hozzák gyermekeket, és a' Szent Anyának bé-mutatták, a' Conventben lévő Pátereknek tiz kőből gabonát adnak, és örök-kén való háláadással meg-fizsgállyák az Ur Istennek 's a' Csudálatos Anyának gyermekekkel való jó teteményit.

Meg-is halgattattak kérésekben, mert megnyerték halálos betegségben, lévő magzat-tyoknak előbbeni egélségét.

Hogy pedig fogadáloknak eleget rennének, és a' Szent Szűznek Anyai jó vóltát meghálálnák, Sárlos Bóldog Aszfzony napjára Sümegre hozták, és neki hálá adó szível bé-mutatták, hihető azt mondván Boózzal Ruth.c. 3. v. 11. *Scit omnis populus mulierem te esse virginitis.* Tudgya az egéiz nép, hogy jószágos cselekedetű Alszízyony vagy. Az okáért mivel hogy meg-halgatván fogadásunkat, Anyai kegyel-séged által életben meg-tartottad magzatunkat, imé hogy néked bé-mutassuk, ide hoztuk, 's véghetetlen hálákat adunk Isten után élete meg-tartásáért te néked Szűz Anyánknek.

Accipe quascunque meritis tuis impares gra-

gratiarum actiones & laudes: & cum susceperis vota culpas nostras orando excussa. Vedd füledbe a' mi hálaadásinkat, és dicfirtinket; és mivel be-vetted fogadásinkat, érettünk könyörgvén, ments-meg vétkeinktől; hogy tovább is hozzánk muratott irgalmalságodban dicfékedhessünk, 's másoknak is a' te gondviselésedet javalhassuk.

HARMINCZ HARMADIK.

A' nagy betegség miatt elméjében meg-romlott ember előbbeni észére jő.

A' Szent Lélek az őmennyei Jegyefsét a' mi nagy Patróna Afzszonyunkat az éjjeli holdhoz hasonlítta: Cant. 6. 1. *Pulchra ut luna.* Szép mint az Hold. Melán is mert valamint a' természet szerént való hold a' maga világossággal az északának sötétségét el-űzi, és az egész földet meg-világosította; úgy a' szeplőtelen Szűz Maria is a' kis világot, az az: az embert, ki a' bűnnek sötétségében jár, sőt az esztelent, 's meg-bolondítottat-is, meg-világosította, észére hozza. A' mint bizonyította ezt Hugo de S. Viçt. in c. 6. Cant. *Maria enim praesidet causis humana malitia, & nocti peccatorum.* Mert a' Szűz Maria az em-

az emberi gonofság okainak, és a' bűnök északájának el-távoztatója.

Ezer hét száz esztendőben, halálos betegségben esett vala egy Kápralanótói szegény ember, 's ugyan azon betegségében a' nagy fájdalom, és kínok miatt meg is bolondula: és valamint a' meg bomlott órát nehezebb gyakorra meg igazítani mint újat csinálni: úgy az ő meg-bomlott elméje is semmiképpen helyre nem állhat vala. Isten tudgya miket nem cselekszik, és beszéll vala nyomorúlt.

El-unván attyasiai fok rendbéli bolondságit, mellyeket cselekezik vala: el-keferedének rajta, és hogy tovább Psál. 21. 7. *Opprobrium hominum, & abjectio plebis.* Az emberek gyalázattya, és a' nép meg-vetése ne lenne; kocsira tévők nyomorúltat, és Sümegekre érkezvén, karon fogva három nap egymás után bevezeték a' Templomban, és ketten mellette lévén, nagy buzgósággal könyörgének érte a' csudálatos Annyának, hihető azt mondván ama szent Írás béli emberrel: Matt. 17. 14. *Domina miserere ei, quia lunaticus est, & male patitur.* Nagy afzszonyunk könyörűly rajta, mert havi kór, és gonoszúl szenved, meg-gyónván és meg-áldozván érte.

El-híszlúzik azt-is a' maga részéről, hogy ha csak néminémüképpen lett volna is eszén nyavalyás, fogvatkozását érezvén elméjének azt mondotta volna Idvőzítőnknek hogy vilfzati-
téri-

térítene elméjét. *Domine JESU Christe, qui illuminas omnē hominem venientem in hunc mundum, mitte in me radios illius stellae de qua natus es sol qui illuminare potes tenebras mentis meae.* S. Bern. Uram JESUS Christus! ki minden e' világra jövő embert meg-világosítasz, bocsásd én belém annak a' csillagnak sugarit, kitől szűlettél te igazságnak napja, ki meg-világosíthatod az én elmémnek sötétségét.

De mivel hogy éppen el bolondult volt nyomorult, se az Úr Istenhez, se a' Krisztus Sz. Annához, se pedig más Szenthez nem tudott folyamodni; mindazon által mint Szent Jóbert barátinak hogy meg engedett az Isten bévén az ő személyeket érette: úgy ennek is az atyafiainak érette tett könyörgéseket fűleiben vette az irgalmas Anya, és kegyessen meghalgván őket észére hozta a' meg-bolondult embert; s mint lelki hód elméjének előbbeni világosságára hozta, minden sötétséget, és bolondságot tőle ki-űzván.

Talán ezt akarta jelenteni a' Bölcsis midőn azt mondotta: Eccl. c. 6. v. 27. & seq. *In omni animo tuo accede ad illum, & in omni virtute tua conserva vias ejus. Investiga illum, & manifestabitur tibi, & continens factus, ne derelinquas eam, in novissimis enim invenies requiem in ea.* Tellyes szivedből járúly hozzája, és minden erődből tartsd meg az ő útait. Vigáld azt, és ki nyilatkoztatik néked, és szerit téven el ne hadd

hadd azt, mert utóllýára nyugodalmat találsz benne.

Nem-is lehet nagyobb nyugodalma, szebb lelki csendesége, és kíváncsibb egésége a' meg-romlott embernek; mint ha az Isten, avagy a' Bóldogságos Szűz által észére jó a' mint történt a' meg-émlített, és itt meg-orvosoltatott nyomorult emberrel.

Oh dűcsőséges Sümegi Szűz Maria! ha azt a' kitéged segítségül nem tudott hini; az Istennek illendő képpen nem tudott imádkozni, sem a' te Szent Fiadnak a' Krisztus JESUSnak segítségét nem értette kérni: Anyai kegyeséged által rajta könyörűlvén meg-orvosoltad bolondságából ki-gyógyítottad és lelkének kíváncsibb csendességére hoztad: S. Chrisoft: *Non est fas te posse illum deferere, qui spem suam fiducialiter ponit in te.* Nem lehet azt néked el-hagynod, a' ki bizodalmassan te benned veti reménségét.

HARMINCZ NEGYESEDIK.

Egy halálra vált Tiszt-visező ember csudálatosan meg-gyógyúl.

Igaz ugyan, hogy Isten ő Szent Felsége maga képére, és hasonlatosságára teremtvén az embert, minden testi, és lelki jókkal meg-

meg-áldotta, és fel-ékesítette; mind azon által romlandó testére, és érzékenségre nézve Szent Jób Patriárka szerént Job. c. 14. *repletur multis miserijs.* sok nyomorúságokkal telik el: sőt Hypocrates elméje szerént ad Damagoram: *Totus homo, totus morbus est.* az egész ember, egész betegség.

Nem szűkség azt nekem erősítő fok beszédekkel próbálnom; mert a' Doctörök tanítása szerént is a' nyavalyák és külömb-féle betegségek miatt a' véneken kívül, a' gyermekeknek, minek előtte a' jót, vagy a' gonoszt meg-ismérjük; harmad része meg-hal.

Tapasztallyuk azt is hogy a' levegő Egnek meg-vesztegetése, és a' természetnek belső romlása miatt sokan közülünk nem csak meg-betegednek; de hólnapokrúl hólnapokra, sőt Esztendőkrúl esztendőkre is betegeskednek az ágy fenekét nyomván. Es a'mint Szent Jób mondgya: Job. c. 17. *Solum ipsis superest sepulchrum.* csak a' koporsójok és temetések vagygon hátra, 's méltán azt mondhattyák Szent Jóbbal a' rothadásnak cap. 17. *¶. 14. Pater meus es mater mea, & soror mea vermicibus.* Atyám vagy; a' férgeknek anyám, és néném.

Meg-tapasztalta ezt valóban, Nemzetes Vitézlő Tormási Simon Uram, mert csak nem esztendeig annyira fanyargatta, és el száraztotta vala a' nagy betegség, hogy egynehányzor csak halálát várnák, minden ruháit temetésére el-készítvén.

Mivel

Mivel pedig a' betegen, annál inkább az halálos betegségben vonakodó emberen meg-indúlnak a' szánakodó szivek, siratták Tormási Uramat is környüle álló attyafiai, jajgatta kedves Házas-társa, kesergették szerelmes gyermek, és látván édes Attyokat holt elevennek lenni, azt mondták (el-hittem) Szent Márton Püspök tanítványival: *Cur nos pater deseris, aut cui nos orphanos relinquis?* Atyánk miéért hacz-el minket? vagy kinek hacz árvául bennünket?

De minek utánna a' raita szánakodó személyek jó tanácsából ehez a' csudálatos Bóldog Aszszonyhoz folyamodott volna élete megtartása végett fogadása által, mind olly nagy és halálos betegségéből is mindeneknek álmélkodására tellyeséggel ki-gyógyúlt 's most jó egészségben él.

Annyirahalznos ezt a' Szent Szűzet gyá-korta emlegetni, mint a' drága kenetekkel teli edényt meg-mozdítani: mert valamint ez, ha meg-mozdittják, gyönyörűséges illattyát ki-önti, és az embert elevenitvén élteti; ugyez a' csudálatos Anya, mint Istennek választott edénye. *Simoveatur precibus effundit pretiosum liquorem gratia sua.* S. Ber. ser. super missus. Háimádságink által meg-indittatik, ki önti reánk az ő Anyai malasztjának drága kenetir, mely mind a' lelki fekélyeket tisztító, és gyógyító, mind a' testi nyavalyákat, 's betegségeket orvosló.

F

HAR-

HARMINCZ ÖTÖ- DIK:

*Egy Nemes személy kezeire, és lábaira öszve-
sugorodván a' Sümegi szent Képhez tett foga-
dása után meg-orvosoltatik.*

Szent János írja a' Jerusalemi tórúl melynek
öt tornácza vala ezekben fekszik vala a'
viznek meg-indítását váró betegeknek,
vakoknak, sántáknak, meg-szárattaknak nagy
fokasága, az Ur Angyala pedig alá-száll vala
idő szerént a' tóba, és meg-indittatik vala a'
viz, és a' ki első szállott volna alá a' tóba a' viz
indítása után: *Sanus fiebat à quacunquè detine-
batur infirmitate.* Joan 5. 7. 4. meg-gyógyú-
vala, akár mi beregségbe lőtt volna-is.

De nem tudom, ha az viznek természet
szerént való erejétől volt-e, vagy pedig az An-
gyalnak magános hatalmától az a' nagy erő a' tó-
ban? hiszem azt hogy Szent Mihály Arkangyal
az ő Teremtő Istene mellett álván a' pártos An-
gyalokat le-hánta az Egből. Szent Gábel az
örök Igének testesülését, a' Bóldogságos, sze-
plőtelen Szűz Mariának meg-jelentette, hogy
tudni illik a' Szent Léleknek meg-környékező-
se által, méhében fogad, és fiat szül, kit JE-
SUS-nak nevez. *Et ipse salvum faciet populum
suum à peccatis eorum.* Matt. c. 1. 21. 's ő szá-
badit-

badította-meg az ő népét a' bűnökből, Szent
Rafaél a' sötétségben ülő vén Tóbiásnak meg-
vakúlt szemeit meg-világosította. Egy szóval
Hebr. I. 14. *Omnes sunt administratorj spiritus
in ministerium missi propter eos, qui hereditatem
capiunt salutis:* Minnyájan szolgáló lelkek,
azokért küldetvén szolgálatra, a' kik az üdvö-
ségnek örökségét vészik. Meg-is parancsolta
nékik az Isten hogy meg-örizzenek minket
minden útainkban, 's el sem mulattyák, mert a'
világ, test, és ördög ellen bennünket szüntel-
len őltalmaznak.

De ha ezeket cselekszük az Angyalok, mit
nem remélhetünk az Isten Annyaról? a' ki.
Regina Angelorum. az Angyaloknak Királyné
Álfszonya, és dicsőségessebb, 's nagyobb méltó-
ságú a' Kerubim, és Serafimoknál: mert bi-
zonyára Rusbrochius tanítása szerént de 7.
*Amoris gradibus. Maria omnis gratia, & pie-
tatis, & misericordia Mater est, & advocata, &
Mediatrix nostra, media intercedens inter nos,
& Filium suum, qui nihil petenti negare potest
cum sit illius Mater.* Minden malasztanak, ke-
gyelségnek, és irgalmaságnak Anyja a' Szűz
Maria, nekünk pedig szószóllónk, és közben
járónk, mi közöttünk, és a' maga szent Fia kö-
zött közben járván, ki ő néki akár mit kérjen,
meg nem tagadhattya, mivel Anyja néki.

Es valamint a' jól el-rendelt Városokban
minden féle őltalmazó fegyverek a' külső ellen-
ség

ség ellen fel-találtnak, ugy Cant. 4. *Ű. 4. Mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.* Ezer paflok függenek arról, az erdőknek minden fegyverek: mellyekkel a' Bóldogságos Szűz az emberi nemzetet, a' test, világ, és ördög ellen őrizi, őltalmazza.

Nem kétlem én-is hogy ha még szolgálna a' Jerusalemi meg-ementettő, oda vitette volna magát a' Méltóságos Palatinus Urunk ő Herczegsége Sárolyi Tiszt-tartója Nemzetes Gáier Mátyás Uram, a' ki kezeire, és lábaira őszfe fugorodván a' gonosz nyavalya miatt azt mondotta volna az Úr Angyalának: Pfal. 118. *Ű. 117. Adjuva me, & saluus ero.* Segély engem, és meg-szabadulok. mert magamnal jó-tehetetlen vagyok. De mivel tudta, hogy Isten után a' Bóldogságos Szűz Maria mint éltető vizeknek kút-feje; hatalmassabban orvosol; ehez a' Sümegi Szent Anyához kezde folyamodni azt mondván néki Damascenus szent Jánossal orat. 2. de Dormit. Deip. *Tu es fons perenniter fluens, fons universam terram irrigans.* Sümegi dicsőséges, és irgalmas Anya; te mindenkor szépen ki-folyó kút-fő vagy; ki az egész földet Anyai malasztodnak szent harmattával meg-hinted, az az: szent malasztodban részesültetted, az egészségeket meg-tartván és a' betegeket meg-gyógyítván.

Azért mivel látod, hogy nekem-is kezeim, és lábaim el-estek, és gonoszúl gyöttrődöm, 's abba

's abba a' meg-ementett nyomorútlakat gyógyító, szent Irás béli tőba sem mehetek, kérlek irgalmas Anya, öncs reám az élőknek gyógyító vizet. *Procedentem de sede DEI, & Agni.* Apoc. 22. *Ű. 1.* melly származik az Istennek, és a' Báránynak székiből, és gyógyics-meg-engem, hadd dicsekedhessem a te Anyai kegyességében. Igérem 's fogadom, hogy ha áltad dicsőséges Szűz Maria, meg-tér előbbeni egészségem, Sümegre megyek, téged köszöntlek, a' te tiszteletedre Szent Miséket mondatok, meg-gyónom, meg-áldozom, és néked mint szent Anyámnak vég nélkül való hálákat adok.

Meg-halgtatá ezen szép könyörgését, és fogadását, az irgalmas Szűz, és mind kezeire, 's mind lábaira meg-gyógyítá, el-jőve azért és bé tellyesíté fogadását, örökké való hálákat adván meg-oryoslásáért az Istennek és az ő szent Annyának.

HARMINCZ HATODIK.

CSak nem hal-onló segedelmét vette ennek a' Sümegi Csudálatos Anyának Nemzetes Vitézlő Békáfi Miklós Uram is mert minek utánna kőszvében lévén egy-néhány hétig nagy fájdalmakat, és gyötrelmeket

ket szenvedett volna, tudván itt történt sok csuda tételit fogadása által azt igiré neki, hogy csak meg gyógyuljon általa, Sümegre jő, meglátogattya mint irgalmas Anyát, és alázatol-fan köszönti őtet, 's a' mi jót tehet, mindene-
ket el-követ.

A' mint hogy-is ki-gyógyulván nyavalyás ágyából, kedves Házas-társával, és szerelmes gyermekeivel ide jött; és fogadásának eleget tévén, 's egygyütt szerelmes gyermekeit-is néki ajánlván nagy hálaadással viszsza ment házához. *O dulcis Virgo, non est fas te posse deserere, qui spem suam fiducialiter in te ponit.* S. Chris. Oh édes Szűz, nem lehet te néked azt el-hagynod, a' ki bizodalmassan te benned vetette reménségét.

HARMINCZ HETEDIK.

Egy Béri ember nagy betegségéből ki-gyógyul.

Szokások, vagy inkább tulajdonságok, az eretnekeknek hogy a' Pápistákat, annál inkább a' magok felét, ha az Bóldog Afzonyhoz, a'vagy valamely Szenthez folyamodnak, meg-nevefsék. Jóllehet a' Szent Lélek azt mondgya. Eccl. 7. 12. *Non irideas hominem in amaritudine anima.* Ne nevefsd-meg

meg az embert lelkének keferőségében. *Est enim qui humiliat, & exaltat circumspexit Deus.* Mert vagyon a' ki meg-aláz, és fel-magasztal, a' környül néző Isten.

Példa ebben (hogy többekről ne szóllyak) ama Béri nyavalyás ember; ki igen nagy betegségben lévén, mikor a' Sümegen történt csudáknak híret halván, egészsége viszsza térítése végett, oda akarná vitetni magát Act. 17. 32. *Quidam quidem irridebant, quidam vero dixerunt: audiemus te de hoc iterum.* Némelyek csudállyak vala ugyan, némelyek pedig mondanak: ismég halgatunk téged erről.

Eő pedig tellyes lévén reménséggel, elhozatá magát Sümegre, és a' szent Kép előtt áitatosán a' mennyire lehetett szegényről, imádkozván, hogy meg-gyógyulna, és ellenségi maradnának gyalázatban, azt mondá nem kértlem, a' Csudálatos Anyának: Edes Anyám! kérlek, tekéncs irgalmas szemeiddel én reám, 's gyógyíts-meg, és Szent Dávid szerént Pál. 118. 134. *Redime me a' calumnijs hominum.* Ments-meg engem az emberek rágalmazásától, mert fel-tátották szájakat ellenem.

Meg-is gyógyította lábra állitván az irgalmas Anya mint ha azt mondotta volna neki 4. Reg. 20. 5. *Audivi orationem tuam, & vidi lachrymas tuas: & ecce sanavi te.* meg-hal-gattam a' te imádságodat, és láttam könnyul-latásidat: és imé meg-gyógyítottalak téged.

Az okaért. *Surge tolle grabatum tuum, & ambula.* Joan. 5. 8. Kelly-fel, vedd fel nyoszolyádát, és járj.

Olly nagy érdeme vagyon az Isten Annyának minden szükséginkre nézve, úgy mond Szent Anselmus Doctör c. 12. de Concept. V. *Ut nihil eorum, quod vellet efficere, possint ali- quatenus effectucare.* Hogy semmi azok közül, a' miket meg-akar cselekedni, valami fogyatkozást ne szenvedhessen.

HARMINCZ NYOL- CZADIK.

UGyan azon helységből lévő Molnár Er-
sébet nevű aszszonynak el-érkezvén
szülése ideje, midőn sokat kínlódnék
semmi képpen nem szülhetvén, 's már már
meg-halni láttatnék; mind magát; 's mind ná-
la lévő gyermekét ennek az Irgalmas Anyának
ajánlá, fogadást tévén néki, hogy ha meg-szán-
nya, és bóldog szülést ad néki, mezt-láb Sű-
megre jó, és meg-hajtván szívének térdét, vég-
hetetlen hálaakat ad néki.

Alég végezé-el fogadását ez a' vajudó asz-
szony-is, és leg-ottan kegyessen meg-halgat-
tatván, szerencséssen szüle, és fel-kelvén gyer-
mek ágyából, más áitatos személyekkel ide
jőve, fogadása szerént nagy hálaakat adván
Istennek, és az Irgalmas Anyának.

Azért

Azért mondgya Szent Bernárd is erről az
Isteni irgalmasságnak kincses tár-házáról ser.
5. super Salve Regina: *Cui vult, quando vult,
quomodo vult, & quantum vult creditur
aperire, ut quivis enormis peccator non pereat,
cui sancta sanctorum suffragia prestat.* A' kinek
akarja, mikor akarja, miképpen akarja, és a'
mennytakar, hiszszük hogy fel-nyittya; hogy
akár minémű utálatos bűnös el ne veszszen;
kinek a' szentek szentye segedelmét adgya.

El-veszett volna a' meg-említett, sokáig
vajudó aszszony-is a' belső szorongatások, 's-
fájdalmak miatt talám mind a' nála lévő gyer-
mekivel egygyütt, ha a' betegeket orvosló Sű-
megi fájdalmas Anya rajta nem könyörült vól-
na: de ez által meg-halgattatott, 's meg-ment
az haláltól. *Et jam non meminit pressurapropter
gaudium, quia natus est homo in mundum.* Joan.
16. 21. Es már ném emlekezik az ő szoron-
gatásáról az örömért, mert ember született e'
világra.

HARMINCZ KI- LENCZEDIK.

A' tö el-nyelése miatt haldokló leány gyermek
csudálatossan életében meg-tartatik.

AZt öntötte a' természet az Anyákba;
hogy gyermekeiket mindenek fölött
F 5 szeres-

szerefsék, kedvellyék, és óltalmazák. Innét ama szent Írás béli afzfzony midőn Salomon Király előtt versengene fiacskájaért a' másik afzfzonnyal, készebb volt (igaz annya lévén) oda engedni, mint sem két felé hagyni vágatni.

Es valamint a' jó szolgáknak szemek az ő Urokra, és a' szolgálóknak afzfzonyokra figyelmeknek: úgy a' jó anyáknak - is szemek magzattyokra vigyáznak, 's el sem felelkezhetik a' jó anya az ő méhének gyümölcse-ről sőt úgy őrizi magzattyát, hogy ha lehetne a' fűjő szélről is meg-óltalmazná. Igaz az-is, hogy ha sír gyermeke éjjeli álmát meg-szakaltatja érette, ha beteg apolgattya, 's ha veszedelemben esik, és meg nem segítheti, úgy tartja, mint ha maga szenvedné.

Innét mondá Szent Dávid Király-is Jona-tástól 2. Reg. I. 26. *Sicut mater unicum amat filium suum, ita ego te diligebam.* Mint az anya szereti az ő egy fiát, úgy szeretlek vala én téged. Mert ha kiben találattik a' szeretet, leg-inkább az anyákban:

Eppen roszszúl járt vala egy Sárvári afzfzonynak leány gyermeke, mert varrogatván az annya, minek utánna házából szerencsétlenségére ki-ment volna, el-hagyván gyermekét vévén a' tő a' leánka, és a' lőzájába révén, nagy veszedelmére kereftől akada a' gégéjén, és miatta haldoklani kezdé; látta az annya, hogy ezentől meg-fullad gyermeke, siva, ríva, és ha-

és haját tépvén érette, magának tanácsot nem tud adni.

Azomban másoktól is tanácsot kér mi tévő legyen, azt jávallák neki némely aitatós lelkek: hogy mivel Sümegen Csudálatos Bóldog Afzfzony támadott, ahoz folyamodgyék, azt kérje jó reménsége lévén.

Engede a' siralmas anya a' jó tanácsnak, és minek utánna fogadást tett volna Sümegre, a' Szent Anyának ajánlván haldokló leánkáját: imé nagy hirtelen el-veszett a' tő a' gyermekből, és mindenek csudájára meg-menekedett a' szerencsétlen haláltól.

Nem heába mondgya Szent Bernárd a' Sz. Szűzet dicfivén, *serm. super Salve Regina. Agnoscit Virgo & diligit diligentes se, & prope est in veritate invocantibus se, praesertim ijs, quos videt conformes sibi factos in castitate & humilitate, & totam spem suam post Filium suum in ea posuerint, & toto corde quasiverint.* Meg-isméri a' Szent Szűz, és szereti az őtet szeretőket, és közel van azokhoz, a' kik igasággal segítségül híják őtet, leg-fő köppen a' kiket lát, hogy a' tisztaságban, és alázatosságban, őtet követik, és minden reménségeket Szent Fia után ő benne helyhezteszik, és tellyes szívből keresik őtet.

Kertő itt Sümegen az óltalmazó edgyik a' keserves Keresztről le-rétetett Kristus Jesus, ki Szent János szavai szerént I. Joan. 2. 2. *Est*

Est propitiatio pro peccatis nostris; non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi. Engesztelő a' mi bűneinkért; nem csak a' mieinkért pedig, hanem az egész világéért-is. A' másik a' keserves Keresztrőlle-tétezt Szent Fiát ölben tartó Anya Maria, ki ha meg-mutattya szerelmes Fiának szívében ő érette el-viselet nagy fájdalmat, epeségét, és keserűségét, meg-kell minden kétség nélkül engedni néki a' miket kíván tőle minékünk.

Ha tehát félsz oh ember! vétkeidnek undokságát tekintvén, magához az Istenhez járulni, járulj az irgalmaságnak Annyához; mutasd-meg néki lelki sebeidet, beszéld-meg testi betegségedet, ajánlyad néki szükséges kívánságodat: *Et ipsa pro te ostendet lac, & ubera, & Filius ostendet Patri latus & vulnera. Pater non negabit Filio, nec Filius Matri, nec Mater tibi:* S. Ber. apud Bernardinum de Bultis. p. 9. §. 3. Es ő te éretted Szent Fiának a' maga tejét, és emlőit, és a' Fiú Attyának oldalát és sebeit meg-mutattya. Az Attya meg nem tagadgya Fiának, sem a' Fiú Annyának, sem az Anya te néked. Mert ugyan azon Sz. Bernárd szavai szerént serm. de Nativ. *Hac peccatorum scala est.* Ez a' bűnösöknek és el-tévelyedeteknek menyországra vezérő lajtorjája.

NEGYVENEDIK.

Egy tabori Német Lajdinond három rendbéli veszedelmes betegségéből csudálatosan ki-gyógyul.

Azt írja Plutárkus Világ-bíró Sándorról, hogy minek utánna valamelly nevezetes Városh roppant seregével, és tabori eszközeivel meg-szállott volna; mindennek előtt három féle Zászlót szokott vala fel-mutatni, tudni illik, fejtét, feketét, és vereffet. A' fejtéssel jelentette azt, hogy ha meg-adgyák a' Városh vívás nélkül, meg-kegyelmez életnek. A' feketével példázta azt, hogy ha fel nem adván, vinni kell néki a' meg-szállott városh; tehát valakit el-foghat közülök, vasba vereti, gyászban öltözteti, és erős fogságra hajtja. A' veres Zászlóval pedig azt akarta eleikbe adni, hogy ha vérrel kelletik meg-venni; ő is a' fegyver élével magok vérekben emésztimég a' városban el-fogott személyeket.

Mellyet ha lelki értelemre akarunk magyarázni, azt hozhattuk ki belőle, hogy az Ur Isten is hasonló három féle zászlót télsen az emberek eleibe: fejtét, feketét, és vereffet. A' fejtéssel jelentia' meg-térő bűnös emberhez való Isteni nagy irgalmaságát, s azt mondgya: Ezech. 18. v. 21. *Si impius egerit poenitentiam ab omni-*

ab omnibus peccatis suis qua operatus est, & custodierit omnia precepta mea, & fecerit iudicium, & iustitiam, vitâ vivet, & non morietur. Omnium iniquitatum ejus, quas operatus est non recordabor. Ha az istentelen penitentiát tart minden bűneiről, mellyeket cselekedett, és megdrizi minden parancsolatimat, és ítéletet, 's igazságot cselekefzik; élettel él, és meg nem hal. Minden hamisságiról mellyeket cselekedett, meg nem emlekezem. A' feketével példázta azt, hogy ha magát Istenének meg nem akarja adni, gonosz akarattúl viseltetvén, tehát mint Saulust a' fel-fualkodotságnak, és gonosz kívánságnak lováról le-veti, gyászban öltözteti, vagy is szomorúságban, betegségben, kárvallásban, háboruságban, inségben engedi esni, hogy meg-ismérvén maga hajlandóságát az eleibe tett fekete zászló által Istenéhez tudgyon térni.

Végére ha láttya, hogy se az Isten nagy irgalmafságára, se pedig látogatására nem akar jobbúlni, mint Antiokust, és a' Dús gazdagot a' pokolbéli tűznek el-ólthatatlan lángjával fenyegeti mint veres zászlóval, lelki veszedelmét azzal jelentvén.

De valaminthogy Nagy Sándoron állott a' meg említett gonofságokért, és ellenkezésekért a' büntetést el-követni, vagy meg-engedni, és el-távoztatni: úgy az Istenen áll, hogy vagy mingyárt első gonofságáért az embert

bert (félre-tévén, hogy úgy szöllyak irgalmafságát) meg-büntesse, vagy-is nyavalyában, törben, és gyászban hadgya esni, avagy pedig maga gonofsága szerént büntetés képpen éppen el hadgya veszni: Mert. *Judicia Dei abissus multa.* Psal. 35. v. 7. az Isten ítéleti nagy mélység, mind azon által *ad extrâ* külső képpen, a' mint szólnak a' Bölcs Theologusok, mivel nagyobb az Isten irgalmafsága, mint sem büntető igazsága, ezerni ezerszer tapasztallya a' világ; hogy Kristus Urunk kit a' maga vég nélkül való érdemiért, kit az ő szent Anyának tekintetéért (kétzer, háromszor-is meg-látogatván csapással, nyavalyával, hófszú betegséggel) nem csak lélek szerént el nem hadgya veszni irgalmafsága, és nagy Isteni kegyelme szerént de testi nyavalyájából-is, hogy tovább éllyen ki-szabadittya, hófszabb üdöt adván neki bűneinek meg-vallására.

Hogy Isten után én-is ezt a' csudákkal tündöklő Súmegi Bóldogságos Szűzet Anyai kegyelmeéről dicfirjem, dicsőítsem, és magasztalljam, sokak közül a' mi dolgunkra, és lelki áratofságunkra egygyet hozok-bé például.

A' Méltóságos Herbavil Generál Uram ő Nagysága Regementében egyen egy böcsületes Delabuzier Ferencz evü Laidinond, ki egynehány esztendőig (kő lévén benne) rettenetes nagy sziv dobogásokat szenved vala, úgy hogy egynehány helyeken orvosoltatni akar-

akarván magát, kilencz száz forintoknál többet költött a' Doctörokra, és orvofságokra egygyütt-is, másutt-is; mind azon által igen kevés hasznát érzette mind annyi költsége után-is a' bé-vett orvofságoknak.

Történt azonban, hogy a' Regiment erre a' tartományra rendeltetnék, 's mivel semmi emberi okoskodás, és orvofságok által meg nem segíthetné magát; hogy hallotta a' Sümegen meg-jelent Bóldog Alfzszonynak külömbféle csuda tételét, ahoz kezde folyamodni, és ide jövéen, minek utánna meg-gyónván 's meg-áldozván, és egygyütt bizonyos Miséket mondatván tisztelgére azt fogadta volna néki: hogy ha rajta könyörülvén a' benne lévő, 's veszedelmessen őszíze forrott követ el-özlattya, szíve dobogását el-úzi, és lelkét előbbeni csendességére vezérelvén, meg-gyógyítja, és szomorú szívét meg-vigasztallja: egy szép ezüst szívet csináltat Oltárára halaadás gyanánt, magát nagy alázatossággal néki ajánlván.

Meg-is nyerte tőle szerencsésen, a' miket kért, mert meg-halgattatván kegyessen tőle, el-özlott a' májából a' veszedelmes kő, meg-szűnt szíve dobogása, meg-csendesedett elméje, és az irgalmas Anya által előbbeni egészségre jutott.

Oh Csudálatos, és szentséges Anya Maria! méltán fel-kiálthatok, 's azt mondhatom szent Bernárdal: *Per te franguntur vincula, solvuntur*

tur debita, vincuntur vitia, solidantur confracta, recuperantur perdita, renovantur vetera, roborantur infirma, incæpta promoventur; imperfecta perficiuntur, perfectæ conservantur demones fugantur, purgatur cor, mens refulget, animus inflammatur, liquefcit pectus, dulcescit gustus, & decoratur aspectus. Te általad el romolnak a' bilincsek, meg-fizettetnek az adólságok, meg-győzetnek a' vétkek, meg-erősödnek az el-törttek, viszsa vétetnek az el-veszettek, meg-újulnak a' régiek, meg-erősödnek az erőtlének, elő vitetnek az el-kezdettek, végbe vitetnek a' mik nem készek, meg-tartatnak az el-végeztettek, el-űzetnek az ördögök, megtisztul a' szív, fénlík az elme, fel-gyullad a' lélek, lángadoz a' mell, édesedik az íz, ékesítetik a' tekintet. Fel-kiálthatok mondam, mert imé a' ki egészsége meg-térítése végett csak nem kétségben esett vala, te általad oh dicsőséges Szűz! meg-vigasztaltatott, és viszsa nyerte előbbénikivánt egészségét.

Plus ultra. Továbba! ugyan azon meg-nevezett Tisztnek a' gonosz fluxusok miatt a' job keze el-esett vala, úgy hogy semmit nem mivelhetne vele, sőt fel sem emelhetné azt. Itt sem cselekszik mást, a' nyavalyás Lajdiond, hanem azt mondá magának: Gen. 16. *¶. 9. Revertere ad Dominam tuam, & humiliare sub manu illius.* Térj-meg Alfzszonyodhoz, és alázd-meg magadat az ő keze alatt, 's bi-

zonnal meg-segit. Fogadást tészten azért, ísmét a' betegeken könyörülő irgalmas Anyának, 's mivel már egyfzer érzette segedelmét, ha az el-esett kezét is azon Anyai irgalmasága szerént meg-orvosollja, egy szép ezútt kezét csináltat tisztességre.

Meg sem csalatott kérésében, mert minek utánna tellyes reménsséggel hozzá folyamodván Szent Miséket ízolgáltatót volna tisztességre, viszlja nyerte el-esett kezének előbbeni erejét, és egésségét.

A' mi több, harmadszor is halálra betegedik azon Német Tiszt kezthelen, Urunk Menybe menetele napján, mivel pedig már kétszer a' Sümegi Csudákkal ründöklő Irgalmas Anya által meg-orvosoltatott, hogy azon Bóldogságos Szűz Anyának érette való esedezése, és érdemi által (éppen nyomorúlt lévén) bóldogul múlték ki e' világból, ide hozatá magát nagy betegen, és testamentomot tévén, javait el-rendelvén, feleségét, gyermekit jó módban hagyván, 's magát a' Szent Sacramentumok fel-vétele által nagy töredelmességgel, és alázatossággal az örökké-valóságra el-készítvén, gyakorta azt mondgya vala Szent Pállal. Philip. 1. §. 23. *Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.* Kivánok el-válni, és a Kri-stussal lenni.

Ezekkel sem elégedik meg az áitatos Lajdinond, hanem ki-veteté a' Kristus Feszületire, és azt

és azt szüntelen csókolgatta, a' JESUS, és MARIA nevét emlegette, ízivében, elméjében forgatta, gyakorta segítségül hitta, gyóntongyónt, és mint halálra vált ember, tellyes reménsségét a' bóldog ki-múlásért a' JESUS-ban 's annak Szent Annában helyhezette, és midőn maga sem kívánná többé életét: *Factum est grande miraculum* num. 26. §. 10. harmadszor is nagy csuda történt véle; mert minnyájunknak álmélkodására harmad-nápra megkönnyebbedett, és széppen meg gyógyúlt.

Most már azt vallyá, hogy soha jobb egéssége nem vólt, mint minek utánna az itt lévő Bóldogságos Szűz által veszedelmes betegségéből meg orvosoltatott. Nem is tulajdonítva Isten után másnak (a' mint maga itt Sümegen bizonyiságot tett róla, és meg-vallotta) mind az három rendbéli meg-gyógyulásár, hanem ennek a' Sümegi irgalmas Anyának, a' ki Szent Basilus szavai szerént: *serm. de Annunc. Est redemptio nostra, salus, vita, spes, consilium, refugium, & auxilium nostrum.* A' mi meg-váltásunk, üdvösségünk, életünk, reménsségünk, tanácsunk, óltalmunk, és segétségünk.

NEGYVEN EGY- GYEDIK.

A' leg-elsőbben itt meg-gyógyúlt Bécsi Német Afzszony ismét két betegségéből ezen csudálatos Bóldog Afzszony által ki gyógyúlt.

A' Szószóllók, közben járók, és Prókátorokról Szent Antoninus emlekezvén a' maga írásiban igen széppen elmékedik, 's azt mondgya: *Part. 4. titulo. 15. cap. 19.* hogy ezeknek bölcsesége, szép elméje, ékeffen szóllása, három féle dologból ismérteik-meg: tudni illik, *Quod obtinebat apud iustum, & sapientem iudicem.* első az: hogy ha az igaz, és bölcs birónál, a' miért esedezik, és munkálkodik, meg-nyeri. Másodszor abból ismérteik okolnak lenni; ha tudni illik: *Contra adversarium astutum, & sagacem protegat.* az álnok és éles elméjű ellenkező-fél ellen ügyét meg-óltalmazza. Harmadszor abból. *Si in causa desperata.* ha a' kétséges causában győzedelmet vészen ellensége ellen.

Mivel pedig Isten előtt, 's az ő Szent Fia a' Kristus JESUS előtt szószóllója Patronája, és közben járója az emberi nemzetnek a' Bóldogságos Szűz Maria; a' vólt bizonyára a' meg-említett, 's itt meg-gyógyúlt Bécsi Német afzszonyak-is, mert nem csak két ökölnire ki-rothad-

rothadván tompora szószóllásával, és patrociniumjával orvoslást nyert néki az igaz Biró Kristus JESUS-tól: hanem másodszor-is midőn a' nyelve alatt őt veszedelmes lyuk fakatt volna, az halál árnyékából meg szabadította őtet.

Nyomorúlt lévén azért nyelvére, minek előtte ezen Sümegi csudálatos Szűz Maria által másodszor is meg-orvosoltatnék, hasonló képpen a' Doctorokkal, és Barbélyokkal kezde nyavalyás tanácsot tartani; de mivel igen veszedelmesek lévén a' lyukak (hozzá sem férhettek) se meg nem segithették, se meg nem orvosolhatták, el-hagyá őket, 's azt mondá: Ah! ha ti meg nem segithettek, vagyon még Magyar Országban egy nagy Patronám, ahoz folyamodom, azt kérem, 's reménlem hogy valamint tomporomnak ki-rothadásából meg-gyógyított, ugy ettől a' mostani nyavalyámtól-is meg szabadít.

Et factum est ita. Gen. 1. 10. Ugy-is lőn mert minék utánna ennek a' Csudálatos Szűz Anyának tiszttségére Miséket mondatott volna, és könyves szemmel, alázatos lélekkel, töredelmes szível magát néki ajánlotta volna; csudálatosan bé-gyógyúltak a' nyelve alatt fakatt veszedelmes lyukak, ugy hogy dél után (reggel nála lévén) mikor hozzá menne a' Barbély, és nézné, leg-kissebb lyukát se találta a' szájában.

Mondgyák azt-is felőle, hogy egykor érezvén magát roszszúl, és orvossággal akarván élni, minek utánna nyavalyáját meg beszéltette volna az orvosnak, el-készíté ugyan a' néki rendelt orvosságot, de a' legénnye meg-vétkezvén, nem azt vitte néki, hanem a' készizerte való másra el-készített mercuriumot, mellyet bé-vévén tudatlanságból az afzszony, minek utánna a' méreg meg indúlt volna benne, el-dagada a' feje, gyómra, és más tagjai, azért harmadszor-is nyilván való testi veszedelemben esék.

Mellyet látván, hivatá a' Doctort, ha talám meg-segíthetné, de mivel már minden belső reizeit el-járta vala a' méreg, ki monda rajta, azt mondván néki Isaias Profétával: 4. Reg. 20. 1. *Precipe domui tua, morieris enim tu, & non vives.* Parancsolly az házadnak: mert meg halfz, és nem élz, 's maga sem váthatott a' nyomorúlt afzszony egyebet fejére a' keserves halálnál.

Mind azon által mivel tudta hogy Isten után mindeneknek orvossa a' Boldogságos Szűz MARIA, harmadszor-isehez a' Csudálatos, 's betegekét orvosló Sz. Anyához kezde folyamodni könyörgésvél, és fírásvál mint valaha Ezekiás Király Istenéhez, és kegyessen meghalgattatván tőle, meg-tartatott az ő élete mindannyi méreg között, is, 's azt érdemlette hallani a' Sümegi irgalmas Anyától: Leányom:

audi

audivi orationem tuam, & vidi lachrymas tuas, & ecce sanavi te, ibid. 5. Meg halgattam imádságodat, és láttam könnyullatásidat, és imé meg-gyógyítottalak téged harmadszor-is.

NEGYVEN KET- T Ö D I K.

A nagy betegségben egynehányesztendőkig szülő afzszony meg-orvosoltatik.

Tudva vagyon mindeneknél, hogy a' széppen zengedező musika vigasztalja, és örvendezteti az embernek el-keseredett szivét. Innét Szent Dávid Király is még az Óó Testamentomban, mikor Sault az ördög meg szállotta volna: *Tollebat citharam, & percutiebat manu sua, & refocilabatur Saul, & levius habebat.* 1. Reg. 16. 1. 23. Dávid vészti vala a' citarát, és veri vala kezével, és meg-élléd vala Saul, és könnyebben vala, mert el-távozik vala tőle a' gonosz lélek.

Van-is miért, mert a' természetnek folyása szerént minden érzékenségeknek vagyon társok. Így a' szemek ha szép színt látnak, gyönyörködnek benne, a' fülek ha széppen zengedező musikát hallanak, némünémüképpen vigadnak. Az orrok ha szép szaglást érznek, módgyok szerént örvendeznek. A' nyelvek ha jó ízt tapasztalnak, igen terzik nekik.

A' kezek ámbár nem jót illeszenek-is csak tef-sék nékik, gyönyörűségnek állittják lenni: ha pedig a' természetnek rendelése ellen az érzékenségeknek valami ellenkezőt kell szenvedni, meg bántatnak.

Azért mondgya a' Bölcs-is Eccl. 2. 2. 6. *Musica in lusu importuna narratio.* A' Sirlomban az éneklés alkalmatlan beszéd. De akár vigasztallya, 's akár meg-szomorítja a' széppen zengedező musika az embert; a' Sümegicstudálatos Bóldog Aszfzony, mind azon által (kit én Damascenus Szent Jánossal, orat. de Nat. V. *Harpham David.* Dávid hárfájának tartok) nem csak akkor vigasztallya, 's örvendeztet, az embert; mikor jól folynak dolgai, hanem akkor-is, mikor élete felől csak nem kétségben esett.

Tudta jól ezeket Szent Bernárd a' Bóldogságos Szűzről, azért mondotta üdvösséges tanácsot akarván mindeneknek adni: Homil. 4. super missus. *Si insurgant ventitationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stel-lam, voca Mariam. Si iactaris superbia undis si ambitionis, si emulationis, respice stelam vo-ca Mariam. Si iracundia, si avaritia, si carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice Mariam. Si criminum immanitate turbatus, conscientie foeditate confusus, judicij horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitia, & desperationis abisso, cogita Mariam & illam*

illam invocato. Ha (ugymond) fel-támad-nak ellened a' kisértetnek szelei, ha az hábo-ruságoknak kö-szklái közé találsz esni, tekincs e' Csillagra, Mariát hijad segítségül. Ha a' ke-vélység, gonosz kívánság, és ellenkezésnek hajjaitól tetova hanyattatol, tekincs e' csillag-ra, Mariát hijad segítségül. Ha gonofságid-nak kegyetlenségétől, lelked isméretének utá-talatosságtól, 's az ítéletnek félelmétől meg-rettenvén a' szomoruságnak mélységétől el-kezderel burittatni, és a' kétségben esésnek örvényétől el-meritetni, Mariát gondollyad, 's ötter hídd segítségül, és meg-szabadulsz.

Jól gondolkozott ő róla ama nyomorúlt aszfzony, ki egynehány esztendőig, holt ele-venen sínlődik vala az ágy fenekén, se ke-zeivel, se lábaival nem bírván. Jól gondolkozott, mon-dám: mert hírét halván ennek a' csuda-jos Anyának, ide hozatá magát, és előtte kezdé néki nagy alázatosan imádkozni, mint ha mondotra volna: Kristus Jesusnak csudálatos-san zengedező Hárfája, betegetek orvosló Szentséges Szűz MARIA! Cant. 2. 2. 14. *Sonet vox tua in auribus meis.* Zengjen a' te szózatod füleimben és irgalmassan halgas-meg engem szegény nyomorúlt szolgáodat, 's mivel látod, hogy se kezeimmel, se lábaimmal nem bírok (nincs-is a' ki meg-segítsen) mint másokat (rajtok könyörülven) meg-gyógyítottal ha az Ur Istennek dicsőségére leszen, engemet is gyógyics-meg. G 5 Meg-

Meg-is halgattatott kérésében szerencsés-fen , mert ennek a' Bóldogságos Szűznek seg-edelme által, mind annyi betegségéből-is szé-pen ki-gyógyult , és mint Istennek szépen zen-gedező Hárfája által, a' betegségek által el-ke-seredett szive, meg-vigasztaltatott , 's házához nagy lelki vigasággal visszament.

NEGYPVEN HAR-MADIK.

Közel tizen négy esztendőig a' lába miatt ágyá-ban fekvő Nemes személy meg-könnyebbedik.

IGaz ugyan, hogy a' betegség nyavalya, és sokáig tartó finlódés gyakorta a' bűnnék büntetése. Azért monda az Isten is Moy-sesnek azt. Exod. c. 15. §. 26. *Si audieris vo-
cem Domini DEI tui, & quod rectum est coram
eo, feceris, & obedieris mandatis ejus, custodi-
risq; omnia precepta illius, cunctum langvorem,
quem posui in Aegypto, non inducam super te:
Ego enim Dominus sanator tuus.* Ha a' te Urad Istened szavát hallod, és a' mi igaz előtte meg-cselekepszed, és engert az ő parancsolatinak, és meg-tartod, minden ő hagyásit, semmi féle be-regséget, mellyet Egyiptusra bocsátottam rád nem bocsátok, mert én az Ur a' te gyógyítód.

Mind azon által gyakorta az hoszfű beteg-ség inkább a' meg-vesztegetődött természet-nek

nek fogyatkozásátúl vagyon, mint sem a' bűn-ért; mert lattjuk, hogy az Isten felő jámborok-is, sőt a' szent életű emberek is Eszten-dőkről Esztendőkre betegeskednek; a' mint ki-tetzik Szent Klára Szűz életéből, ki kedves Leánya volt ugyan a' Krisztusnak; mind azon ál-tal fok esztendőig betegeskedett.

Szent Péter Apostol is, mikor a' Krisztus-ban kedves Attyafiat meg-látogatná Liddában talál egy Eneas nevű embert, A. Ct. 9. §. 32. & seqq. *Ab annis octo jacentem in grabato, ki
nyolcz esztendőitől fogva fekszik vala a' nyo-
szolan és meg-gyógyítá őtet Istenül vett ha-
talmával, azt mondván neki §. 34. Anea sa-
nat te Dominus JESUS Christus.* Enea meg-gyógyit téged az Ur JESUS Kristus. *Surge &
sterne tibi, & continuo surrexit.* Kelly fel, és vész ágyat magadnak. Es azonnal fel-kele.

Igaz hogy a' mi szerelmes údvőzítőnk so-kakat gyógyított-meg, mert Luc. 6. §. 19. *Vir-
tus de illo exibat, & sanabat omnes.* Erő me-gyen vala ki belőle, és meg-gyógyit vala min-deneket. De az ő Szentséges Annja a' Ból-dogságos Szűz-is sokakat meg-gyógyított, meg-is gyógyit.

Igen meg-romlott vala egétségében Isten-ben údvőzült Nagy György Uram, Nemzetes Vitézlő Főlső Büki Nagy István Itilő Mester Uram egy testvér attyafia, úgy hogy közel ti-zen négy esztendeig nyomorult lévén egygyik lábá-

lábára, többire az ágyban töltené-el napjait. Mivel pedig, mindenkor nagy áitatósággal volt a' Bóldogságos Szűzhöz, hogy híret hallotta ennek a' csudálatos Anyának, ide hozatá magát, és minek utánna egélsége meg terítése végett, magát nagy alázatos szível neki ajánlotta volna, töredelmessen meg gyógyván, és áldozván, bizonyos számú Miséket-is mondatott volna tisztességére és el-végezván szokott imádságit a' Szent Kép előtt; haza vitette volna magát, ugy annyira meg-gyógyúlt arra a' lábára, hogy minden segítség nélkül járhatna, és a' garádicsokon maga fel 's alá járhatna, holott az előtt (ha csak nem segítették karjain fogva, vagy-is a' mankók nem tartották) semmiképpen a' garádicsokon alá nem mehetett, ugyan ennek nagyobb bizonyására a' mankókat-is Sümegre küldötte, minek előtte a' mellýében költ veszedelmes súl miatt egynehány hólnapok után bóldogúl ki-múlnék a' világbul.

Ugyan-is ez a' Csudálatos Anya juxta Andream Creten: *Sustentaculum vite* az életnek gyámola, és istápja, mert nem csak az élöket tartya-meg egélségben, hanem azokat is a' nyomorúltakat, a' kiket az orvosok, és híres Doctorok, meg nem orvosolhatnak, Anyai kegyélsége, és irgalmassága szerént meg-gyógyítja a' mintki-tetzi a' példákból.

Ha tetzi beszéllék-meg azok, a' kik érzették

zették. Anyai jó vóltát hirdésék azok a' kik tapasztalták csudálatos orvoslásit; 's nem mondanak mást, hanem hogy *Salus Infirmorum*. ez a' csudálatos Fájdalmas Anya Betegek gyógyítója. Avagy azt, Sz Bernárddal. Homil. super missus est. hogy *Reparatrix vite*. Az életnek meg-újítója.

NEGYVEN NEGYEDIK.

Egy Székes fejevári, meg-vesztett leánká lábaira áll, 's meg gyógyúl.

A' Bóldogságos Szeplőtelen Szűz szerezetere, és hozzá való áitatóságnak gyakorlására, akarván bennünket felterjeszteni, Szent Bernárd Doctor azt mondgya. Homil. 2. super missus: *Ut ejus impetres suffragium, non deseras conversationis exemplum*. Hogy ember az ő segítségét meg-nyerjed, el ne hadd tarfalkodásának példáját. Ezzel akarván jelenteni a' Szent Atya, hogy ha mindgyárt meg nem nyerhettyük-is, Istentől ő általa, a' miket kívánunk, azért el ne hadgyuk áitatóságinkat, félbe ne szakaszszuk fel-tett jó szándékunkat, kétségbe ne esünk kérésünk végett; hanem annál inkább szorgalmatosan sürgefsük a' szent Anyánál, és midőn tetzeni fog néki, meg-halgar minket. A' Bölcsis
azt

azt mondgya Prov. c. i. §. 8. *Ne dimittas legem Matrist tua.* El ne hadd a' te Anyád törvénnyét. Miért? mert Eccl. 3. §. 5. *Sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem suam.* Mint a' ki kincset gyűjt, ugy a' ki tiszteli-is az Anyját.

A'melly intés noha a' test szerént való anyákrúl értetik-is; mind azon által a' Bóldogságos Szűz Anyához-is alkalmaztathatik: mert olly kegyes gondviselőnk, olly szorgalmatos Anyánk, olly hív Patronánk, hogy ha igaz lelki ismérettel álhatatossan, ő hozzá való áitatoságinkban, és könyörgésünkben, megmaradunk, lehetetlen, hogy meg ne halgattassunk, és a' miket általa kérünk Istentől csak lelki jónkra légyenek el ne vegyük.

Maga bizonyította ezt az Isten Anya Eccl. 24. §. 25. 's azt mondya *In me gratia omnis via, & veritatis, in me omnis spes vita, & virtutis.* En bennem az Urnak, és az igazságnak, minden kedvessége, és bennem az életnek, és az erőnek minden remésége.

Innét jöllehet a' világi nagy Urak, és főrendeknek ajtaján, *Ter pulsare licet,* csak háromszor szabad zörgetni, mind azon által az Isten Anyához, mennél többet áitatoskodunk, esedezünk, és könyörgünk, annál foganatossabb, hasznosabb, 's annál-is inkább meghalgar bennünket.

Próbálva tapasztalta ezt ama Székes-Féjérvári

vári ember, kinek kilencz Esztendő's leánkája az egyenes udvaron el esvén a' tetemény által ugy annyira megromlott vala lábaira, hogy ha térden nem csúszott, vagy nagy nyomorúsággal mankón nem járt, fél esztendeig csak az házbúl sem mehetne ki. *Erat ergo videre miseriam.* 2. Machabeorum. 6. §. 9. Tehát nyomorúságot vólt ott látni.

Azomban hírét halván a' Súmegi csudálatos Bóldogságos Szűznek egynehányszor kívánnya vala ide hozni az atya meg vesztett gyermekét, nagy remésége lévén ebben a' csudálatos Anyában, hogy minden bizonnal meggyógyittatik általa, ha Súmegre hozhattya, mivel hogy ő-is az előtt Súmegen lakik vala.

De mint hogy szegény ember vólt nem lévén módgya benne, és alkalmatossága, sokáig ide nem hozhatta, hanem egykor új hól Vasárnapra Szent László Király Egyházához Kanisa mellé vitte, a' hól hasonló képpen azon dicsőséges Szent Királyunknak érdemi, és eszedési által, sok nyomorútlak, és betegek meg orvosoltatnak; Miséket mondata érerte, és nyavalyás leányát a' Szent Királynak ajánlván, 's a' mennyire lehetett tőle, maga-is érerte mint jó atya az Istennek és a' Szent Királynak alázatossan könyörög vala.

De talám ennek a' Súmegi Csudálatos Bóldog Aszfzonynak, nagyobb felmagasztalás-ért

ért történt, hogy ugyan csak semmi jobbulását nem érzette a' meg-vesztett leánka egészségének.

Vízfszá jöve azért Sümege a' fájdalmas atya gyermekével, és mivel hogy dolog ideje vala, maga Fejér-várra haza menvén, itt hagyá gyermekét, a' Nénnyire bizván, hogy a' Bóldogságos Szűz Képe előtt, érte Szent Misét, mondasson minden nap kétszer bé-vigye a' Templomba, 's maga-is a' A' Bóldog Afzszony képe előtt érte könyörögjön, a' gyermeket is imádkoztassa, és valami jót tehet érte mindeket el-kövesse.

Midőn azért két hétig minden nap bé-hordozván a' Templomban kétszer a' gyermeket, mindeneket érte, mellyeket az atya parancsolt vala, meg-cselekedett volna; egykor Bóldog Afzszony látogatása napja után, mikor kivinnék a' Templomból, le-kéredzék, a' bátyja öléből, az utzán, és némünémű képpen lábára állá, 's láb hegyén járni kezde, de ugyan tellyességgel el nem járhatta, hanem minek utánna meg-örülvén rajta atyafiai, annál inkább bé-hordozták volna a' Templomban, és a' Bóldog Afzszonyhoz áitatóságot gyakorlották volna; a' Szent Szűznek ajánlván, hogy szüléinek örömére tellyességgel gyógyítaná-meg.

Egykor hirtelen meg erősödének inai a' gyermeknek, és el-járván a' Templomban maga fel-

ga fel-tévé mankóit, a' Bóldog Afzszony képe mellett lévő kő-falra, 's nagy hálákat akarván adni az irgalmas Anyának, a' meg-gyógyult gyermek meg gyónék, meg áldozék, és áitatóságát el-végezvén nagy örömmel vízfsza méne Fejérvárra az atya házához, mindeneket a' mik véle történtek meg beszélvén szüléinek. A' kik dúcsóirék az Istent, ki ilyen jót tett vélek, meg-gyógyítván az irgalmas Anya segedelme által gyermekeket.

NEGYVEN ÖTÖDIK.

A Sümegei veszedelemes tűz között meg-tartatik a' Klastrom.

MElly veszedelemes, és nagy károkat tevő légyen a' ki-gyulladt tűznek sebhe-d ereje, mindenek tudgyák. A' Bölcs azt mondgya felőle: Prov. 30. v. 16. *Ignis nunquam dicit sufficit.* Az tűz, soha nem mondgya elég. hanem mind addig éget, valamedig materiát talál magának.

Nincs is olly ékes Város mellyet meg ne rutitson, olly szép torony mellyet meg ne csonkitson. Olly mesterségesen épített kő-vár a' mellyet, (ha hozzá fér) meg ne rongállyon. Nincs olly Uri Kastély, a' mellyet el ne pusztitson.

titfon. Nincs olly magas ház a' mellyet (ha hozzá férhet) hamuvá ne tégyen.

Azért mondgyák paraszt példában-is: hogy a' ki tűztől, viztől nem fél, Isten haragjától sem fél az.

Maga nagy veszedelmével tápasztalta-meg ezta' tűznek erejét, és nagy kár tételit Sümeg Várossa; mert 1700. Elztendőben, Kis Aszfzony napján öt óra tájban ki-gyulladván a' belső részét, egynehány házakon kívül egész-szen a' földig egy két óra alatt le-égette, sok károkat tévén, mind az házakban, mind pedig a' majorokban a' lakosoknak.

Mind azon által láttuk azt, hogy mikor az öreg útzája rettenetessen égne, a' Szent Képet ki-vívén, és a' Convent, 's Kápolna között le-tévén, a' Bóldog Aszfzony Litaniát mellette el-énekeltük volna; kérvén a' Szent Szűzet, hogy ő általa szűnnék-meg a' veszedelmes tűznek lebbető ereje. Leg-ottan szemlátomást láttatott engedelmeskedni a' tűz azon az útzán.

Sőt a' mi nagyobb, mikor az Klastromhoz érkezett volna a' rettenetes tűz láng, és a' ke-rítésének falát verné a' Convent födelére, és a' Templom superlattyára, mint a' tányér (mellyet fokban láttak) akkora tűzes úszógék estek, még sem gyulladt meg hálá Istennek.

Nem-is másnak tulajdonithattuk Isten után, hanem a' Bóldogságos Szűznek, hogy meg nem égtünk. Rettenetes volt pedig csak látni.

látni is ezt a' tüzet, mert nem csak. *Tota nocte in illuminatione ignis* Psal. 77. V. 14. egész étzakán a' tűznek világosításában voltunk; hanem egy egész hétig éjtel nappal veszedel-mben lévén miatta, mint ellenségünk ellen ugy strásállottunk.

Merem-is jó lélekkel mondani, hogy ha ő reánk való gond viselése szerént, meg nem óltalmazott volna, a' mi Klastromunk is meg-égett volna; de mivel hogy itt csudálatosan sok szegény Lelkeknek hasznára, és e' tartománynak lelki vigasztalására, 's együtt magának-is nagyobb tiszteletére meg-jelenni méltóztatott; az okáért meg-tartott, és a' veszedelmes tűztől meg-óltalmazott bennünket.

Tehát oh dicsőséges rajtunk könyörülő irgalmas Anya MARIA! tovább is néked terdet fejet hajtunk, lábaidhoz borúlunk, és Isten után te benned vetvén minden remé-ségünket Damascenus Szent Jánossal. orat. I. de Dorm. B. V. *Mentem, animam, corpus, toros deniq; nos, tibi dicantes, ac consecrantes, psal-mis, & hymnis spiritalibus, quantum possumus honorantes*: Elménket, lelkünket, Testünket, egy szóval, magunkat tellyeséggel, néked ajánlván, és szentelvén, Soltárokkal, és lelki éneklésekkel, a' mennyire lehet tőlünk, téged Nagy Anyánkat tisztelünk. 's kérünk-is alázatos szível, hogy a' mint a' természet szerént való ki-gyulladt tűznek veszedelmétől meg-

mentettél bennünket ; úgy a' gye'henna tűzétől-is mind minket, szerzetes szolgaidat, mind pedig más Keresztény hiveket óltalmaz-meg Anyai kegyel'séged és irgalma'ságod szerént.

NEGYVEN HATODIK.

Egy pár ház-as ember az hideg-lölésből ki-gyógyúl.

Szép dic'siretet té'szen a' Szent Irás Krisztus Urunkrúl Szent Lukács negyedik részében, 's azt mond-gya ; hogy mikor a' Simon Péter napa nagy hideg-lelésben vól-na, és üdvözítők bé-menvén az Ipa házában kérnék őtet, hogy gyógyittaná-meg betegségéből, irgalma'ságról viseltetvén hozzája, Luc. 4. 39. *Imperavit febris, & dimisit illum.* Paranc'sola az hideg-lelésnek : és el hagyá őtet. Sőt minek után-na a' nap el-nyugodott vól-na ; *Omnes qui habebant infirmos, varijs languoribus, ducebant illos ad eum.* 40. Minnyájan a' kiknek külömb féle nyavalyákkal való beteg valának, hozzája viszik vala azokat, és ő re-ájok tévén kezeit, *Curabat eos,* meg-gyógyittva vala őket.

Méltán dic'sirhetem én-is erről a' Sümegei Csudákkal ründöklő Fájdalmas Anyát-is ; mert (hogy többekröl ne szóllyak) azt yallotta ma-ga itt

ga itt mi nálunk a' Fűredi Német Fördős, hogy feleségével edgyütt nagy hideg-lelésben él-vén, minek után-na azt fogadta vól-na, hogy ide jő meg-látogattya, tisztel'ségére szent Mi-séket fog mondatni ; meg-gyónik, meg-áldo-zik és bé-tölti fogadását, az ő Szent Templo-mában. Más nap mindgyárt el-hadta a' hideg-lelés, mind magát, mind feleségét, és szépen ki-gyógyúlt betegségéből általa, mint Simon Péter napa Idvözítők által.

De valamint hogy az embert test szerént sok nyavalya éri, úgy a' léleknek-is külömb-féle beteg'ségi vadnak, a' mint szent Ambrus Püspök, és Doctor libr. 4. in Luc. c. 4. circa finem. szöll. *Febris enim nostra avaritia est ; febris nostra libido est ; febris nostra luxuria est : febris nostra ambitio est : febris nostra iracundia est ;* Mert a' mi hideg-lelésünk a' fő'svény'ség ; a' mi hideg-lelésünk a' gonosz kívánság, a' mi hideg-lelésünk a' bujaság, a' mi hideg-lelésünk a' kevély kívánság : a' mi hideg-lelésünk az ha-rag. Mellyek, mint az hideg-lelés, hogy meg-rázza az embert, öszve vereti fogait, reszke-d-teti tagjait, és minden erejét el-vészzi. *Sic peccator tenetur à passionibus suis, & peccatis ; ita ut captivus teneatur ut id, quod vult facere non possit.* Didac. à stella in cap. 4. Luc. Ugy a' bú-nós ember-is tartatik az ő bel'ső gonosz indú-latitúl, és vétkeitúl, úgy hogy mint rab fogva tartat'ság, hogy azt a' mit akar ne cseleked-hesse.

Látryukis gyakorta, és tapasztaljuk, hogy a' gonosz embereknek se az Isteni szolgálat nem kell, se a' lélek üdvössége, se pedig az Imádság. Ejjel nappal esküsznek, és szitkozódznak, káromkodnak 's mint ha büntető Isten sem volna, tor-
 kig úsznak a' bűnbén; 's ámbár tudgyák, légyen is jóvendőbéli lelki veszedelmeket, mivel meg-kötöztettek a' magok gonofságának kö-teleivel, és rabúl tartatnak, nem kívánnak fel-
 támadni a' bűnből, valamint pedig Galenus sze-
 rént a' testi hideg-lelés (melly a' felette való nedvességekből származik) három féle; mert
vel in spiritibus, vel in humoribus, vel in solidis, & medullis. az az: vagy az éltető lelkekben, vagy a' nedvességekben, vagy az erősségekben, és velőkben vagy on, a' mi az embert gyö-
 tri, és nyomorgattya, és ereiből ki-vész; Ugy Pádvai Szent Antal okoskodása szerént in Fe-
 riam quintam Dom. 3. Quadrag. a' Leleki hideg-lelés is három féle, tudni illik: *Peccatum in cogitatione, peccatum in opere, peccatum in consuetudine; Prima species est in corde, & hac le-
 vis, secunda in opere, & hac difficilis, tertia in consuetudine, & hac quasi incurabilis.* A' gon-
 dolatban való bűn; a' cselekedetben való bűn; és a' szokásban való bűn; Az első a' szívben
 vagy on, és ez kicsiny, a' másik a' cselekedetben és ez nehéz, harmadik pedig a' szokásban, és
 ez mint egy meg-gyógyúlhatatlan.

Igaz is, mert ha félre térsz az Isteni félel-
 met

met az ember, és szokásúl vész fel a' bűnt; mint a' nagy sárban merült ember, hogy Istenével meg-edgyesüllyön igen nehezen gázolhat-ki belőle.

Oh mennyin 's hány száz ezereken va-
 gyunk ugyan is mi hallandó emberek kiker-
 képtelenül a' lelki hideg-lelések gyötörnek, a'
 számtalan vértekeknek el-követése után! El-á-
 ratt a' bűn, mint a' tenger, úgy hogy most leg-
 inkább mondhasa szent Dávid Pál. 13. *Non est qui faciat bonum, non est usq; ad unum.*
 Nincsen a' ki jót cselekedgyék, nincsen csak egy-is.

Tehát ha a' testi, vagy lelki veszedelmes
 hideg-leléstől meg-akarunk szabadúlni, a' fel-
 lyúl meg-nevezett személyekkel kérjük a' be-
 tegeket gyógyító, 's rajtunk szánakodó irgal-
 mas Anyát, és meg-szabadít bennünket, vagyis
 meg-óltalmaz hogy reánk ne jöjjön, mert mi-
 vel ő *Salus infirmorum*, Betegek gyógyítója,
 mind testi, 's mind lelki nyavalyák ellen igen
 hatalmas.

NEGYVEN HETEDIK.

Az el-veszett jószág meg-tér.

Azt olvassuk a' Bóldogságos Szeplőte-
 len Szűz Mariáról Luc. 2. hogy minek
 H 4 utánna

utánna vizsgálja térvén Jerusalemből, tőlők elmaradott volna a' gyermek JESUS, mint elvesztett Fiokat bándodva keresik vala őtet, *Inter cognatos. & notos* a' rokonok, és ismérők között. Meltán is bándodtak; mert valaki a' JESUST leg főképpen bűnei által el-vesztette, mindeneket el-vesztett az: ellenben a' ki őtet meg nyerte, mindeneket meg-nyert az: és ámbár világi mód szerént szegény légyen-is, de lélek szerént igen gazdag. Innen mondgya Kempis Tamás is lib. 2. de Imit. Christ. c. 8. n. 2. *Qui invenit JESUM, invenit thesaurum bonum, imò bonum, super omne bonum: & qui perdit JESUM, perdit nimis multum, & plus quàm totum mundum.* A' ki fel-találta a' JESUST, jó kincset talált, sőt mindenek fölött való jó. Es a' ki el-veszti a' JESUST, igen sokat vesz, és többet mint az egész világot

Mi mind azon által nyomorúlt emberek, ámbár a' vétekek által gyakorta el-veszetsük is a' JESUST, igen resten keressük fel. Igaz az is; hogy ha el-vész az ökrünk, szorgalmatosan utánna megyünk; ha lovunk el-teveledik, meg nem szűnünk miatta; ha juhunk el-marad, keressük, hajhálzszuk, minden felé, ha a' kútban esik számárunk Vasárnap-is ki-vonnyuk őtet. De ha lelkünket az halálos vétek által el-vesztyük, aluszunk, nyugszunk; eszünk iszunk, tobzódunk, vigan tánczolunk, és meg

nem

nem váltjuk azt, noha nagy árron, úgy mint a' Krisztus JESUSnak drágálatos szent vérével váltattott-meg lelkünk.

Illyen a' Világ. *Promittit mundus temporaria, & parva, & servitur ei aviditate magnâ: Ego promitto summa & aeterna torpescunt mortalium corda.* Tom. à Kemp. lib. 3. de imitat. Christ. c. 3. n. 2. Maga panasza az Istennek ez: Ideig valókat, és keveset ígér a' világ és nagy kívánsággal szolgáltatik néki. En leg-nagyob és örökké valókat igirek, és el-lankadnak az emberek szívei.

Vannak (meg-vallom) sok ezereken, kik nemcsak ha el-vesztvén emberi gyarlóságukból vétkek által lelkeket, fel-keresik Isteneket szorgalmatosan, véle töredelmes szívbeli poenitentia tartás által meg egyesülnek; de ha valamit a' világi jovaik közül el-vesztenek-is, vagy partékájokból, jószágokból, marhájokból valami kárt vallanak; hogy fel talállyák, és meg-terjen nékik az Istenhez, a' Boldog Anyához, vagy valamely Szenthez résznek fogadást.

Példa ebben (hogy sokakról most ne emlékezzem) Szombathelyről Hidasy György Uram, ki hozzánk jövéen Súmegre azt vallotta; hogy egykor meg-borosodván, bizonyos réteknék meg-nézésére ki-ment volna más társával egygyütt, és az erdőn el alutt volna; a' Németek reá akadván, dolmányárul az ezüst gombokat le-metélvén, egynéhány forintok-

H 5

kal

kal együtt tőle el-vitrék volna dolmányát: felserkenvén álmából, látta hogy károkat vallott, meg-indula haza felé keresvén ha talán fel-találhatná, 's midőn menne társával az erdőben, imé egy szép szelid fejer galamb meg-jelenék nekik, mellettek röpdőlven az úton, melyet mikor meg akarnának fogni (csudálkozván rajta hogy miképpen jár ott az erdőben) csak el-el-röptüle előlük gondolván azért, hogy jót jelentene nekik, le-térdepölének egy fa alatt, és jutván eszébe hogy jó volna ő neki jószága meg-térítése végett a' Sümei csudálatos Bóldog Asziszonyhoz folyamodni, imádkozni kezd az Istenhez, és ehez az itt való Szent Szűzhöz, 's azt fogadá neki, hogy ha Anyai irgalmassága szerént kárvallásit meg-fogja téríteni neki, egy képer irat tisztességére, és Sümegre jöven alázatos szível örökké való halálat fog adni neki.

Es imé midőn bé-menne egy faluban, eleibe méne egy gazda ember ezt mondván neki; kegyelmed kárvallott ember, és reá igazitá a' Németre, 's fel találá nála pénzét, és dolmányát, a' gombokat pedig, mivel hogy már ide 's tova el-adta vala, üdö jártával, hol egy, hol más helyen hasonló képpen fel-találta.

Mellyet Isten után ennek a' csudálatos Bóldogságos Szűznek tulajdonit azon bősületes Ember 's meg-is hozta a' neki fogadott képer.

O in-

O inestimabilis MARIAE laus! S. Chrift. in c. 1. Matth. Oh Szűz Mariának meg-böcsülhetetlen dicfírete! nem elégzik-meg azzal az irgalmas Anya, hogy a' lelkek vigasztalására mind test, mind lélek szerént, a' betegeteket meg-orvosollya, hanem az el-vesztett jószágot is (segítségül hivattatván) meg-téríti.

Tehát Keresztény lélek! ehhez a' Gsudálatos Anyához folyamodgyál. *Sicut ad medicum, sicut ad arcanum DEI, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium seculorum respicias.* Es mint orvosodra, mint Istennek titkára, mint ügyednek okára, és mint az el-múlt régi üdőknek történt dolgaira, úgy tekints: mert mivel a' keserves Keresztről le-tétetett Szent Fiát ölben tartya, Iffaias Proféta szavai szerént. c. 53. *¶ 10. Voluntas Domini in manu ejus dirigitur.* Az Ur akarattya az ő keze által szerencsés léfzen. Es valamiket kérendesz ő általa az Ur-tól. *Dabit tibi DEUS.* meg-adgya néked az Isten.

NEGYVEN NYOLCZADIK.

A' nagy betegség miatt halálra vált gyermek meg-tartatik.

Szerelmes Idvözítők az üdvözítő Hírnek bizonyos jeleit akarván meg-mutatni

tatni azt mondá Marc. 16. §. 17. *Signa eos, qui crediderint hac sequentur; in Nomine meo demonia ejicient; linguis loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint non eis nocebit: super agros manus impo-
nent, & benè habebunt.* Azokat a' kik hisznek ezek a' jelek követik: az én nevemben ördögöket űznek-ki, uy nyelvekkel szállanak, kígyókat vésznek fel, és ha mi haláloft isznak, nem árt nekik: a' betegekre kezeket tészik és meg-gyógyulnak. Es így valaki nem hiszen igazán; *sám judicatus est,* Joan. 3. §. 18. már meg-itiltetett; Mert Sz. Pál Szavai szerént-is Hebr. xI. §. 6. *Sine Fide impossibile est placere Deo.* Az hit nélkül lehetetlen kedvesnek lenni az Istennél; A' ki pedig a' szeretetből munkálkodó hit által kéri Istenét, mindeneket megnyér, mert Marc. c. 9. §. 22. *Omnia possibilia sunt credenti.* Mindenek lehetségesek a' hívónek.

Hasonló képpen valaki a Bóldogságos Szűz ellen vét, avagy káromkodik, mint egy lehetetlen annak üdvözülni, vagy a' miket az Isten-től kér, meg-nyerni.

Nyilván tanította ezt Szent Bonaventura. Tom. 2. *Qui dignè coluerit illam justificabitur, qui autem neglexerit illam morietur in peccatis suis.* A' ki méltán és igazán tiszteli, ezt a' Szűzet, meg igazul; a' ki pedig meg-veri, és elhadgya őtet, meg-hal az ő gonolságiban.

Ugyan-is hamarább meg-enged Idvőzi-
tőnk

tőnk azoknak, a' kik ő ellene vétének, mint sem azoknak a' kik az ő szerelmes Szent Anyát halálos képpen meg-bántják, vallyon ugyan-is mi az oka, hogy el-áradván a' vétek, gonofság és sok Istentelenség e' világon, mint a' tenger; el nem vesztette? mert hiszen az Őő Testamentomában Sodomát és Gomorrát, a' testi fertelmességért kénköves elsővel veszté-el, boszút álván azokon Noé idejében minek utánna minden test meg-főrtőztette volna, az ő útait, a' széles világot vizözönnel el-buritotta, A' torkoságért, és az hús ételnek kivánságáért, az Isráél fiai közül huszon három ezéret öle-meg, sőt a' téjmel mézzel folyó Kánaán földétül-is meg fosztotta.

Kérdésünkre meg-felel Auētor Pomarij lib. II. de B. V. part. 2. c. 2. és ezt mondgya: *Tantum hoc facit propter Divam Virginem, & ejus merita.* Ezt csak a' Bóldogságos Szűzért, és az ő érdemiért cselekszi, és cselekedte is eddig.

Ezent bizonyította Szent Fulgentius-is a' Bóldogságos Szűzről, 's azt mondgya lib. 4. *Dudum Cælum, & terra ruisent, nisi precibus MARIE fuissent sustentata;* A' bűnök miatt már régen az Eg, és a' föld le,omlottak volna, ha a' Szűz MARIA könyörgési által meg nem tartattak volna.

Jó hite vala mind Istenben, mind a' Bóldog Anyában egy Táborbéli Német Afzszonnak, kinek fiacskáját a' nagy betegségnek miatta, csudá-

csudálatos vörösség ki. vervén, halálra vált vala, siránkozván azért rajta az anyja, egy bőcsületes Német Tiszt-viseelő pedig tudván ennek a' Sümegi Fájdalmas Anyának a' betegesken, és halálra váltakon való nagy könyörültefségét, és irgalmát, pénzt ada a' gyermek anyjának, hogy a' szent Kép előtt Misét mondatna érte, 's maga-is imádsági által a' Bóldogságos Szűznek ajánlaná, és azt mondaná: Judith. c. 9. §. 17. *Exaudi me miseram deprecantem, & de tua misericordia, praesummentem.* Halgas-meg engem nyomorult szolgálódat, ki könyörgők fiacskám élete megtartásáért, és irgalmasságodban bizom. *Qui vidit testimonium perhibuit.* Joan. c. 9. 35. a' ki látta az haldokló gyermeket, az tett bizonságot a' Conventben mindenekről.

Minék utánna azért a' jó anya szerelmes gyermekéért bé jövé a' Templomban a' csudálatos kép előtt le térdeplett volna, és érte alá-za-atos szível könyörögvén, és néki ajánlván, Misét mondatott volna a' csudálatos Bóldog Aszfzony Oltárán, jobban kezdé lenni, a' gyermek, és más nap tellyefséggel meg-gyógyula.

Méltó tehát szerelmesim! hogy Szent Bernárd Doctor tanácslása szerént: ser. super missus. *Ad imaginem ejus accedite, genua flectite, oscula imprimite, Ave MARIA dicite.* Az ő Szent képehez járúlyatok, előtte térdepellyetek, szent oltárát csókollyatok, üdvöz

légy

légy MARIA azt mondgyátok. hogy ti-is alalla a' miket Istentől kívántok foganatossan meg nyerhessétek.

NEGYVEN KI- LENCZEDIK.

A' bal lábára öszve sugorodott, és őt esztendeig nem járható köldös aszfzony, meg-halgattatik.

Szent Anselmus Doctor szívbeli áitatoságát akarván meg-mutatni a' Bóldogságos Szűzhöz, azt taníttya felőle: ser. de excell. Virg. c. ult. hogy az Isten Anyja. *Est Templum pietatis, & misericordia.* A' kegyességek és irgalmasságnak Temploma, azt akarván jelenteni ezen szép dicfíretével. hogy az ember, valamint hogy a' Templomban igaz lélekkel, ha valamit kér Istentől, csak lelke üdvösségére legyen néki, és javára, meg-nyeri Idvoztónktól ama mőndása szerént: Luc. 19. §. 46. *Domus mea, Domus orationis est.* Az én házam, Imádságnak háza; Abban *omnis qui petit, accipit.* Luc. 11. §. 10. minden a' ki kér, el-vész, Ugy a' Bóldog Aszfzony által, mint kegyességek, és irgalmasságnak lelki Temploma által, a' mire, vagy test, vagy lélek szerént szüksége vagyon el-vész.

Azért

Azért mondotta Damascenus Sz. János: is *fer. de Annun. Spem tuam habens o Deipara! servabor; defensionem tuam possidens, non timebo; persequar inimicos meos, & in fugam vertam. Te solum habens ut thoracem, protectionem tuam, & praesens auxilium.* Reménységem lévén Te benned, oh Isten szülő Szűz! megtartatom; óltalmazásodat bírván, nem fogok felni, üldözni fogom az én ellenségemet, és ha telészesz fegyver derekam, óltalmam, és jelen való segedelmem, el-futtatom mellőlem ellenségimet.

Mert tudra hogy: *Non sic timent hostes visibiles, quamlibet castrorum multitudinem copiosam, sicut aerea potestates. Maria patrocini-um, & exemplum.* Nem félnek úgy a' látható ellenségek valamely mezei tábornak roppant seregítül, mint a' levegő égi hatalmások az az, az ördögök a' Szűz Maria patrocini-um-játül, nevétül, és példájátül.

Szép dicshiretek ezek (meg-vallom) a' Bóldogságos Szűzrül; de, *Pulchriora latent.* hátra vannak a' szebbek; mert ha fel-forgatjuk a' Sz. Atyák írásit, és meg-vigállyuk az ő általa történt csudákat, vagy az Egyházi históriákat, mindenütt fel-találjuk, hogy az Isten Anyja, nem csak az ördögök ellen, nem csak egy vagy két szükségünkben segít-meg, hanem *In omni angustia, & pressura.* minden szorongatásunkban, és nyomorgatásunkban.

Szent

Szent Bernard szavai ezek *serm. 5. super Salve Regina: Vocatur regina misericordia, eo, quod Divina pietatis abissum cui vult, & quando vult, & quomodo vult, creditur aperire.* Irgalmasság Királynéjának hivattatik, azért, mert az Isteni kegyelmségnek kincses tárházát a' kinek akarja, mikor akarja, és miképpen akarja, hiszszük hogy fel-nyitja.

Jól figyelmeztet ezekre, ama szegény köldűs aszszony, kinek őt egész esztendeig térdben a' bal lába őszve futorodván, semmi képpen reá nem álhat vala, hanem csak két mankón, 's egy lábon kellett néki járni, 's úgy is nagy nehezen.

Azonban ámbár csak el-vesztetté tartotta legyen-is már azon lábának járását, a' több áitatos lelkeknek buzgóságára fel-gerjedvén, és reménységet vévén a' több meg-gyógyúltakon, két egész hólnapig imádkozott, és áitatoskodott ennek a' Sümegi csudálatos Szent Képnek előtte, azt mondván Damascenus Sz. Jánossal (nem kétlem) Dicsőösleges Szűz Maria. *Tu es fons benedictionum & bonorum omnium scutum.* Te vagy minden Isteni áldásoknak kifolyó kút feje, és minden jóknak erős paissa! Őncsd reám azért a' te Anyai malasztodnak foganatossan segítő vizét, és az én nyomorúlt lábamat (ha üdvösségemre leszen) orvosold-meg.

Meg-halgattatott az Irgalmas Anya által, és fel.

fel-öldoztatott általa az ő őszve sugorodott lába, és lábra állott.

Oh melly gyakorra sánták vagyunk mi-is az Isten igéjének halgatására, az Isten házának gyakorlására, a' Szent Misékre való menetelre, a' betegek foglyok látogatására, és az halottak el-késérésére.

Mi vagyunk azok mi, a' kikről az Isten Lelke azt mondgya: *Psal. 113. Oculos habent & non videbunt, pedes habent & non ambulabunt.* Szemek vagyon, és nem látnak, lábok vagyon és nem járnak, hanem a' hová tilalmas, a' hová nem illik, a' hová veszedelmes, sőt kárhózas, gyakorta oda megyünk.

Kérjük azért szíveffen ezt a' Sümei csudálatos Anyát, hogy valamint a' meg-említett őszve sugorodott lábú aszszony állatot meg-segítette, és lábra állította, úgy a, mi sántaságinkat-is az az jóra való segítséginket; kegyessen orvosollyon-meg bennünket, és hogy annál inkább szolgálhassunk Istenünknek.

ÖTVENEDIK.

A sok részegeskedések miatt elméjében megromlott ember észére jő.

MElly veszedelmes legyen a' képtelen bor-ital, mind a' Szent Irásból, 's mind pedig a' világi historiákbelől világos

lágossan meg-bizonyodik, mert tudgyuk azt, hogy Noë Patriárka alég plántálá a' szőlőt, és a' mint a' szent Irás mondgya, minek utánna ivott volna borából *Gen. c. 9. §. 21. Inebriatus est, & nudatus in tabernaculo suo.* Meg-részegedék, és meg-mezitelenüle az ő sátorában. sőt Lót az önnön maga leányit-is részegségében meg fertezteté. *Genesis 19.*

Hasonló képpen Holofernes Judit Aszszony kedvéért annyit ivott. *Judith. c. 12. §. 20. Quantum nunquam biberat in vita sua.* A menyit egész életében nem ivott vala; 's ugyan azért el-is veszett.

Mit mondgyak Bóldisár Királyról? nem mást, hanem azt, hogy ő-is tobzódván, és kedve szerént vendégeskedvén, mikor bort innának, és dicfirnék az arany, ezüst, réz, vas, fa, és kő Isteneket a' falon író ujjaknak látására *Dan. 5. §. 6. Facies Regis commutata est, & cogitationes ejus conturbabant eum, & compages rerum ejus soluebantur.* A' Király orczája el-változék, és az ő gondolati háborgatványk vala őtet, és az ő veséinek erei el-lankadának, 's ugyan azon érzaka meg-is ölerett.

Szólljak-e Nábalról? a' ki tíz napokig vendégséget tartván el-vesze az után, *1. Reg. 25. §. 36. & 37. Erat enim ebrius nimis. §. 37. Et mortuum est cor ejus intrinsecus, & factus est quasi lapis.* Mert igen részeg vala, és el-hála az ő szíve belől, és lön mint a' kő.

Mások a' részegség miatt szegények maradnak, mert a' mint bizonyítja a' Bölcs Eccli. 19. *§. 1. Operarius ebrius non locupletabitur.* A' részeges munkás meg nem gazdagul.

Mások el-fajúlnak a' részegségek által az Istentől Oseás Proféta szavai szerént: Oseæ c. 4. *§. 11. Vinum & ebrietas auferunt cor.* A' bor, és a' részegség el veszik az értelmét embernek.

Mások a' bor italnak gyakorlása által versengők, verekedők lettek; mert Eccli. 31. *§. 38. Vinum multum potatum irritationem, & iram, & ruinas multas facit.* A' sok bor ital versengést, és haragot, és sok romlásokat szerez.

Mások titkokat, 's rejtek helyben végezett tanácsokat, hallott híreket magok gyalázzattáival, másoknak pedig kárával, befelelenségével, sőt veszedelmével is ki-beszélik. 's ki beszéltették-is gyakorta mert Prov. 31. *§. 4. Nullum secretum est ubi regnat ebrietas.* Semmi titok nincs ott, a' hol uralkodik a' részegség.

Mások vér ontásban, gyilkosságban, és más külömb féle gonofságban esnek a' nagy bor ivás által. Azért mondgya a' Bölcs-is Eccli. 31. *§. 30. Diligentes in vino noli provocare: multos enim exterminavit vinum.* A' bor kedvellőket ki ne hidd, mert sokakat ki-irtott a' bor.

Mások

Mások egy szóval szentség török, házasság török, paráznák, feslett erkölcsűek, puhák lettek a' képtelen bor ital által, sőt sokan nagy ital miatt meg-is bolondultak.

Láttatik ezt bizonyítani a' Bölcs midőn azt mondgya: Prov. 20. *§. 1. Luxuriosa res vinum, & tumultuosa ebrietas, quicumque his delectatur, non erit sapiens.* Bujálkodó dolog a' bor, és háborgó a' részegség, valaki ezekben gyönyörködik bölcs nem leszen.

S' nem-is várkeznék Szent Agoston Doktor szerént olly nagyon ha az ő felebaráttának avagy atyafiának fegyverrel meg-sértene testét, ser. 231. de temp. *Quam si animam ejus per ebrietatem necaret.* Mint ha lelkét a' részegség által meg-ölné. Igaz ugyan, hogy az Isten lelke szavai szerént: Psál. 103. *§. 15. Vinum latificat cor hominis.* A' bor örvendezteti az ember szívét; sőt nem csak az embert, de az Istent-is, a' mint Judic. c. 9. *§. 13. a' Szent Irás szól: Vinum latificat Deum, & homines.* a' bor örvendezteti az Istent, és az embereket, nem itallával ugyan, hanem fel-áldoztatásával. Azért: *Vinum in jucunditatem creatum est, & non in ebrietatem.* Eccli. 31. *§. 25. A' bor vigaságért teremtetett, és nem a' részegségért.*

Mind azon által némely nemzetségek között a' jobb, a' ki torkig ihatik. a' dicsíretebb a' ki hetekről hetekre el-tobzódhatik, a'

13

szeren-

szerecséssébb, a' ki másokat meg részegíthet, bolondá tehet, és lábairól le-ejthet. Sőt nemis tartya jónak a' bort, böcsületesnek a' vendég-séget, emberségefnek a' tartást, ha meg nem részegedett, és más nap a' feje nem fáj utanna. Jóllehet azt mondgya légyen is az Isten: Gal. 5. *Qui talia agunt*, az az: részegségeket tobzódások, paráznaságokat, és más féle halálos vétkeket követők, *Regnum Dei non possidebunt*, az Isten országát nem fogják birni.

Maga veszedelmével, lelki és testi kárát tapasztalta meg (hogy a' világi historiákból is valamelyeket elő hozzak) a' részegségnek, és tobzódásnak ártalmasságát egy Székes fejér vári Mester ember; mert azt vallotta maga itt nálunk, hogy minek utanna a' bor italt igen úzte volna, és hét számra is el-iván, gyakorta egy iczés korsóval is egygyest ittak volna, egykor nála lévén, a' böcsületes Czé-béli mester emberek, reménsége kívül fel-fordult elméje, meg-háborodott a' feje, és felette nagy sziv dobogásokat kezdé érzeni.

Ezek után az Isten a' Bóldogságos Szűz, és a' Kristus Urunk feszülete ellen, rút, ocsmány gondolatok ütköztek szívében, 's elméjében.

Az tanácsoltatott néki, hogy veszesse el magát, a' böcsőben fekvő ártatlan gyermekkéjének melle-meg a' torkát, első kétségben, 's tagadgya-meg az Istent; Az házban a' nagy felel-

félelmek, és rettegések miatt maga meg nem mert maradni, 's kífem mert menni. Ha embert, ha madarat, vagy is valami mást látott el-rémült tőle, 's minden gondolattya csak a' vőlt, hogy ő néki el-kell veszni, úgy annyira, hogy a' nagy félelmek, rettegések, és szívbéli dobogásoknak miatra az ereje-is csak nem e-gészlen el-menne.

Biztatták, bátorították, 's vigasztalták ugyan eleget a' Szerzetesek, Egyháziak, világiak, leg-tő képpen az atyafiai, és más jó akarói, de mivel fölötte nagy hatalmat vett vőle ellene, semmi képpen meg nem vigasztalhatták szívében, sem meg nem csendesíthették elméjében, hanem minek utanna látván veszedelmes állapottyát egy oda való böcsületes nemes ember azt jóvallotta volna néki (halván hogy Sümegen Csudálatos Bóldog Aszszony támadott volna) hogy folyamodnék ahhoz, és tenne fogadást néki, és ő azt fogadná néki; hogy ha veszedelmes nyavalyájából kigyógyítja, és meg-háborodott szívét, és fel-fordult elméjét előbbeni békéségére, és csendességére hozza, hét esztendeig minden esztendőben egyszer meg-látogatya, néki térder, fejet hájt, üdvöz légy Mariát mond, és a' több hivekkel egygyütt áldani, dicfírni, és magasztalni fogja.

Minek utanna nagy erőtlenséggel fogadta be-teltyesítésére ide indult volna, több

szór száfszornál el esett ugyan az úton, úgy hogy a' szeme fénye is egynehányszor el vesztetne, de nagy fáradsággal, és testi töredelemmel valaha ide érkezvén, mikor nagy félelemmel, és szívbéli dobogással a' templomba bejött volna, és a' Csudálatos Bóldog Afzszony szent Képe előtt térdre esvén, a' félelmek, és rettegetések között magat neki ajánlván, más nap meg gyónt, és megáldozott volna, 's együtt egy pár gyertyát is vévén, tisztességére szent Misét mondatott volna, a' Csudálatos Anyának kegyelése, és irgalmassága szerént (a' mint maga bizonságot tött róla) mind testére, 's mind pedig elméjére nézve könnyebben kezdé érzeni magát, úgy annyira, hogy elvégezvén fel-tótt áitátolságát, mikor viszfamenne Fejér várra, minden esés, és erőtlenség nélkül széppen járhatna, 's meg is gyógyult valamint kellett mind szívére, 's mind elméjére meg csendesedvén gyönyörűségesen.

Oh Keresztény lélek! te is. *Suspice hoc caelum* Gen. 15. §. 5. tekintse fel erre az égre, az az, a' Bóldogságos Szűz Mariára. *Et numera stellas, si pores.* és ha lehet tőled, számláld meg a' csillagokat.

Nem ragyagnak az egek annyi csillagokkal, mint az Isten Anya itt Sümegen, és más helyeken is fok jó tereménnyivel, mert az egész jónak tellyes voltát ő benne helyhezette a' Krisztus úgy hogy ha valami reménség, ha valami

lami malaszt, ha valami üdvölség, vagy egészség bennünk találtatik, rudva legyen nálunk, hogy minden ő általa, mint irgalmasságnak Anya által árad, és származik reánk.

ÖTVEN EGYEDIK.

A' kezeire, és lábaira öszve sugorodott táborbéli Német tizedes meg-orvosoltatik.

MInek utánna szerelmes Idvözitőnknek hire neye mind a' csuda tételekért, mind pedig a' külömb külömb féle orvoslásokért a' tartományokra, városokra, várakra, kastélyokra és falukra, ki-terjedett volna, fok szűkölködők, nyavalyások, betegek, poklosok, vakok; inaszakattak, süketek, némák, hideg lelést, vér folyást szenvedők, öszve sugorodtak, és más nyomorúttak folyamodának hozzája, 's elsőben is a' maga Anya Maria, mikor Kána Galileában el-fogyott volna a' bor, hogy a' vőlegény szegyenben ne maradna, a' bornak fogyatkozása miatt, meg-szóllitá szent Fiát, 's azt mondá neki Joan. 2. *Vinum non habent.* Fiam, nincs borok. A' Kánánei afzszony mikor leánya gonoszúl gyöttröttetnék az ördögtől Matt. 15. §. 22. *Clamavit dicens ei, miserere mei Domine Fili David; filia mea male à damonio vexatur.*

zur. kiálta, mondván néki: könyörülly rajtam Uram, Dávidnak Fia: az én leányom gonoszúl gyötrettetik az ördögtől.

A' tizen két esztendeig vérifolyást szenvedő aszszony Urunk ruházattya prémjét illetvén, mingyárt meg-állá az ő vérenek folyása, és a' mint mondgya a' szent Írás. Luc. 8. *ψ*. 47. *Tremens venit, & procidit ante pedes ejus: & ob quam causam tetigerit eum, indicavit coram omni populo.* reszketvén elő jöve, és le-borula az ő lábai előtt, és mi okért illette volna őtet, meg-jelenté az egész nép előtt.

A' Samaritanus Luc. 17. *ψ*. 16. *cecidit in faciem ante pedes ejus, gratias agens.* orczájára borúla az ő lábai előtt hálákat adván néki, hogy rajta könyörült volna.

A' leányaért könyörgő aszszony állat Marc. 7. *Intravit, & procidit ad pedes ejus ψ*. 25. bé-méne, és az ő lábaihoz borúla.

A' Százados meg-akarván orvosoltatni inaszakatt szolgáját, hozzája méne, s azt monda Matt. 8. *Domine puer meus jacet in domo paraliticus, & male torquetur.* Uram, a' szolgám inaszakadva fekszik házamban, és gonoszúl gyöttrődik.

A' poklos férfiú imádá őtet, és monda: *Domine si vis, potes me mundare.* Ibid. Uram, ha akarod meg-tisztíthatz engem. Maria Magdolna, mikor bé-ment volna JESUS a' Fari-senfolk fejedelme házába Luc. 7. *ψ*. 38. *Attulit alaba-*

alabastrum unguenti: & stans retrò secus pedes ejus, lachrymis cepit rigare pedes ejus & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes ejus, & unguentò ungebat. Hoza alabastromot kenettel, és meg-álván hátúl a' lábainál könyhul-latással kezdé öntözni a' lábait, és fejének hajszálaival törli vala, és csókolgattya vala a' lábait, és kenettel keni vala.

Valamint hogy pedig nagy kegyességgel, irgalmassággal, és könyörületességgel az üdvözítő Krístus JESUS a' nyomorútlakhoz, úgy az ő szent Anyja is a' szeplőtelen Szűz Maria fölötté nagy szánakodással, kegyességgel, és segítségvel vagyon az emberekhez, mert maga azt mondgya Sz. Brigittánál Libr. 6. revelat. c. 10. *Ego sum Mater misericordiae, & aditus peccatorum ad Deum, nullus enim adeò maledictus est, qui quamdiu vivit, careat misericordiâ meâ, quia propter me levius tentatur à demonibus, quam alias tentaretur. Nulla etiam pœna est in purgatorio igne, qua propter me non remissior erit, & levior ad ferendum quam aliter esset.* En vagyok az irgalmasságnak Anyja, és a' bűnösöknek az Istenhez való menetele, mert senki nincs annyira átkozott, a' ki valameddig él, az én irgalmasságom nélkül el-légyen, mert én érettem könnyebben kisírtetik az ördögöktől, mint másként kisírtetnék, a' purgatorium tűzében sincsen olyan büntetés, a' melly érettem az el-szenvedésre gyengébb

gébb, és könnyebb nem lézen, mint más-ként volna.

Szép okát-is adgya Anyai hozzánk való nagy irgalmaságának, 's azt mondgya. c. 35. revelat. S. Brigit: *Sicut enim Adam & Eva venderant mundum pro uno pomo, ita Filius meus, & ego redemimus mundum quasi uno corde.* Mert valamint Adám és Eva egy almaért el-adták vala a' világot; úgy az én Fiam, és én meg-váltottuk azt, mint ha egy szível lettünk volna.

Méltó tehát, hogy ha a' JESUS rajtunk kőnyöről, midőn kérjük, az ő Sz. Anyja is meg-segítsen bennünket. A' mi pedig a' nyavalyákat, és betegségeket illeti (ha kiváltképpen akarunk szólni az országokról) Sidó országban a' poklosság, Német országban a' kőszvény, Misniában a' görbeség, Karintiában a' golváság, Hollandiában a' vakság, Narbonia tartományában a' fekély és kősz, Francziában az utálatos franczúz, Magyar országban pedig az hideglelés leg-inkább uralkodik; kőzönségessen pedig az Ur Istennek büntetése szerént, avagy természetünknek meg-romlása szerént, avagy pedig vérkeinknek undoksága szerént külömbféle nyavalyák érnek bennünket.

De mind azon által veszedelmes ágyunkból-is az Ur Isten, 's a' Bóldogságos Szűz Maria, avagy valamely a' dicsőült szentek közül gyakorta ki-gyógyítanak bennünket, hogy

annál

annál-is inkább nagyobb hitünk, reménségünk, és szeretetünk legyen Istenünkhöz.

Igy gyógyította-meg ez a' Sümegi csudálatos Anya a' méltóságos Herbavil General uram Regimentéből való Tizedest Schur Jánost; ki Szent Miklós nap estén ágyban esvén, mind kezeire, 's mind lábaira őszve sugorodott vala, úgy hogy magát meg-fem mozdithatná az ágyban nagy kinokat, és fájdalmokat szenvedvén egész Szent Tamás napig.

Mivel pedig tudta hogy azon Regimentből már egy Lajdinond ezen Csudálatos Anya által háromszor veszedelmes betegségéből ki-gyógyult, és mások is fokban meg-orvosoltattak általa, nagy reménsége lévén ő néki-is ezen Szent Szűzben, azt fogadá néki, hogy ha irgalmas szemeivel reá tekintvén előbbeni e-gészségét meg-téríti, 's lábra állítja, Sümegre jő, őtet alázatosan kőszönti, két Misét mondat tisztetségére, viasz gyertyát vészén Szent oltárára, töredelmes szível meg-gyónik, alázatos lélekkel meg-áldozik, és eleget részen fogadásának.

Meg-is halgatá őtet kegyessen, ez az irgalmas Anya, és rajta kőnyörűlvén, meg-kőnyebbité el-esett kezeinek, lábainak, és más tagjainak elevenségét 's előbbeni erejét meg-adván. *Testimonium hoc verum est.* Tit. 1. 13. ez a' bizonyság igaz, mert minek utánna meg-gyógyult volna, Sümegre jövén, maga

meg-

meg-befzéllé, az irgalmas Anyának véle tett jó tereménységét, és fogadását bé-telleyesíté azt mondván (hihető) Szent Bernárd Docttorral. ferm. 2. *Super Salve Reg. Certè Domina cum te respicio nihil, nisi misericordiam cerno Nam pro miseris Mater misericordia facta es, misericordiam insuper genuisti, & tibi demum officium misericordiae est commissum undiqz tu misericordiam vallis, solum misereri tu appetere videris, ita sollicita es de miseris.*

Bizonyára nagy Afzszonyom Sümegi Szűz Maria, midőn téged szemlélek, egyebet te bened az irgalmaságnál nem látok, mert a' nyomorultakért Istennek Anyja lettél, sőt irgalmaságot szültél, és az irgalmaságnak tiszte neked adatott, minden felől, te irgalmasággal környül vétettrél, te csak könyörölni láttatol, annyira vagy szorgalmatos a' nyomorúságokról.

Az okáért, mivel hogy engemet is szegény méltatlan szolgádat fogadálomra és kérelemre Anyai kegyeséged szerént, meg-orvosolni méltóztatál, örökké való hálákat adván Pfl. 21. §. 23. *Narrabo nomen tuum fratribus meis* Hirdetem a' te nevedet az atyámfiainak: 's azt mondom mindenütt felőled, Adó Apátúrral. In Brev. B. V. hogy *Singularis spes nostra es, post Dominum JESUM.* Az Ur JESUS után kiváltképpen való reménységünk vagy és Patro-nánk.

EÖTVEN

ÖTVEN KET-TÖDIK.

Egy Kálvinista embernek a' job keze el-esvén, hogy Sümegre jönné, és keze egészségének meg-terítése végett fogadást ténne, egy fejér galamb által, álmában meg-inteték.

Isten ő Szent Felsege, hogy igazságtalan-nak ne láttassék lenni (a' mint a' Szent Atyák, és a' bölcs Theologusok közönségessen tanítták) az embert (ámbar pogány légyen-is, avagy a' vad erdőkben születtsék-is,) ha a' természet törvényit meg-tartya, és az ellen halálössen nem vét, tartozik vagy maga, vagy Angyala által meg-világosíttani, az Isten ismertetire hozni, és az igazságnak úttyára vezérteni.

Példájúl vagy on ebben Cornelius Százados, ki pogány vólt ugyan, mind azon által, mivel tudta hogy jó másokon könyörölni, a' szegényeknek alamisnát adni, mások kárán nem örülni, vért nem ontani, boszúságot nem tenni, meg-tartotta a' természet Törvényét. mert Act. 10. §. 22. *Vir justus & timens Deum.* Igaz és Isten félő Férfiúnak mondatik, azért az Isten-is Angyala által Szent Péterhez vezette-té, és noha pogányságban vala mind azon által, azt hallá onnan fellyúl. Act. 10. §. 31. Cor-

neli

nelli exaudita est oratio tua, & elemosyna tua commemorata sunt in conspectu DEI. Kornéli meg halgattatott a' te imádságod, és a' te al-misnáid emlekezetben voltak az Isten színe előtt. Az igaz Hitnek ósvényire vezéreltetett, és meg-kerefsztetett Szent Péter által.

A' mi, pedig Kornéliussal, a' történt. s történi-
is sok ezerekkel; mert Rom. 9. 16. *Non volen-
tis, neq, currentis, sed miserentis est Dei.* Nem az
akaróé, sem a' futóé, hanem a' könyörülő Iste-
né, az ingyen való kegyelem, hogy a' po-
gányságból, tévelygésből, és lelki vakságból
valaki az igazságnak úttjára vezéreltetésék:
mert azért jött az Isten Fia, e' világra, Joan. 10.
10. *Ut vitam habeant, & abundantius ha-
beant,* hogy az embereknek életek legyen, és
bővebben legyen.

Igy történt dolga, s meg-térése egy Andó-
czon lakozó Kálvinista embernek is. kinek
egykor meg-jelenék álmában egy szép fejér
galamb és azt mondá neki: Te rossz vallásban
vagy, néked igaz hited nincsen, te örökké el-
kárhozol, ha Sümegre nem mégy és az igaz
Catholica Hitre nem térsz, sőt nyavalyádból
sem gyógyulsz ki, valameddig oda fogadást
nem térsz.

Mikor azért meg-intetvén, hamis vallásá-
nak el-hagyása végett álmából fel-ébredne az
ember, el-esék a' jobb keze, úgy hogy se véle
nem foghatna, se valamit nem mivelhetne.

Mivel

Mivel pedig azon érzaka látott szép álma
még elméjében vala, hogy az Istenével se jád-
zanék és az el-esett keze is meg-gyógyúlna,
's edgyütt az igaz Catholica Romai Hite is, bé
venné, fogadást tett az Istennek, s az itt való
csudálatos Szűz Anyának, hogy igen is (csak
meg-gyógyítsa) Sümegre jó, meg tér, és Pá-
pistává léljen, s bár Isten lelkét se üdvözítse
ha bé nem tellyesíti fogadását, s azon nap
(a' mint maga meg-vallotta) meg-gyógyúlt
el-esett keze.

Bizonyára Act. 10. 34. *Non est persona-
rum acceptor Deus, sed in omni gente, qui ti-
met eum, & operatur iustitiam acceperis est illi.*
Nem személy válogató az Isten: hanem minden
Nemzetségben a' ki féli őtet, és igazságot cse-
lekeszik, kellemetes neki. de úgy, hogy igaz
Hitben legyen, avagy pedig meg-intetvén,
azt fel-vegye.

Ed-is fogadása szerént nem akarván hálá-
adatlan lenni, és Istenével jádzani, meg-indú-
la Sümeg felé, és ámbár a' Balaton mellett a'
nagy szelek miatt őt egész nap kellett is neki
maradni, és szenvedni, a' kenyere is el-fogyván,
mind azon által viszsza nem ment, el nem hal-
lászotta fogadását, hanem áthatatosan meg-
maradván, Sümegre jöve, és a' szent gyónásra
első nap magát el-kéltetvén, s alázatos szível,
's töreelmes lélekkel magát a' csudálatos Ból-
dogságos Szűznek ajánlván, másod nap meg-
gyó-

K

gyónék, meg-áldozék, és eleget tévén fogadásának, nagy lelki örömmel vissza méne házához.

ÖTVENHARMADIK.

Mind a' két lábára meg-sántult tábor béli Német aszszony meg-gyógyúl.

Mivel hogy a' tisztátalanság, sántaság, és vakság gyakorra inkább a' csúfra, és nevérségre ad okot az embereknek; Isten ő Szent Felsege azt parancsolá Deut. 15. v. 21. az áldozatul bé-mutatandó állat felől; *Sin habuerit maculam, vel claudum fuerit, vel cæcum, aut in aliqua parte deforme, vel debile, non immolabitur Domino Deo tuo*, Ha makulája léfzen, vagy sánta, vagy vak, vagy valami részében rút vagy bénna ne áldoztassék a' te Urad Istenednek.

Azért tudni illik Lyranus szerént: *Ne diuinus cultus veniret in contemptum ex oblatione talium, defectus habentium*, Hogy az Isten tisztelete az ilyen fogyatkozásokat szenvedő állatoknak bé-mutatása által, meg ne vesséssék; Mert mivel a' szemek futtyák a' tisztátalanságot, és a' természet a' tagokkal, és érzékenységekké a' maga folyása szerént kíván járni, ha az ember valami fogyatkozást, avagy tiszta-

tisztátalanságot lát másban, el-utállja. Innéd vagyon az-is: hogy amaz Anyja méhitül fogvást sántán születetet Evangeliumbéli Férfiús nem viteré magát a' templomban, hanem a' mint a' szent Iras tanittya Aétor. 3. *Ponebant eum quotidie ad portam Templi*. Minden nap a' Templom kapujához téfzik vala, hogy alamifnát kérne a' Templomba menőktül. Történt azomban egykor, hogy midőn Péter és János fel-mennének a' Templomba az Imádságnak kilenczedik órájára, s őket kéré, *Ut Electum synam*, hogy alamifnát venne, és Szent Péter azt mondaná: *Respice in nos*. nézz reánk: Es ő nézné őket, reménlvén, hogy valamit venne tőlök; Péter a' szegény sántának, nagy szerencséjére meg-akarván ötet gyógyítani, azt monda; Aranyom, és ezüstöm nincs nekem: a' mim pedig vagyon, azt adom néked: *In Nomine JESU Christi Nazareni surge & ambula*: A' Názáreti JESUS Kristus nevében kelly-fel, és járj, leg-ottan *Consolidata sunt bases ejus & planta* meg-erősödének az ő lábai és talpai, bé-menvén vélek a' Templomba, dicfíré, áldá, magasztalá az Urat: hogy rajta könyörülvén Szent Fia nevében Apostola által, *Dedit illi integram sanitatem istam in conspectu omnium*. Néki adta ezt a' tellyes egészséget mindenek láttára, ugy hogy a' környüle állók-is bé-telének csudálkozással, és álmélkodással azon a' mi történt vala ő rajta,

Ha dűcsőlséget akarunk adni az Istennek, és a' Sümei, beteget orvosló irgalmas Anyát-is fel akarjuk magasztalni, méltán azt mondhattuk felőle, hogy ő-is Anyai irgalmassága szerént, nagy csudát cselekedett ama Clementin Sabina nevű Német aszfzonnal, ki mind a' két lábára sánta lévén Tapolczán Szent Mihály naptúl fogvást sok ideig gyótródik vala, elannyira, hogy semmi képpen az orvosoknak segítségével által magát meg nem orvósoltathatná.

Azonban fogadástélsen a' Sümei Szent Képhez ő is azt ígéré néki hogy ha rajta könyörülven előbbeni egészségét meg adgya néki alázatosan meg-látogattya, tiszteltségére Szent Misét mondat, oltárára egy pár gyertyát fog venni, meg-gyónik, meg-áldozik, és leányi kötelelsége szerént fogadásának eleget télsen.

Es imé (a' mint maga meg vallotta) fogadása után mindgyárt jobban kezdé érzeni magát, 's Januariusnak huszon hatodik napján ágyából fel-kelvén, minden sántaságából tellyességgel ki-gyógyula.

Oh Sümei irgalmas Anya MARIA! *Nihil tua resistit potentia, nihil repugnat tuis viribus, omnia cedunt tuo iussui, omnia tuo obediunt Imperio, omnia tua potestati serviunt.* S. Greg. orat. de exitu B. V. a' te hatalmadnak semmi ellene nem áll, semmi a' te erőddel nem ellenkezik

kezik, mindenek a' te parancsolatodnak, engednek, mindenek szavát fogadgyák, a' te birodalmadnak, minnyájan szolgálnak a' te hatalmasságodnak.

ÖTVEN NEGYESZEDIK.

A' Bóldogságos Szűznek itt való csudálatos megjelenése után, sokan az eretnekek közül az igaz Romai Hitet bé-vefzik.

Szerelmes Idvőzítők minék utánna a' maga kedves Tanítványit az egész világra ki-küldötte volna: hogy a' Szent Evangeliumot minden teremtet állatnak hirdetének, és predikállanak a' Szent Írás bizonyítása szerént; *Multi credentium veniebant confidentes, & annuntiantes, actus suos.* Act. 19. §. 18. Sokan a' hívők közül jövének vala el, meg valván, és ki-beszélvén az ő cselekedeteket, úgy annyira hogy szent Péter Apostol csak egy nap-is közel három ezer embert térétene-meg a' tévelygésből, és lelki vakságból az igaz hitre.

Jó hasonlatossággal mondhatom én-is, hogy minék utánna ennek a' Sümei Bóldogságos Szűz Maria sok csuda tételinek hite nev a' Tartományokra, Várasokra, Várakra, Kastélyokra és Falukra ki-terjedett volna: sokan

az eretnekek közül, mind Férfiak, Afzszonyok, 's mind pedig Iffiak és Leányzók, a' hallott, és nyilván látott csudákon meg-indulván magokban szállottak, Sümegre jöttek, megtértek, 's Pápistákká lettek, *Confitentes*, & *annuntiantes actus suos* meg-valván, és ki beszélvén az ő cselekedeteket az igaz Papok előtt.

Holott az előtt a' Luternek és Kalvinusnak több követőivel edgyütt a' Pápista Hitnek hírét sem akarták hallani, a' Romai Anya szentegyházat tagadták, a' Szent Sacramentumokat a' Krisztusnak az oltári Szentségben valóságos jelen létét, a' Purgatoriumot, a' Szenteknek segítségül való hivasát, a' Romai Szentséges Pápát mint Krisztusnak Vicariussát hinni és ismerni nem akarták, talán magát-is a' Böldogságos Szűzet (szokások szerént) gonofz nyelvekkel káromlották; Act. 6. c. *Durá cervice & incircumcisis cordibus & auribus*; Kemény nyakkal és környülmeréltetlen szivekkel, és fülökkel a' Szent lélek ellen álván.

Mind azon által az Ur Istennek nagy irgalmaságából, és ingyen való gráciájából, 's ennek a' Sümegi csudákkal tündöklő Böldogságos Szűz Anyának kegyességéből, és meg-segitő malasztjából imé! az Igaságnak úttját meg-ismérték és most jó Pápisták.

Nem is ok nélkül mondgya azt ő felőle a' Sz. Irás: Cant. 1. §. 2. *Oleum effusum nomen tuum*: ki-öntetett olaj a' te neved: mert valamint hogy

hogy Szent Bernárd Doctör szavai szerént az olaj. *Lucet, pascit & ungit*. S. Ber. serm. 15. in Cant. Világoskodik, ráplál, és orvofol. Ugy a' Sümegi csudálatos Szent Anya-is, nem csak a' test szerént való betegetek, nyomorúttakat, romlottakat, sebeseket, és ágyban sínlódókat gyógyítja-meg: hanem az lelki betegséget-is (melly ezerszer veszedelmesebb a' testi nyavalyáknál mert Szent Pál szerént: *Sine Fide impossibile est placere Deo*. Heb. 11. Hit nélkül lehetetlen terzeni az Urnak.) Anyai kegyessége, és irgalmasága szerént meg-orvofollya, és a' tévelygőket igaz lelki világosságra hozza.

Mit használ ugyan-is az embernek ha ezer esztendők-ig él-is, avagy ha a' világot egészen magáévá teszi-is? ha az igaz Hitnek fogyatkozása miatt, vagy is ha más féle gonolsága által (ámbar restében élerének minden napjában egészséges Légyen is) végre lelkét el-veszti? *nihil*. Szent Pál szavai szerént semmit. 1. Cor. 13. §. 4.

Jobb-is, és üdvösségessebb egynehány esztendőig az ágy fenekén sínlódni, és szenvedni igaz hittel, és Jóságos cselekedetekkel, mintsem holtig egésségben, jó-szerencsekben és gazdagságban lévén utóllýára, a' lelki vak-ság miatt örökkön örökké el-veszni.

Tehát nagy halálat adhatnak azok a' lelkerek, kik az eretnekség által, a' halálnak árnyékában járván a' lelki veszedelmes válságból ki

ből ki-vezettettek, 's azt mondhatták ennek a' Sümegi csudákkal tündöklő irgalmas Anyának S. Ber. ser. 98. *Sit ergo tua pietatis ipsam, quam apud Deum invenisti gratiam notam facere mundo, precibus tuis obtinendi veniam, agris medelam, pusillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adiutorium, & liberationem.* Légyen tehát a' te kegyeliséged, azt a' malasztot, mellyet nyertél az Istennél, ki nyilatkoztatnia a' világnak, hogy a' te könyörgéled által a' több meg térdő bűnösnek-is bocsánat, a' betegeknek orvosság a' félelmes szivűeknek erősség, a' fanyargattattnak vigasztalás, és veszedelemben lévőknek segítség 's szabadulás adottságok.

ÖTVEN ÖTÖDIK.

Egy bocsúlletes Aszszony állat, három esztendőig szüntelen vért pökvén, és el-száradván csudálatossan meg-orvosoltatik.

Közönséges példában az mondatik. *Qui non scit orare, eat ad mare.* a' ki nem tud imádkozni mennyen a' tengerre, 's meg-tanúllyá. Nem-is csuda: mert a' szelek, égi háborúk, ellenségek, pogányok, és tengeri tolvajok miatt sok hajó törések, veszedelmek, prédálások, és rablások szoktak történni a' tengeren.

Innéd

Innéd a' Velenczések egy meszszire látczó fényes csillagot csináltattak föl a' leg-magassabb toronyban, hogy a' Gallyák, és más féle tengeren evezők-is tudnák magokat vezérelni azt látván északáknak idein: kit *Máris stellam*, tenger csillagjának-is neveztek.

Erre nézve Szent Bonaventura-is azt tanította a' tengeren evezőkrül: *In specul. Virg. Nauta dum in aliquam terra partem navigare disponunt, unum sydus eligunt cuius signò & luce radiante, in eam, quam desiderant partem possint sine errore adduci.* hogy a' tengeren evező gallyások mikor a' földnek valamely részire kívánnak menni, egy bizonyos csillagot választanak magoknak jelül, hogy annak fényessége által, arra a' részre, a' melyre kívánnak el-boldulás nélkül által meheffenek.

A' Bóldogságos Szűz Mariát-is a' földön vitézkedő Anyaszentegyház a' Szent Atyákkal, és Szent Irás magyarázó Doctorokkal, *Stellam máris* Tenger csillagának nevezi, és hija, azért: hogy azon Szent Bonaventura szavai szerént: *Idem ibidem Navigantes per mare, mundi, in navi innocentia, vel poenitentia dirigit ad littus Patria.* Ennek a' világnak tengeren evezőket, az ártatlanságnak, vagy penitentzia tartásnak hajójában az örök életnek partyára vezeti.

Nem-is más ez a' veszedelmes világ, hanem *mare magnum & spaciosum.* Psal. 103. v. 25.

K 5

nagy

nagy és széles tenger; mert valamint hogy a tengeren fok féle ízélvélzek, égi háborúk, föld-háborodások, szorongatások, testi és lelki veszedelmek történnek, úgy ezen a család világon is ezerni ezer áthatatlanságok, szerencsétlenségek, változások, nyavalyák, egétség-telenségek és veszedelmek vannak. Sőt valamint hogy a' tengerben lévő nagy halak, a' kiscinkeket meg elfzik, és elnyelik, úgy az emberek is magok magoknak gyakorta prédák.

Nyilván jelenti ezt Habakuk Proféta megfözlítván az Istent, 's azt mondgya: *Usquequo taces impio, conculcante iustiores se, & facies homines, quasi pisces maris.* Hab. c. I. v. 14. Uram miért halgacz mikor az Istentelen elnyeli az igazabbat nálánál, és olyanná téved az embereket mint a' tenger halait.

De még is a' testre nézve sokkal nagyobb károkat téizen a' nyavalya az emberekben, mint a' tenger, mert nem csak meg-betegedünk, el-romlunk, és gyakorta sinlódunk miatta, hanem az Isten szavai szerént 2. Reg. 14. v. 14. *Omnes morimur, & quasi aqua dilabimur in terram quae non revertuntur.* Minnyájan meg is halunk és mint a' vizek el-folyunk a' földben, mellyek visszafra nem-térnek.

Mind azon által valamint hogy a' Bóldogságos Szűz Mária, ennek a' veszedelmes világnak hajjai közül lelkünk hajójának vitorláját (ha

(ha ő hozzá folyamodunk alázatos szível) az üdvösségnek partjára szerencsésen ki-vezeti, úgy testi nyavalyáinkból és romlásainkból is sokszor ki-gyógyít bennünket.

Ugy ama böcsületes Kesztheli Nemes aszfzony Megyesi Katalin, ki egétségében igen meg-romlott volt: mert három egész esztendőig szüntelen vért pókott, testében el-száradott, házi dolgot nem tehetett, gyermeket nem szülhetett, közelebb volt az halálhoz maid mint sem az élethez.

Hanem nagy szerencséjére, minek utánna hallotta volna, hogy ez a' Súmegi fájdalmas Szent Fiát ölében tartó Bóldogságos Szűz a' Bécsi sebes Német aszfzonyt csudálatosan veszedelmes nyavalyáiból ki-gyógyította, reménséget vévén ő is ezen Szent Szűzhöz fogadásokat tett, előbbeni egélsége meg-térítése véget; és a' Méltóságos Urtól bé parancsolt Processiók előtt, Súmegre jöven töredelmes szível meg-gyónek, meg-áldozék, tisztességre Szent Misét mondatott, oltárára egy szép keszkenyőt adott, és alázatos lélekkel magát néki ajánlotta, azt mondván. *Ad te levavi oculos meos* Pfal. 122. Edes Anyám te hozzád emeltem fel az én szemeimet, halván és tapasztalván, hogy itt-is csudálatosan a' betegeknek, meg-romlottaknak, és nyavalyásoknak vigasztalására és orvoslására meg-jelentél.

Az okáért mivel látod hogy egétségemben meg-

meg-romlottam, testemben éppen el-száradtam, szüntelen vért pökök, 's most-is tele vagyok darabos vérrel az keszkenyöm, és egyebet sem várhatok fejemre a' keserves halálnál, ha Anyai irgalomságodnak úgy tetszik roncsd-el nyavalyáimnak hatalmas ösztönit, mutasd Anyámnak magadat, és rajtam könyörülvén, *Libera me de sanguinibus* Pfal. 50. Szabadíts meg a' vérektől, és gyógyíts meg engem szégyén szolgálatod.

Alég végzé-el ezen szép könyörgését a' nyomorult alfszony állat, és mint a' szent Irásbéli vér-folyást szenvedő alfszonyi állat: *Sana te est in illa hora* Matt. 9. meg-gyógyula azon órában, a' vér pökésből (azt vallotta maga) 's most él jó egészségben, és gyermeket-is adott Isten néki. *Eccè vita vivorum, ecce vita dulcedo, & spes nostra, ecce mulier gratiâ plena, de cuius plenitudine accipientes, vivificantur, & recreantur universa creatura.* Andr. Cretenf. Imé az előknek élere, imé a' mi életünk, édeségünk, és reménségünk, imé a' malasztal tellyes Afzszyoni állat, kinek bővségéből vevén meg-elevenednek, és meg-frissítetnek minden ő hozzá folyamodo Lelkes állatok.

ÖTVEN HATODIK.

A' lábán lévő sok sebek miatt nem járható ember meg-gyógyúl.

NEm csak a' természetnek meg-indulására de annál inkább az embert vezérlő okosságnak ítéletére bé-vett szokás az: hogy ha valami nagy csudát, álmélkodásra méltó dolgot, vagy-is égi jelt látunk, rajta meg-indúllunk, föl-keressük, és csudálljuk 's ha az által, vagy testi egészségünket reménylünk, avagy pedig lelkünk üdvösségét kereshetjük, mindeneket a' mik szükségesekek (általá meg-intetvén) el-is kövessünk. Innét lótt az-is: hogy, minek utánna szerelmes Idvőzítők sok nyomorultakat, meg-orvosolt volna a' mint taníttya az Isten lelke: *Sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa, quae faciebatur super his, qui infirmabantur* Joan. 6. Követi vala őtet a' nagy sokaság, mert látták vala a' jeleket a' mellyeket cselekefszik vala azokon, a' kik betegeskednek vala, 's most-is mind az egészségesek, mind pedig a' nyavalyások, az igaz mondó Istennek ízávéért, és a' tött nagy csudákért követik, és követni is fogják, *Usq, ad consummationem saeculi*: Matt. 28. X. 20. egész világ végéigh.

Mindazonáltal valamint hogy külömb külömb

lőmb féle fejek, és elméjek természetek vagyon az embereknek, úgy külömb külömbféle okokért is követik üdvözítőnket, mert ezek mint valaha a' Sidok, csak az egészséért, és világi jókért követik. Amazok a' jó Léleknek elnyerésséért, mivel a' Szent Irásbanis az mondatik. *A' facie tua Domine concepimus, & quasi parturivimus, & peperimus spiritum.* Isa. 26. Uram a' te színed előtt méhben fogadtunk, és úgy mint szülni akartunk és lelket szültünk.

Ezek az örök életnek jutalmáért folyamodnak hozzája szent Dáviddal, ki gyakorta azt mondá: *Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas, in aeternum propter retributionem.* Psal. 118. v. 112. Meg-hajtottam a' szívemet a' te igazságidnak meg-cselekedésére örökké a' jutalomért. Amazok a' lelki jóknak meg-köszölvén édesfűjét, azt mondgyák neki, a' Szent Irásbéli leánzókkal: *Post te curremus in odorem unguentorum tuorum.* Cant. 1. v. 3. Utánad futunk a' te kenetid illatjára. Mások pedig mivel ő az életnek kútfeje (mint a' szépen ki-folyó forrástra kívánczozó szarvakok langadozó szível, úgy sietnek hozzája, mert szent Gergely Pápaszerént-is: *Cum anima magnò desiderio ad caelestia inhiat mirò modò hoc ipsum, quod percipere quatit, jam degustat.* S. Greg. Mikor a' lélek nagy kívánsággal a' menyeeikre figyelmez csudálatos képpen azt a' mit elvenni kíván, már meg-köszölli.

De

De ugyan csak mégis hatalmasabban, és fogatosságabban vonyattatunk Idvözítőnkhez a' csudák által: mert mivel hogy az érzékenységtől függünk, és a' Poéta szerént: *trahit sua quemq; voluptas*, kitkit a' maga kívánsága ide's tova vonszon, sem a' lelki jókat vólta képen meg nem ismérhettyük, sem a' menyeeiket annyira meg nem foghattuk.

Igaz az-is hogy a' Keresztény hivek az előris áitatóságok által gyakorlották ezt az Istennek Sűmegi Szent Templomát; de nem annyira, mint miolta a' Bóldogságos Szűz nagy csuda tétellivel, itt meg-jelent: mert azuta a' sebesek, betegek, nyomorultak, vakok, némák, őszve fugorodtak, sánták, meg-tébolyodtak, terhesek és más veszedelmekben lévők (ugy az egészségek-is) Anyai irgalmaságáért és sok csuda tételéért fogadások, Sz. Mife monadások, ide való szarándokságok, alamisnálkodások szent gyónások, és áldozások's más jószágos cselekedetek által-is hozzá folyamodnak, neki udvarlanak, személyek szerént meg látogatják őtet, mint Istennek csudálatos Annyát, üdvözlík, és külömb külömb féle szükségük és nyomoruságaik szerént (mivel *salus est infirmorum.* ő mind a' lelki sebeseknek, mind pedig a' testi betegségben lévőknek orvoslójá) neki esedeznek: hogy az Ur Isten föl-nyitván Menyei kincses tárházát, maga Isteni ajándékot bővségessen általa reájok olfzsa.

A' töb-

A' többi között igen nyomorúlt vala egy Hetei Rafaél István nevű ember-is, mert hol hufzon őt, hol harmincz sebek lévén a' bal lábában, negyedfél esztendeig nem járhat vala: hanem mint a' járnai tanuló gyermek (a' mint maga meg-vallotta) négy kéz láb ide's tova a' házban úgy mászkál vala, 's csak nem mindenét-is magára költötte nyomorúlt.

Történt azonban hogy hírt halván ennek a' Súmegi csudálatos Bóldog Anyának azt fogadá az Ur Istennek: hogy ha még szer irgalmas szemeivel reá tekintvén előbbeni járását és egélségét vizsgálja adgya néki. Maria Czelben mégyen, Súmegre jön, és Szent László néhai Királyunk Egyházát is Kanisa táján meg-látogattya, valamiker meg-cselekedherik az Ur Istennek nagyobb dűcsőtségére, és a' Bóldogságos Szűznek tisztességére, mindeket el-követ.

Mivel hogy pedig Súmeg leg-közelebb vala hozzája, egykor kocsi-rétetvén magát, más Sarvári áitatos lelkekkel ide jöve, és a' csudálatos Anyát tőredelmes szível, 's alázatos lélekkel köszöntvén meg-gyónék, meg-áldozék, magát alázatosan néki ajánlván, 's végre szokott áitatoságát el-végezván minék utánna vizsgálja vitette volna magát házához harmad napjára minden sebei bé-gyógyúltak néki, és most ép a' lába, 's él friss egélségben.

Ezek

Ezek így lévén a' mint hogy igen jól, és helyessen, úgy szentül, és Istenessen mondhatyuk ezt a' Súmegi csudákkal tündöklő irgalmas Anyát *Sustentaculum vite* Andr. Creten. élet istápjának, mert nem csak vénségünknek támogató pálezája, hanem meg-romlott egélségünknek-is, a' példák szerént hatalmas orvoslója.

ÖTVEN HETEDIK.

A' képtelen bor ital miatt, meg-háborodott férfin gonosz képezésből ki-tisztul.

EGy más Kis-Apáti ember-is azt vallotta előttünk a' Conventben, hogy a' fok bor ital miatt meg-tébolyodván elméjében, és egélségében meg-romolván, minek utánna bizonyos napokig bolondoskodott, és nyomorgott volna, 's más rajta szánakodó jó emberek tanácslásából azt fogadta volna, ennek a' Súmegi nyomorúltakon könyörülő fájdalommas Anyának. hogy ha a' nagy Irgalmú Ur Isten általa szívének előbbeni álhatatóságát föl fordúlt elméjének csendességét, és megvesztegetődött természetének vizsgálja adgya egélségét, Súmegre jö, őtet meg-látogattya, alázatosan köszönti, és egy Misét mondat tisztességére, minden gonosz indulatiból, képezésből, és háborgató gondolatiból ki-tisztul.

L

túl

túlt szépen, és meg-gyógyult, 's ide jövéen tel-lyes szívéből, tellyes lelkéből, tellyes elméjéből, és minden erejéből, hálákat adott az Ur Istennek, és a' Bóldogságos Szűz Anyának, bé-telleyesítvén néki tört fogadását.

Valaki vagy azért, akár testi, akár pedig lelki nyavalyában légy, ha egészségedet, és üdvösségedet kívánod, ehhez az irgalmas Anyához járúly Isten után ő néki könyörögj és szükségidben őtet hidd segítségül, mert a' Bölcs mondása szerént-is. *Medicamentum vita & immortalitatis*, Etici. 6. §. 16. az egészségnek és halhatatlanságnak ő orvossága.

A' Bóldogságos Szűznek magányoslan való dicfireti.

Isten ő Szent Felsége a' maga nagy irgalmas-sága szerént, a' mint mondgya Sz. Máthe Evangelista *Oriri facit solem suum, super bonos, & malos*. 5. §. 45. Föl-támasztja az ő napját a' jókra, és gonoszokra. Ugy az ő Sz. Anya-is Maria, mind az igazakat, 's mind pedig a' gonoszokat meg-segíti.

Azért iratik. *Luna sub pedibus ejus* Apoc. 12. §. 1. a' hód az ő lábai alatt: hogy valamint a' hód maga világosságával nem csak az úton járóknak, de a' tolvajoknak, latroknak, úton állóknak, és más barlangokban lappangók-nak-is

nak-is szolgál; Ugy a' Bóldogságos Szűz Ma-ria-is, nem csak a' jókat, de a' gonoszokat-is meg-segíti. *MARIA est Templum pacis* (ugy mond Ricchardus) *Et Altare placationis*, lib. 2. de Laud. B. V. Maria békelségnek, és engesztelésnek Oltára, ezzel jelentvén: hogy vala-mint a' kővekből építetett Templom, a' Kri-stus hivei közül. *Omnes fovet & protegit*, azon meg-említett tanító szavai szerént: mindene-ket meg-tart, és az égi háboruk ellen meg-ól-talmaz, ugy az Isten Anya-is valakik az ő szár-nyai alá kíváncsoznak folyamodni azért: hogy bűnök bocsánattát vegyék, előbbeni egéssé-geket meg-nyerjék, napról napra a' jobban elő-mennyenek, a' jószágos cselekedeteknek gya-korlásában végig meg-maradgyanak és az Is-ten malasztjában öregbülvén üdvözüllyenek; vagy-is hogy valami gonosztúl, büntetéstül Isteni látogatástúl, és csapástúl föl-szabadúl-lyanak, maga Anyai Palástja alá vészti, segiti, őrizi, őltalmazza, gyógyittya, és a' gonosz-ból ki-vezeti.

Igaz ugyan, hogy a' Poëta szavai szerént: *Non mare tot guttas, quot mala mundus habet*. Nincsenek a' tengernek annyi csöppei, mint a' világnak gonofsági. Mind azon által Isten után a' Bóldogságos Szűz MARIA, azokból is Anyai gondviselése által (csak igazán tud-gyunk hozzá folyamodni 's lelkünk üdvössé-gére légyen) ki-szabadit, és meg-őltalmaz.

Nagy dolgot cselekedett meg-vallom azt-is Svetoniussal; Vespasianus Császár azzal, hogy *Consulares inopes quingentis annuatim sestertijs sustentavit, plurimasque per totum orbem Civitates terramotu, ac incendiis afflictas restituit in melius.* Sveton. A' szegény Tanács adó Uraikat minden esztendőben öt száz harmad felátfesszel meg-segítette, és sok Városokat, melyeket az egész világon a' föld-indulás, és a' tűz meg-rontott vala helyre hozta: de ezerszer, meg ezerszer nagyobbakat cselekszik az Isten Annja, mi velünk: mert mint Istennek drágalátos Temploma, *omnes fovet, & protegit* mindeneket óltalmaz, és meg-segit.

Eő ama Szent Íráshéli titkos értelmű elő fa, kinek magassága igen nagy, *Contingens Caelos, & aspectus illius, usque ad terminos universae terrae* Dan. 4. 10. 8. Föl-érven az egeket, és az ő látása az egész földnek határáig vagyton.

Eő a' Mennyei malasztoknak drága patikája, melyben minden nyavalyák, egészségtelességek, dögleletességek, fekélyek, mirigyek, hofzszű betegségek, romlások, sebek, sőt még a' halál ellen-is külömb külömb féle hasznos gyógyító, és üdvösséges orvosságok föl-találtak.

Eő a' Jákobtól származott fényes csillag, *Cujus splendor, & radius & praesulget in superis, & inferna penetrat, & terras perlustrat.* S. Joan. Dam. ser. de ass. kinek fényessége, és sugá-

sugára mind odafel tündöklék, mind azitt alatt valókat meg-hattya, 's mind pedig a' poklokat meg látogattya.

Eő az irgalmafságnak Annja, ki Sz. Bernárd Doctör szavai szerént: az Isteni ajándékoknak, és malasztoknak kincses tárházát, *Cui vult, quando vult, quomodo vult, & quantum vult creditur aperire: ut quisquis enormis peccator non pereat, cui Sancta sanctorum suffragia praestat.* S. Ber. ser. super Salve Reg. A' kinek akarja, mikép akarja, és a' mint akarja, hiszszük hogy föl nyitnya: hogy minden utálatos bűnös el ne vesztzen, a' kinek a' szenteknek Szentye segtdelmez ad.

Eő minnyájunknak közönséges szószóllója: mert *Peccatores protegit, inimicum expugnat, reficit lapsos, sanat langvidos, illuminat caecos, penetrat duos, recreat fessos: ungit agonizantes, & jugum diaboli extrudit.* Tom. 3. Ugy mond Idiota Sapientissimus: a' bűnösöket meg-óltalmazza, az ellenséget meg-győzi, az el-esetteket meg-segíti, az el-láncadtakat meg-orvosollja, a' vakokat meg-világosítja, a' keményeket meg-lágyítja, az el-fáradtakat meg-újítja, a' halálra váltakat fel-kenyi, és az ördög igáját ki-űzi.

Nem-is másért mondgya azt maga-is a' Bóldogságos Szűz: *qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino,* Prov. 8. a' ki engem föl-talál, életet talál fel, és üdvössé-

get vészen az Urtól: hanem hogy valakik ő hozzá igazán, és a' mint Szükséges tudnak folyamodni, valamiket általa kérnek, meg-nyeri nekik Istentől.

Hatalmas az ő kérése szent Fia előtt, mert azt mondgya néki, a' mit mondott valaha Salamon Király a' maga Annyának Berzabéának: *Pete Mater mea, non enim fas est ut avertam faciem meam.* Kérj én Anyám, a' miket akaríz: mert nem illik hogy el-fordítsam tőled az én orczámat. 3. Reg. 2.

Egy szóval a' mint Idiota Sapientissimus vallást tészen felőle: *Per ipsam, & in ipsa, & cum ipsa, mundus habiturus est omne bonum & habet omne bonum.* Eő általa, ő benne, és őtőle veszen minden jót a' világ's ő általa vagy-on-is minden java. Nem-is cselekedheti irgalmalságnak Annya lévén, hogy midőn segítségül hívjuk rajtunk ne könyörüllyön.

A' miket pedig közönségesen mondotram a' Bóldogságos Szűzről, mint Istennek Szent Annyáról, 's nekünk bűnös embereknek nagy Patronánkról, azokat magányossan a' Súmegi Csudákkal tündöklő Szent Szűzről is méltán mondhatom: mert a' meg-irt példák szerént *Apotheca est omnium gratiarum, in qua Caelestis pigmentarius, cum omnibus unguentis suis collocavit, & cum omnibus delicijs suis accubuit.* S. Bernar: apud Bernard. de Bultis par. 75. & 5.

A' men-

A' mennyei malasztoknak patikája, kiben a' mennyei orvos, a' Kríztus JESUS, minden orvossággal bé-helyhezterte magát, és minden gyönyörűségivel el-rejtette.

Tehát Keresztény hivek, áitatos lelkek, nyavalyás személyek, beteges emberek, romrott edények, ágyban sínlődők, halálra váltak, bomlott elméjük, sükerék, némák, vakok, poklosok, sánták, terhések, Férfiak, aszszonyok, iffiak, leányok, Isten után minden testi, lelki szükségeitekben, nyavalyáitokban, veszedelmeitekben, és betegségeitekben ehez a' csudákkal tündöklő irgalmas Anyához folyamodgyatok, magatokat töredelmes szível, alázatos lélekkel néki ajánlyátok; 's őtet kérjétek, hogy minden szükségeitekben, Anyai kegyelmsége, és irgalmalsága szerént, mindekben meg-segítsen.

Meg-is cselekszfi: mert Rusbrochius János írási szerént-is: *MARIA omnis gratia, & pietatis, & misericordia Mater est, & advocata, & mediatrix nostra, media intercedens, inter nos, & Filium suum, qui nihil potenti negare potest, cum sit illius Mater.* de 7. amoris gradu. Mondhatom, hogy ez a' Szűz MARIA, minden malasztnak, és kegyelmségnek, és irgalmalságnak Annya, és az ő Fia között, és mi közöttünk szószóllónk, és közben járónk, ki ő néki semmit meg nem tagad, mivel édes Anya.

Eő hozzá folyamodgyatok mondám: hogy az egészségeket, életben meg-tartsa, a' betegeket, és nyomorúttakat meg-orvosolgya, a' néki könyörgőket meg-halgassa, a' szűkölködőket meg-legejtse, és végre minnyájatoknak, 's nekem-is leg-kisfőbb szolgájának, az ő méhének áldot gyümölcsét, a' JESUST (kit ölében tart) halálunk után örök üdvőségünk-re meg-mutassa.

Te pedig JESUSnak választott Annya, Sümegi csuda tévő Szűz MARIA: Judit. 8. *Ora pro nobis, quia mulier sancta es*, Könyörögj érettünk, mert Szent Aszfzonyi állat vagy. Könyörögj szegény nyomoruságra jutott Hazánkért, hogy a' Te Anyai gondviselésed által, nem csak meg-tartásék ellenségi ellen: de előbbeni virágjára-is juthasson. *Tu gloria Jerusalem, tu latitia Israël, tu honorificentia Populi nostri.* Judit. 15. 10. Te Jerusalemnak dűcsősége, te Isráelnek vigalsága, te a' mi népünknek tisztetsége vagy.

Könyörögj a' Magyar Országgi Clerusért, a' Keresztény Fejedelmekért, az Orzágnak Fejeiért, és egész népiért: *Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati.* Lucæ. 10. hogy a' mi ellenségink kezéből meg-szabadulván félelem nélkül igazán szolgálhassunk Istennünknek.

Könyörögj minden jó tévőinkért, Keresztény

tény hivekért, és ennek a' Könyvnek Patronusáért, *Ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Joan. 10. hogy életék légyen és bővebben légyen.

Könyörögj a' betegekért, halálra váltakért, nyomotúttakért, és meg-romlottakért: mert te *Salus infirmorum*, a' betegeknek gyógyítója vagy.

Könyörögj minden csapásoknak, ostromzásoknak, és igáknak el-távoztatásáért: *Ad dirigendos pedes nostros, in viam pacis.* Luc. I. hogy a' milábaik a' békeféségnek úttýára vezéreltessenek.

Egy szóval dűcsőséges Sümegi csuda tévő Bóldogságos Szűz Anya Maria, könyörögj a' Pogányokért, Hittűl szakadtakért, Eretnekekért, és más minden tévelygőkért, hogy te általad az igaz Istent meg-ismérjék, az üdvőzítő Romai Catholica Hitet bé vegyék, és a' te Szent Fiadat igazan imádgýák, téged pedig mint Istennek választott Annyát, és betegeknek orvosát méltán tisztellyenek.

Tu Domina porta vite, janua salutis, aditus reparationis, aula universalis pietatis, ac generalis reconciliationis, vas & Templum, & salus universorum. S. Ansel. in medit. B. V. Te Aszfzonyunk az életnek kapuja, az üdvőféségnek ajtaja, a' meg-ujulásnak bé-menetele, a' közönséges kegyefségnek, és az Istennel való

bizonyos meg-békéltetésnek udvara, edénnye és temploma, 's együtt mindeneknek üdvölsége-is vagy.

Mi-is minnyájan Szent Agoston Doctoral: ser. 18. de Sanctis. *Sub tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix.* Istennek Sz. Születe a' te óltalmazd alá futunk, ne vedd-meg könnyörgésünket szükséginkben; sőt minden veszedelemtől, romlástól, szerencsétlenségtől, inségtől, csápástól, és nyavalyától ments meg minket, oh mindenkor dicsőséges, és áldott Szűz mi Afzszonyunk, mi közben járunk, mi szószóllónk bekéltes-meg minket a' te Szent Fiaddal; ajánly minket, mutas-bé minket a' te Szent Fiadnak, az Ur Jesusnak, kit őledben tartasz. *Esto nostra conciliatrix, & advocata, in hora mortis, atq; iudicij, nosq; à futuro inextinguibili igne, & tenebris exterioribus libera; & Filij tui nos gloriâ donare; ô Virgo & Mater dulcissima, & clementissima dignare!* S. Ephrem. in Lam. Deiparæ super pass. Domini. Légy meg-békéltetőnk, és közben járónk, halálunk óráján, és az itéletnek napján, a' kőverkezendő, és el ölthatatlan tűztől-is; edgyütt a' külső sötétségtől-is, ments meg, és régy méltóvá, minket a' te Szent Fiadnak dicsőségre; Oh leg-kegyelmesebb; és leg-irgalmasabb Anya, MARIA! hogy te általad, irgalmaságnak Annnya által, meg-segét-

segéttetvén, mint a' Bécsi sebes afzszony, és mások-is életet vegyünk, és az után üdvölséget nyerjünk az Urtól.

A M E N.

O. A. M. D. G. B. M. V.

Miraculosa Sümegiensis,

& OO. SS. Honorem.

A' Csu-

A' Csudáknak, és példáknak
MUTATO TABLAJA.

A' Bécsi sebes aszszony csudálatossan
meg-orvosoltatik. Num. 1. & 100.

Azon aszszonnak két eretnek szolgája
látván a' csudát, az igaz Hitet bé-
vészik. num. 10.

A' Bóldogságos Szűz meg-jelenésének
étzakáján, a' Templomban egymás-
sal szépen edgyező trombita fújások
hallattatnak. num. 14.

A' Bóldogságos Szűz ellen káromkodó
eretnek ember a' földhöz áttetik. 17.

A' négy esztendeig nyomorúságban sin-
lódó aszszony állat mindeneknek ál-
mélkodására meg-gyógyúl. 20.

A' tor-

A' torkán akadt csont miatt baldokló
ember meg szabadul. num. 24.

A' vakok meg-világosíttatnak. num.
27. 28. 29. 55.

A' halálos ágyban sinlódók, és más nagy
betegségekben lévők ki-gyógyúlnak.
30. 33. 38. 40. 41. 46. 49. 63. 72.
74. 79. 85. 86. 93. 103. 106. 123.

A' kórság törő gyermeknek meg-tarta-
tik élete. 34

A' némának nyelve fel-öldoztatik. 36.

A' vajdó aszszonyok szerencsésen
szűlnek. 45. 66. 88.

A' sebessek, dagadtak, fő és szem fájók
meg-nyerik előbbeni egérségeket. 47.
51. 54. 57. 157.

A' Sánta meg-orvosoltatik. 146.

Az emberekben lévő kő el-oszlik. 61.

Az el-törések úszve forradnak. 58. 68.

Az elméjekben meg-tébolýodott embe-
rek előbbeni tiszta elméjeket viszsza
nye-

nyerik.

76. 130. 161.

Az őszve sugorodtak fel-öldoztatnak.

num. 82. 127. 137.

A szerencsétlenül el-nyelt tö el-vész
a' gyermekből. numero 89.

A veszedelmes tűz között, meg-tarta-
tek a' Klastrom. 113.

A hideg lelés el-hadgya az embereket.
num. 116.

Az el-veszett jószág meg-tér. 119.

Sok eretnekek Pápistákká lesznek. 143.
149

A méreg ellen meg-tartatik az asz-
szony. 102.

Az el-esett kezek meg-orvosoltatnak.
num. 143.

A vért pökő, és el-száradt személy
meg-gyógyúl. 152.

A meg-vesztett leánka el jár. 109.

A Bóldogságos Szűznek magányos di-
csireti: 162.

V E G E.

